10172

Զորին

ЗКСМ1
Շ-78

ՔԱՂԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ԴԱՍԱԳՐՔԵՐ ՅԵՎ ՁԵՌՆԱՐԿՆԵՐ

10764

Ա. ՇՈԽԻՆ

ՈՒՍՈՒՄՆԱՍԻՐԵՑԵՔ

ՅԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱԿԱՆ ՇԱՐԺՄԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆԸ, ՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆԸ ՅԵՎ ՓՈՐՁԸ

ԾՐԱԳԻՐ ՅԵՎ ՄԵԹՈԴԱԿԱՆ ՑՈՒՑՈՒՄՆԵՐ

3KCM1
Շ-78

ՊԵՏԱԿԱՆ ՀՐԱՏԱՐԱԿՉՈՒԹՅՈՒՆ.—ՅԵՐԵՎԱՆ 1928

ЗКСМI
Ծ-78
1 DEC 2009
24 SEP 2006

ՔԱՂԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ԴԱՍԱԳՐՔԵՐ ՅԵՎ ՁԵՌՆԱՐԿՆԵՐ

ԾՐԱԳՐԵՐ

ՅԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱԿԱՆ ՇԱՐԺՄԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆԸ, ՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆԸ ՅԵՎ ՓՈՐՁՆ ՈՒՍՈՒՄՆԱՍԻՐՈՂ **ԱՌԱՐԿԱՅԱԿԱՆ ԽՄԲԱԿՆԵՐԻ**

Կոմյերիտմիության 10-ամյա հոբելյանը պատրաստող յեվ կատարող ԼԿՅԵՄ ԿԿ-ի հանձնաժողովի հանձնարարությամբ պատրաստեց տպագրության համար Ա. ՇՈԽԻՆ

Խմբագրությամբ ԼԿՅԵՄ ԿԿ-ի ԱՊՄ-ի յեվ Յերիտպատի

Ընդունված ե ԼԿՅԵՄ ԿԿ ԱՊՄ-ի կողմից բարձր յեվ ցածր տիպի առարկայական խմբակների յեվ ինքնակրթության համար իբրեվ ձեռնարկ

10764
Публичная Библиотека

ՊԵՏԱԿԱՆ ՀՐԱՏԱՐԱԿՉՈՒԹՅՈՒՆ.—ՅԵՐԵՎԱՆ 1928

24 SEP 2006

Հանձնարարված ե ԼԿՅԵՄ ԿԿ-ի ԱՊՄ-ի յեվ Ցերիտպատի
կողմից

Հր. № 899 Գրառեպվար № 1538 (բ) Տիրաժ 3000
Կենտհրատի առաջին տպարան Վաղարշապատում
Պատվեր № 288

15 JUL 2013

ՀԵՂԻՆԱԿԻՑ

Ներկա աշխատության առթիվ կուզենայինք անել մի շարք նախնական դիտողություններ։ Այդ նախնական դիտողությունները հետևյալներն են՝ 1) նախ՝ պետք ե ձևակերպել յերիտասարդական շարժման պատմությունը, տեսությունն ու փորձն ուսումնասիրող բարձր տիպի խմբակի ծրագրի բովանդակությունը կազմող մի շարք դրություններ. այդ պատճառով էլ կատարելապես հասկանալի յե, վոր այս աշխատանքը հեղինակի կողմից լիապես ավարտված համարվել չի կարող. 2) վոր այժմ ժամանակն ե ընդհանրապես յերիտասարդական շարժման և առանձնապես պրոլետարական կոմունիստական յերիտասարդական շարժման պրոբլեմները խորը տեսական վերլուծության յենթարկել և վոր այդ աշխատանքով պետք ե զբաղվեն ընկերների բազմաթիվ խմբակները, վորոնց կոլլեկտիվ աշխատանքով միմիայն կարելի յե ստեղծել յերիտասարդական շարժման տեսությանն ու փորձին վերաբերյալ խնդիրների դասագիրք և ձեռնարկ. 3) վոր հեղինակին խիստ ցանկալի յե գիտենալ խմբակների ղեկավար և այդ խմբակներին մասնակցող ընկերների կարծիքներն այն բոլոր խնդիրների մասին, վորոնք հանդիպելու յեն նշված ծրագրերն անցնելու պրոցեսում։

Իսկ թե այդպիսի խնդիրներ հանդիպելու յեն, հեղինակը դրանում չի կասկածում։ Յելնելով դրանից, հեղինակը խնդրում ե բոլոր ընկերներին՝ իրենց դիտողությունները, ուղղումները և լրացումները հաղորդել հետևյալ հասցեյով՝ Москва, 66, Спартаковская 2, Индустриально-Педагогический Институт им. К. Либкнехта, Кабинет юношествоведения.

Մոսկվա 22/VI 1928 թ.

50638-65

10172
15 JUL 2013

ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ

Յերիտասարդական, մանավանդ կոմունիստական յերիտասարդական շարժման տեսության և փորձի վերաբերյալ խնդիրների խորն ուսումնասիրության անհրաժեշտությունը միանգամայն ակներև է։ Այս բանը հաստատվում է ՀամԼԿՅԵՄ-ի պատմության առարկայական խմբակների աշխատանքի այն դրական արդյունքներով, որ ունեցել են կոմյերիտական մի շարք կազմակերպություններ։ Այսպիսով շարքային կոմյերիտականների և ակտիվի՝ յերիտասարդական շարժման տեսության ու փորձի վերաբերյալ գիտելիքները բարձրացնելու խնդիրը պետք է մտցնել կոմյերիտմիության աշխատանքի սիստեմի մեջ։ Պետք է կարծել, որ ԽՍՀՄ-ում կոմյերիտմիության կատարվող տասնամյա հոբելյանի հետ միասին խիստ կերպով աճելու յե միության անդամների հետաքրքրությունը՝ պատմությունն ուսումնասիրելու վերաբերյալ։ Մեզ թվում է, որ ժամանակն է ավելի կամ պակաս չափով ավարտված մի գիրք հրատարակել, որը նպատակ ունենա իրագործելու միության առաջ դրված խնդիրները։

Առարկայական և բարձր տիպի խմբակների սորև բերվող ծրագրերը կարող են հիմք ծառայել թե խմբակների աշխատանքի և թե անհատական մշակման համար։ Ներկա ծրագրերը կարող են նույնպես հիմք ծառայել հեռակա (заочное) կրթության համար, սակայն, այն պայմանով միայն, որ հեռակա կրթությունը կատարվի կազմակերպված ձևով և համապատասխան ղեկավարությամբ։ Սակայն, ծրագրի հետ միասին մենք շոշափված խնդիրների վերաբերյալ կոնսպեկտներ չենք տալիս, թեև դրանք ավելի կպարզեյին խմբակների աշխատանքը. մենք վաղաժամ ենք համարում կոնսպեկտներ հրապարակելը, որովհետև անհրաժեշտ է, որ պրոպագանդիստներն իրենք նախորոք ծրագրերը մշակեն։ Առաջարկվող ծրագրերը լիակատար հնարավո-

ՊԵՏԱԿԱՆ ԳՐԱԴԱՐԱՆ Гос. б-ка ՀՍՍՀ Ա. ՄՅԱՍՆԻԿՅԱՆԻ
50638-65

յություն են տալիս, որ ղեկավարն իր վերաբերյալ աշխատանք կատարի։ Անհրաժեշտ ե խիստ զգուշությամբ անցնել խմբակների կազմակերպմանը, որպեսզի շտապելուց չվարկաբեկեն և վիժեցնեն նրանց աշխատանքը։ Դրականության ուղեցույցը մենք կազմել ենք այն հաշվով, որ կարելի լինի նրա վերաբերյալ տեղում ցույց տրված գրականությունից ընտրել այս կամ այն գիրքը։ Յերիտասարդական շարժման վերաբերյալ կա բավականին ընդարձակ գրականություն, միայն հարկավոր ե այդ գրականությունը հավաքել և մի տեղ կենտրոնացնել (հին կոմյերիտական-ակտիվիստի արխիվից հանել) և դրանով յուրաքանչյուր կենտրոնում յերիտասարդական շարժման վերաբերյալ գրադարանի հիմք դնել։ Այդպիսի գրադարանը կարող ե լինել կամ առանձին, կամ կարող ե քաղաքի ընդհանուր գրադարանի մի մասը կազմել։

Յեթե մենք ցանկանում ենք այս տարվա աշնանից առարկայական և բարձր տիպի խմբակների ցանցն ընդարձակել, անհրաժեշտ ե անհապաղ սկսել՝ ղեկավարների կադր ընտրել, նրանց ապագայում աշխատելու հնարավորություն տալ և նշել այդ խմբակների կազմակերպման կետերը։

Այնտեղ, որտեղ կա բարձր տիպի խմբակի թեմաներին վերաբերյալ գրականության ուղեցույց, աստղանիշով (*) նշանակված են այն գրքերը, որ անհրաժեշտ ե կարդալ առաջին հերթին։

Յերկու խոսք էլ յերիտասարդագիտության կաբինետներ կազմակերպելու մասին. մեր կարծիքով այդպիսի կաբինետներ պետք ե կազմակերպել համալսարան ունեցող քաղաքներում, որտեղ կա մանկավարժական ֆակուլտետ կամ մանկավարժական ինստիտուտ։ Առաջին հերթին մանկավարժական բարձրագույն դպրոցների ամենավորակյալ մասին պետք ե քաշել դեպի կաբինետների աշխատանքը և մասնավորապես դեպի ՀամԼԿՅեՄ-ի պատմության խմբակների ղեկավարման գործը։

Յերիտասարդական շարժման կաբինետների աշխատանքի մասին մենք տպում ենք հատկապես մի փոքրիկ հավելված։

ՀամԼԿՅեՄ-ի պատմության առարկայական խմբակների ունկնդիրների համար իբրև առանձին ձեռնարկ «Մոլոդայա Գվարդիա» Հրատարակչությունը պատրաստում ե մի հատուկ զննական ձեռնարկ (գեղարվեստական-նկարազարդ ալբոմ), որը վաճառքի յե դուրս գալու 1928 թ. աշնանը։

ԱՌԱՐԿԱՅԱԿԱՆ ԽՄԲԱԿԻ ԾՐԱԳԻՐԸ

ՀԱՄԼԿՅԵՄ-Ի ՊԱՏՄՈՒԹՅԱՆ ԱՌԱՐԿԱՅԱԿԱՆ ԽՄԲԱԿ

ԽՄԲԱԿԻ ՆՊԱՏԱԿԸ.

Խմբակի նպատակն ե ծանոթացնել իր անդամներին ՀամԼԿՅեՄ-ի պատմությանը—ուսումնասիրել կոմյերիտմիության անցած տասնամյա զարգացման պատմական պրոցեսը և յուրացնել անցյալի փորձն ընթացիկ մոմենտի աշխատանքի համար։ Խմբակի աշխատանքի գլխավոր խնդիրն այն ե, որ նրա մասնակիցները—խմբակի անդամները, հիմնական ձևով ըմռնեն ԽՍՀՄ-ի կոմունիստական պատանեկական շարժման զարգացման պատմական ընթացքը և ծանոթանան ոչ միայն միության պատմության նկարագրությանը, այլև որոշ ընդհանրացումներ կատարեն անցած շրջանների վերաբերյալ։ Այս հանգամանքն առանձնապես խմբակի ղեկավարը պետք ե նկատի ունենա։ Մինչդեռ ՀամԼԿՅեՄ-ի պատմությունն ուսումնասիրող խմբակների աշխատանքի ունեցած փորձն ասում ե հակառակը՝ այն, որ այդպիսի խմբակների աշխատանքի կենտրոնը մինչև այժմ կազմել ե կոմյերիտմիության անցյալ գործունեության **նկարագրությունը**, իսկ անցյալի դասերից ընդհանրացումներ անելու վրա ղեկավարները շատ հաճախ չեն հրավիրել իրենց ունկնդիրների ուշադրությունը։ Ըստ ինքյան հասկանալի յե, որ ընդհանրացումներին ու յեզրակացություններին իբրև հիմք պետք ե ծառայի կոմյերիտմիության գործունեության նկարագրությունը. սակայն այդ նկարագրությունը խնդրի միայն մի կողմն ե, իսկ մյուս կողմը՝ կոմյերիտմիության անցյալ փորձից յեզրակացություններ հանելն ու այդ փորձը հաշվառման յենթարկելն ե։

ԽՄԲԱԿԻ ԿԱԶՄԸ.

Խմբակը կազմակերպվում ե ՀամԼԿՅեՄ-ի բջիջներին կից և այնպիսի ընկերներից, որոնք ավարտել են կոմյերիտմիության I աստիճանի քաղդպրոց։ Խիստ ցանկալի յե, որ այդ ընկերներն ունենան զարգացման

միատեսակ մակարդակ, վորպեսզի ապահովված լինի խմբակի նորմալ աշխատանքը։ Խմբակի մաքսիմում կազմը պետք է բաղկացած լինի 15—20 մարդուց։

ԽՄԲԱԿԻ ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ՄԵԹՈԴԸ

Խմբակի աշխատանքի մեթոդը խառը մեթոդն է։ Այդ աշխատանքի հիմքը կազմում է Համ ԼԿՅԵՄ-ի*) պատմության դասագրքից տանը կարդացած նյութի վերաբերյալ զրույցը։ Բացի տան ընթերցանությունից, հանձնարարվում է ունկնդիրներին կոնկրետ առաջադրություններ անել պարզելու մի շարք խնդիրներ, ինչպես, օրինակ, բանվոր յերիտասարդության աշխատանքի դրությունը տվյալ գործարանում կապիտալիզմի ժամանակ, հասակավոր բանվորների և հին բոլշևիկների հետ միասին պարզել յերիտասարդության՝ ընդհանրապես խմբակներին մասնակցելու խնդիրը և այլն և այլն։ Խիստ ցանկալի յե նույնպես, վոր ունկնդիրների մոտ թվական նյութը լուսաբանված լինի (դիագրամների ձևով), իսկ յուրաքանչյուր զրույցի վերաբերյալ հիմնական յեզրակացությունները արձանագրվեն առանձին տետրակում։ Հանձնարարում ենք նույնպես հենց պարապմունքի ժամանակ կարդալ ԼԿՅԵՄ-ի պատմության վերաբերյալ ամենահետաքրքիր հատվածները՝ թե դասագրքից և թե ունեցած խրեստոմատիաներից ու ժողովածուներից։ Խմբակում ավելի կենդանություն մտցնելու համար անհրաժեշտ է կոմյերիտմիության անցյալ աշխատանքի բոլոր խնդիրները կապել կոմյերիտմիության շարժման ժամանակակից պրոբլեմների հետ։ Սակայն, մենք խստորեն հակառակ ենք, վոր ՀամԼԿՅԵՄ-ի պատմության ուսումնասիրությունը, վերոհիշյալ տեսակետից, փոխարինվի միմիայն կոմյերիտմիության ժամանակակից աշխատանքին վերաբերող զրույցներով։

ԽՄԲԱԿԻ ՂԵԿԱՎԱՐԻ ՄԱՍԻՆ.

ՀամԼՀՅԵՄ-ի պատմության առարկայական խմբակի ղեկավարը պետք է օժտված լինի իր աշխատանքի համար անհրաժեշտ մի շարք հատկություններով և նա **միմիայն** ՀամԼԿՅԵՄ-ի պատմության խնդիրների լուրջ ուսումնասիրությամբ կկարողանա իր դասավանդելիք առարկայով շահագրգռել ունկնդիրներին։ Մեր կարծիքով կազմակերպվող խմբակի ղեկավարը պետք է օժտված լինի

*) Ի նկատի ունենք Ա. Շոխինի «Краткий очерк истории Комсомола» Изд. «Молод. Гвардия» 1926 թ.: ՀամԼԿՅԵՄ-ի 10-ամյա հոբելյանի առթիվ գիրքը վերահրատարակվում է ուղղված և նոր հավելումներով։

Խմբ. ծանոթ.։

հետևյալ հատկություններով։ Նախ՝ նա պետք է բավականաչափ գիտություն ունենա թե ընդհանուր տեսական և թե կոմյերիտմիության գործնական աշխատանքին վերաբերող խնդիրների մասին։ Անհրաժեշտ է, վոր խմբակների ղեկավարներն աշխատանքի նշանակվեն պարապմունքներից մեկ կամ յերկու ամիս առաջ, վորպեսզի նրանք կարողանան նախապես պատրաստվել այն մի շարք խնդիրներից, վորոնց շուրջը կոմյերիտականների հետ աշխատելու յեն։ Յերկրորդ՝ ղեկավարը պետք է օժտված լինի նաև խմբակում աշխատանք կատարելու մեթոդական պատրաստությամբ. այդ նշանակում է, վոր նա չպետք է դասավանդման աշխատանքում լինի սկսնակ։ Յերրորդ՝ ղեկավարը պետք է հետաքրքրությամբ աշխատի տվյալ առարկայից, այսինքն այդպիսի խմբակների համար ղեկավարներ ընտրելիս պետք է առաջնորդվել կամավոր սկզբունքով, շահագրգռելով, սակայն, կոմյերիտմիության պրոպագանդիստների կադրին այդ առարկայական խմբակում յեղած աշխատանքով։ Չորրորդ՝ ղեկավարը պետք է լավ ծանոթ լինի տեղի կոմյերիտմիության կազմակերպության կյանքին, աշխատանքին և նրա անցյալին, և հետևի նրա գործունեությանը։ Ղեկավարն ընդհանուր առմամբ ծանոթ չլինելով տվյալ գործարանի կամ ձեռնարկության կոմյերիտմիության կազմակերպության կյանքին և աշխատանքի հիմնական խնդիրներին, լավ ղեկավար լինել չի կարող։ Հինգերորդ՝ ղեկավարը պետք է հետաքրքրվի ձեռնարկության արտադրական կյանքով, բանվոր յերիտասարդության՝ արտադրական պրոցեսում ունեցած դերով և այլն։ Ըստինքյան հասկանալի յե, վոր ղեկավարը պետք է կուսակցական տեսակետից լինի դաստիարակված և տոկուն։ Մենք ամեն կերպ ցանկանում ենք ընդգծել ղեկավարների կադրի պատրաստության անհրաժեշտությունը՝ ուսումնական տարին սկսվելուց առաջ, իսկ աշխատանքի պրոցեսում նրանց աշխատանքին իբրև օգնող՝ մշտական պրոպագանդիստական կոլլեկտիվ ստեղծելու անհրաժեշտությունը։

Ղեկավարը պարապմունքներն սկսվելուց առաջ պետք է հիմնովին մշակման յենթարկի ՀամԼԿՅԵՄ-ի պատմությանը վերաբերող գրականությունը (տես՝ բարձր տիպի խմբակ, թեմա III, VI և V—հանձնարարելի գրականության ցուցակը)։ Դրա համար էլ մենք ղեկավարներին յուրաքանչյուր զրույցի համար լրացուցիչ գրականություն ցույց չենք տալիս։

միատեսակ մակարդակ, վորպեսզի ապահովված լինի խմբակի նորմալ աշխատանքը։ Խմբակի մաքսիմում կազմը պետք ե բաղկացած լինի 15—20 մարդուց։

ԽՄԲԱԿԻ ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ՄԵԹՈԴԸ

Խմբակի աշխատանքի մեթոդը խառը մեթոդն ե։ Այդ աշխատանքի հիմքը կազմում ե Համ ԼԿՅԵՄ-ի*) պատմության դասագրքից տանը կարդացած նյութի վերաբերյալ զրույցը։ Բացի տան ընթերցանությունից, հանձնարարվում ե ունկնդիրներին կոնկրետ առաջադրություններ անել պարզելու մի շարք խնդիրներ, ինչպես, որինակ, բանվոր յերիտասարդության աշխատանքի դրությունը տվյալ գործարանում կապիտալիզմի ժամանակ, հասակավոր բանվորների և հին բոլշևիկների հետ միասին պարզել յերիտասարդության՝ ընդհանրապես խմբակներին մասնակցելու խնդիրը և այլն և այլն։ Խիստ ցանկալի յե նույնպես, վոր ունկնդիրների մոտ թվական նյութը լուսաբանված լինի (դիագրամների ձևով), իսկ յուրաքանչյուր զրույցի վերաբերյալ հիմնական յեզրակացությունները արձանագրվեն առանձին տետրակում։ Հանձնարարում ենք նույնպես հենց պարապմունքի ժամանակ կարդալ ԼԿՅԵՄ-ի պատմության վերաբերյալ ամենահետաքրքիր հատվածները՝ թե դասագրքից և թե ունեցած խրեստոմատիաներից ու ժողովածուներից։ Խմբակում ավելի կենդանություն մտցնելու համար անհրաժեշտ ե կոմյերիտմիության անցյալ աշխատանքի բոլոր խնդիրները կապել կոմյերիտմիության շարժման ժամանակակից պրոբլեմների հետ։ Սակայն, մենք խստորեն հակառակ ենք, վոր ՀամԼԿՅԵՄ-ի պատմության ուսումնասիրությունը, վերոհիշյալ տեսակետից, փոխարինվի միմիայն կոմյերիտմիության ժամանակակից աշխատանքին վերաբերող զրույցներով։

ԽՄԲԱԿԻ ՂԵԿԱՎԱՐԻ ՄԱՍԻՆ.

ՀամԼՀՅԵՄ-ի պատմության առարկայական խմբակի ղեկավարը պետք ե ոժտված լինի իր աշխատանքի համար անհրաժեշտ մի շարք հատկություններով և նա **միմիայն** ՀամԼԿՅԵՄ-ի պատմության խնդիրների լուրջ ուսումնասիրությամբ կկարողանա իր դասավանդելիք առարկայով շահագրգռել ունկնդիրներին։ Մեր կարծիքով կազմակերպվող խմբակի ղեկավարը պետք ե ոժտված լինի

*) Ի նկատի ունենք Ա. Շոխինի «Краткий очерк истории Комсомола» Изд. «Молод. Гвардия» 1926 թ.: ՀամԼԿՅԵՄ-ի 10-ամյա հոբելյանի առթիվ գիրքը վերահրատարակվում ե ուղղված և նոր հավելումներով։

Խմբ. ծանոթ.։

հետևյալ հատկություններով։ Նախ՝ նա պետք ե բավականաչափ գիտություն ունենա թե ընդհանուր տեսական և թե կոմյերիտմիության գործնական աշխատանքին վերաբերող խնդիրների մասին։ Անհրաժեշտ ե, վոր խմբակների ղեկավարներն աշխատանքի նշանակվեն պարապմունքներից մեկ կամ յերկու ամիս առաջ, վորպեսզի նրանք կարողանան նախապես պատրաստվել այն մի շարք խնդիրներից, վորոնց շուրջը կոմյերիտականների հետ աշխատելու յեն։ Յերկրորդ՝ ղեկավարը պետք ե ոժտված լինի նաև խմբակում աշխատանք կատարելու մեթոդական պատրաստությամբ. այդ նշանակում ե, վոր նա չպետք ե դասավանդման աշխատանքում լինի սկսնակ։ Յերրորդ՝ ղեկավարը պետք ե հետաքրքրությամբ աշխատի տվյալ առարկայից, այսինքն այդպիսի խմբակների համար ղեկավարներ ընտրելիս պետք ե առաջնորդվել կամավոր սկզբունքով, շահագրգռելով, սակայն, կոմյերիտմիության պրոպագանդիստների կադրին այդ առարկայական խմբակում յեղած աշխատանքով։ Չորրորդ՝ ղեկավարը պետք ե լավ ծանոթ լինի տեղի կոմյերիտմիության կազմակերպության կյանքին, աշխատանքին և նրա անցյալին, և հետևի նրա գործունեյությանը։ Ղեկավարն ընդհանուր առմամբ ծանոթ չլինելով տվյալ գործարանի կամ ձեռնարկության կոմյերիտմիության կազմակերպության կյանքին և աշխատանքի հիմնական խնդիրներին, լավ ղեկավար լինել չի կարող։ Հինգերորդ՝ ղեկավարը պետք ե հետաքրքրվի ձեռնարկության արտադրական կյանքով, բանվոր յերիտասարդության՝ արտադրական պրոցեսում ունեցած դերով և այլն։ Ըստինքյան հասկանալի յե, վոր ղեկավարը պետք ե կուսակցական տեսակետից լինի դաստիարակված և տոկուն։ Մենք ամեն կերպ ցանկանում ենք ընդգծել ղեկավարների կադրի պատրաստության անհրաժեշտությունը՝ ուսումնական տարին սկսվելուց առաջ, իսկ աշխատանքի պրոցեսում նրանց աշխատանքին իբրև ոգնող՝ մշտական պրոպագանդիստական կոլլեկտիվ ստեղծելու անհրաժեշտությունը։

Ղեկավարը պարապմունքներն սկսվելուց առաջ պետք ե հիմնովին մշակման յենթարկի ՀամԼԿՅԵՄ-ի պատմությանը վերաբերող գրականությունը (տես՝ բարձր տիպի խմբակ, թեմա III, VI և V—հանձնարարելի գրականության ցուցակը)։ Դրա համար ել մենք ղեկավարներին յուրաքանչյուր զրույցի համար լրացուցիչ գրականություն ցույց չենք տալիս։

միատեսակ մակարդակ, վորպեսզի ապահովված լինի խմբակի նորմալ աշխատանքը: Խմբակի մաքսիմում կազմը պետք է բաղկացած լինի 15—20 մարդուց:

ԽՄԲԱԿԻ ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ՄԵԹՈԴԸ

Խմբակի աշխատանքի մեթոդը խառը մեթոդն է: Այդ աշխատանքի հիմքը կազմում է ՀամԼԿՅԵՄ-ի*) պատմության դասագրքից տանը կարդացած նյութի վերաբերյալ զրույցը: Բացի տան ընթերցանությունից, հանձնարարվում է ունկնդիրներին կոնկրետ առաջադրություններ անել պարզելու մի շարք խնդիրներ, ինչպես, որինակ, բանվոր յերիտասարդության աշխատանքի դրությունը տվյալ գործարանում կապիտալիզմի ժամանակ, հասակավոր բանվորների և հին բալշևիկների հետ միասին պարզել յերիտասարդության՝ ընդհանրապես խմբակներին մասնակցելու խնդիրը և այլն և այլն: Խիստ ցանկալի յե նույնպես, վոր ունկնդիրների մոտ թվական նյութը լուսաբանված լինի (դիագրամների ձևով), իսկ յուրաքանչյուր զրույցի վերաբերյալ հիմնական յեզրակացությունները արձանագրվեն առանձին տետրակում: Հանձնարարում ենք նույնպես հենց պարապմունքի ժամանակ կարդալ ԼԿՅԵՄ-ի պատմության վերաբերյալ ամենահետաքրքիր հատվածները՝ թե դասագրքից և թե ունեցած խրեստոմատիաներից ու ժողովածուներից: Խմբակում ավելի կենդանություն մտցնելու համար անհրաժեշտ է կոմյերիտմիության անցյալ աշխատանքի բոլոր խնդիրները կապել կոմյերիտմիության շարժման ժամանակակից պրոբլեմների հետ: Սակայն, մենք խստորեն հակառակ ենք, վոր ՀամԼԿՅԵՄ-ի պատմության ուսումնասիրությունը, վերոհիշյալ տեսակետից, փոխարինվի միմիայն կոմյերիտմիության ժամանակակից աշխատանքին վերաբերող զրույցներով:

ԽՄԲԱԿԻ ՂԵԿԱՎԱՐԻ ՄԱՍԻՆ.

ՀամԼՀՅԵՄ-ի պատմության առարկայական խմբակի ղեկավարը պետք է ոժտված լինի իր աշխատանքի համար անհրաժեշտ մի շարք հատկություններով և նա **միմիայն** ՀամԼԿՅԵՄ-ի պատմության խնդիրների լուրջ ուսումնասիրությամբ կկարողանա իր դասավանդելիք առարկայով շահագրգռել ունկնդիրներին: Մեր կարծիքով կազմակերպվող խմբակի ղեկավարը պետք է ոժտված լինի

*) Ի նկատի ունենք Ա. Շոխինի «Краткий очерк истории Комсомола» Изд. «Молод. Гвардия» 1926 թ.: ՀամԼԿՅԵՄ-ի 10-ամյա հոբելյանի առթիվ գիրքը վերահրատարակվում է ուղղված և նոր հավելումներով:

Խմբ. ծանոթ.:

հետևյալ հատկություններով: Նախ՝ նա պետք է բավականաչափ գիտություն ունենա թե ընդհանուր տեսական և թե կոմյերիտմիության գործնական աշխատանքին վերաբերող խնդիրների մասին: Անհրաժեշտ է, վոր խմբակների ղեկավարներն աշխատանքի նշանակվեն պարապմունքներից մեկ կամ յերկու ամիս առաջ, վորպեսզի նրանք կարողանան նախապես պատրաստվել այն մի շարք խնդիրներից, վորոնց շուրջը կոմյերիտականների հետ աշխատելու յեն: Յերկրորդ՝ ղեկավարը պետք է ոժտված լինի նաև խմբակում աշխատանք կատարելու մեթոդական պատրաստությամբ. այդ նշանակում է, վոր նա չպետք է դասավանդման աշխատանքում լինի սկսնակ: Յերրորդ՝ ղեկավարը պետք է հետաքրքրությամբ աշխատի տվյալ առարկայից, այսինքն այդպիսի խմբակների համար ղեկավարներ ընտրելիս պետք է առաջնորդվել կամավոր սկզբունքով, շահագրգռելով, սակայն, կոմյերիտմիության պրոպագանդիստների կադրին այդ առարկայական խմբակում յեղած աշխատանքով: Չորրորդ՝ ղեկավարը պետք է լավ ծանոթ լինի տեղի կոմյերիտմիության կազմակերպության կյանքին, աշխատանքին և նրա անցյալին, և հետևի նրա գործունեյությանը: Ղեկավարն ընդհանուր առմամբ ծանոթ չլինելով տվյալ գործարանի կամ ձեռնարկության կոմյերիտմիության կազմակերպության կյանքին և աշխատանքի հիմնական խնդիրներին, լավ ղեկավար լինել չի կարող: Հինգերորդ՝ ղեկավարը պետք է հետաքրքրվի ձեռնարկության արտադրական կյանքով, բանվոր յերիտասարդության՝ արտադրական պրոցեսում ունեցած դերով և այլն: Ըստինքյան հասկանալի յե, վոր ղեկավարը պետք է կուսակցական տեսակետից լինի դաստիարակված և տոկուն: Մենք ամեն կերպ ցանկանում ենք ընդգծել ղեկավարների կադրի պատրաստության անհրաժեշտությունը՝ ուսումնական տարին սկսվելուց առաջ, իսկ աշխատանքի պրոցեսում նրանց աշխատանքին իբրև ոգնող՝ մշտական պրոպագանդիստական կոլլեկտիվ ստեղծելու անհրաժեշտությունը:

Ղեկավարը պարապմունքներն սկսվելուց առաջ պետք է հիմնովին մշակման յենթարկի ՀամԼԿՅԵՄ-ի պատմությանը վերաբերող գրականությունը (տես՝ բարձր տիպի խմբակ, թեմա III, VI և V—հանձնարարելի գրականության ցուցակը): Դրա համար էլ մենք ղեկավարներին յուրաքանչյուր զրույցի համար լրացուցիչ գրականություն ցույց չենք տալիս:

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ՈՒՆԿՆԴԻՐՆԵՐԻ ՀԱՄԱՐ.

Պարապմունքներին ունկնդիրների համար հիմնական գրականություն լինելու յե.— ՀամԼԿՅեՄ-ի պատմության դասագիրքը, վորը պատրաստվելու յե սույն ծրագրի համեմատ (ստորև բերված), ապա նաև ՀամԼԿՅեՄ-ի պատմության ալբոմները, վորոնք լույս են տեսնելու կոմյերիտմիության 10-ամյա հոբելյանին։ Հաջորդ գրականությունը կարող ե հանձնարարել ղեկավարը՝ նայած թե ինչ պատրաստություն ունի խմբակը։

ԱՌԱՐԿԱՅԱԿԱՆ ԽՄԲԱԿԻ ԾՐԱԳԻՐԸ

ԶՐՈՒՅՑ ԱՌԱՋԻՆ

Ի՞ՆՉ Ե ԿՈՄՅԵՐԻՏՄԻՈՒԹՅՈՒՆԸ

Առաջին պարապմունքը լինելու յե ներածական զրույց։ Զրույցի համար իբրև հիմք են ծառայելու հետևյալ յերեք հիմնական հարցերը՝

1. Ինչո՞ւ համար պետք ե իմանալ կոմյերիտմիության կազմակերպության անցյալը.

2. Ի՞նչ ե յերիտասարդական շարժումը և նրա տեղը հասարակական կազմակերպությունների սիստեմում.

3. Ի՞նչպիսի կազմակերպություն ե կոմյերիտմիությունը ԽՍՀՄ-ում։

ԶՐՈՒՅՑԻ ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆԸ

1. Ինչո՞ւ պետք ե գիտենալ կոմյերիտմիության կազմակերպության անցյալը.— *Այստեղ անհրաժեշտ ե ունկնդիրներին առաջադրել այն խնդիրը, թե ինչ ե պատմությունն ընդհանրապես, ինչ ե հեղափոխական շարժման պատմությունը մասնավորապես և այսպիսի յեզրակացություն հանել՝ թե վորքան հրաժեշտ են պատմական գիտելիքներն ամեն մի հասարակական կազմակերպության ընթացիկ ամենորյա աշխատանքի համար։ Ընդգծել հատկապես այն միտքը, վոր բանվոր և գյուղացի յերիտասարդությունը, վորն աճում ե կապիտալիստական հարաբերությունների տիրապետության բացակայության պայմաններում, պետք ե հատուկ ուշադրությամբ ուսումնասիրի անցյալը, քանի վոր այդ անցյալի ուսումնասիրությունը կարող ե նրան տալ մարքսիստական աշխարհահայացք։ Ցանկալի յե ունկնդիրներին ծանոթացնել պատմական յերևույթների գիտական վերլուծության ձևերին ու մեթոդներին։*

2. Ի՞նչ ե յերիտասարդական շարժումը յեվ նրա գրաված տեղը հասարակական հարաբերությունների սիստեմում.— *Այստեղ անհրաժեշտ ե խմբակի անդամներին ընդհանուր գծերով ծանոթացնել յերիտասարդական շարժման եյության, նրա ծագման պատճառների և դասակարգային բնույթի հետ։ Հատուկ ուշադրություն պետք ե դարձնել պարզաբանելու—«յերիտասարդական կազմակերպությունն իբրև շարժափոկ և իբրև այս կամ այն հասարակական դասակարգի պահեստ» տերմինի եյությունը (Թեմայի այդ մասի մանրամասն մեկնաբանությունը՝ ղեկավարի համար՝ տես բարձր տիպի խմբակի առաջին թեման)։*

3. Ի՞նչպիսի կազմակերպություն ե ՀամԼԿՅեՄ-ը ԽՍՀՄ-ում.— *Այստեղ, իբրև նախորդի յեզրակացություն, անհրաժեշտ ե պարզաբանել կոմունիստական յերիտասարդական շարժման դերի նպատակն անցողիկ հասարակության մեջ, նրա գրաված տեղը խորհրդային պետության կազմակերպությունների սիստեմում և նրա փոխհարաբերությունները կուսակցության, արհմիությունների, պրոլետարական պետության և այլ հասարակական-քաղաքական կազմակերպությունների հետ։*

ԶՐՈՒՅՑԻ ՍՏՈՒԳԻՉ ՀԱՐՑԵՐ

1. Պրոլետարական յերիտասարդական շարժման ծագման պատճառները:

2. Կարո՞ղ են լինել արդյոք յերիտասարդության «անկուսակցական» կազմակերպություններ:

3. Ի՞նչ ե կոմյերիտական կազմակերպությունը յեվ նրա տեղը պրոլետարիատի կազմակերպությունների սիստեմում:

4. Ի՞նչպիսի փոխհարաբերությունների մեջ ե կոմյերիտմիությունը՝

ա) ՀամԿ(բ)Կ-ի հետ,
բ) Արհմիությունների հետ,
գ) Խորհրդային իշխանության մարմինների հետ,
դ) Յերիտասարդության մասսաների հետ:

ԶՐՈՒՅՑ ՅԵՐԿՐՈՐԴ

ԿՈՄՅԵՐԻՏՄԻՈՒԹՅԱՆ ՆԱԽՈՐԴՆԵՐԸ

Այս թեմայում արդեն անհրաժեշտ ե անցնել Կոմյերիտմիության նախապատմությանը։ Զրույցի համար իբրև հիմնական

խնդիրներ են լինելու՝ 1) բանվոր և գյուղացի յերիտասարդության կյանքը ցարական Ռուսաստանում. 2) հեղափոխական պայքարը Ռուսաստանում և յերիտասարդության նրա մեջ ունեցած մասնակցությունը. 3) բանվոր և գյուղացի յերիտասարդության մասսայական կազմակերպությունների առաջացումը Փետրվարյան հեղափոխությունից հետո. 4) բանվոր և գյուղացի յերիտասարդության շարժման բոլշևիկանացման պրոցեսը Փետրվարից մինչև Հոկտեմբեր։

ԶՐՈՒՅՑԻ ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆԸ

1. Բանվոր յեվ գյուղացի յերիտասարդության կյանքը ցարական Ռուսաստանում.—*Ամենից առաջ անհրաժեշտ է նշել նախահեղափոխական Ռուսաստանի դասակարգային կառուցվածքը, ճորտատիրության մնացորդները և դրա հետ՝ կապիտալիստական հարաբերությունների աճումը։ Իբրև կոնկրետ խնդիրներ, որ անհրաժեշտ է պարզաբանել, հանդիսանում են հետևյալ խնդիրները.—1) 1900—1916 թ. թ. արդյունաբերության մեջ աշխատող բանվոր յերիտասարդության թիվը. 2) յերեխաների և անչափահասների աշխատավարձը. 3) բանվորական որ, գիշերային աշխատանք, արտաժամյա աշխատանքներ. 4) աշխատանքի պայմանները. 5) կենցաղ (բնակարան, սնունդ, վոստիկանական հսկողություն, հարբեցողություն, ժամանցումներ, մորալ, աղջկա վիճակը և այլն). 6) գործազրկությունն ու յերիտասարդությունը. 7) յերիտասարդության վիճակը մանր արդյունաբերության, գյուղական տնտեսության և առևտրի մեջ. 8) յերիտասարդությունն ու վորակավորումը. 9) բանվոր և գյուղացի-յերիտասարդության ընդհանուր կրթությունը. 10) գործարանային օրենսդրությունը և նրա կիրառման փորձը. 11) յեկեղեցին և նրա ունեցած ազդեցությունը յերիտասարդության վրա։*

2. Հեղափոխական պայքարը Ռուսաստանում յեվ յերիտասարդության նրա մեջ ունեցած մասնակցությունը.—*Պարզելով բանվոր և գյուղացի յերիտասարդության կյանքի և կենցաղի պատկերը, անհրաժեշտ է անցնել նրա՝ բանվոր դասակարգի ընդհանուր հեղափոխական պայքարում ունեցած դերի պարզաբանմանը։ Պետք է ցույց տալ բանվոր յերիտասարդության ավելի հեղափոխական լինելու պատճառները համեմատած մեծահասակների հետ և ցույց տալ՝ թե ինչպես է բանվոր յերիտասարդությունը հանդիսացել այն յերեք պահեստներից մեկը, վորտեղից*

բոլշևիկյան կուսակցությունը վերցրել է իր ուժերը։ Պետք է մատնանշել գյուղացի յերիտասարդության ունեցած մասնակցությունը գյուղացիական խռովություններում և անկարգություններում (մանավանդ 1902 և 1905 թ. թ.)։ Բացի ընդհանուր հեղափոխական պայքարում յերիտասարդության ունեցած պայքարից, մատնանշել այդ յերիտասարդության ինքնուրույն յելույթների այն ձևերը, վորոնք անցյալում յեղել են (քաղաքական և տնտեսական գործադուլներ, յերիտասարդության կազմակերպ.)։ Իբրև յեզրակացություն պետք է քննության առնել այն հարցը, թե՝ ինչու նախահեղափոխական Ռուսաստանում, հակառակ Արևմուտքի, չառաջացավ մասսայական ինքնուրույն յերիտասարդական շարժում (ցարիզմի ճնշում, մեծահասակների և յերիտասարդների միջև սոցիալական ընդհարման բացակայություն, ուժերի և գործողության միասնականության անհրաժեշտություն բանվոր դասակարգի ընդհանուր հեղափոխական պայքարում և այլն)։

3. Բանվոր յեվ գյուղացի յերիտասարդության մասսայական կազմակերպությունների ծագումը Փետրվարյան հեղափոխությունից առաջ.—*Այստեղ անհրաժեշտ է մանրամասն կերպով ծանոթացնել ունկնդիրներին Փետրվարյան հեղափոխությունից անմիջապես հետո ծագած առաջին կազմակերպություններին, ցույց տալ այդ շրջանում յերիտասարդական կազմակերպությունների առաջ գալու սոցիալ-տնտեսական պատճառները (քննության առնել Պետերբուրգի* «Труд и Свет», *յերիտասարդության սոցիալիստական միությունների,* III *Ինտերնացիոնալի անվան բանվոր յերիտասարդության միությունների, գյուղի յերիտասարդության կուլտուր-լուսավորական խմբակների աշխատանքը)։ Այդ կազմակերպությունների պատմությունը կապել բանվոր դասակարգի և գյուղացիության Փետրվարյան և Հոկտեմբերյան հեղափոխությունների մեջև յեղած ընդհանուր դրության հետ և անցնել յեզրակացության։*

4. Բանվոր յեվ գյուղացի յերիտասարդության շարժման բոլշևիկանացման պրոցեսը Փետրվարից մինչև Հոկտեմբեր.—*Այս պրոբլեմը հանդիսանում է զրույցի իբրև յեզրափակիչ մասը և այդ պրոբլեմը դրվում է ուսումնասիրելու համար այդ շրջանում բանվոր յերիտասարդության քաղաքական տրամադրություններն ու յերիտասարդության մեջ կատարվող աշխատանքում կուսակցության ունեցած դերը (*II *համագումար,* VI *համագումար, Լենինը յերիտասարդության մասին 1905—1917 թ. թ. շըր-*

ջանում), և պետք է մանրամասնորեն քննության առնվեն բանվոր յերիտասարդության պատրաստությունն ու Հոկտեմբերյան ապստամբության մեջ ունեցած ակտիվ մասնակցությունը:

ԶՐՈՒՅՑԻ ՍՏՈՒԳԻՉ ՀԱՐՑԵՐ

1 Ի՞նչով է բնորոշվում բանվոր, գյուղացի յեվ սովորող յերիտասարդության դրությունը ցարական Ռուսաստանում:

2. Ի՞նչն է հանդիսանում բնորոշ ցարական Ռուսաստանում առաջացած հեղափոխական յերիտասարդության խմբակների աշխատանքում:

3. Ինչո՞ւ ցարական Ռուսաստանում չի յեղել մասսայական պրոլետարական յերիտասարդական շարժում:

4. Ինչո՞ւ բանվոր յեվ գյուղացի յերիտասարդությունն ստեղծելով իր կազմակերպությունները, իբրեվ կանոն, միանգամից հարում եր բոլշեվիկյան կուսակցությանը:

5. Ի՞նչ պայմաններից են կախված կոմյերիտական կազմակերպությունների բովանդակությունը, ձեվերը յեվ մեթոդները:

6. Ինչո՞ւ բանվոր յեվ գյուղացի յերիտասարդությունը հանդիսանում է Հոկտեմբերյան ապստամբության ակտիվ մասնակիցներից մեկը:

ԶՐՈՒՅՑ ՅԵՐՐՈՐԴ

ԿՈՄՅԵՐԻՏՄԻՈՒԹՅԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒՄՆ ՈՒ ՁԵՎԱՎՈՐՈՒՄԸ

Այս թեմայում, վորի նպատակն է ցույց տալ՝ թե ինչպես է առաջացել ու ձևավորվել կոմյերիտմիությունն իբրև կազմակերպություն, պետք է պարզաբանվեն հետևյալ հարցերը.—

1. Յերիտասարդական շարժման վիճակն ու զարգացումը մինչև 1918 թվի բանվորական ու գյուղացիական յերիտասարդության առաջին համագումարը:

2. Կոմյերիտմիության առաջին համագումարի աշխատանքը և շարժման պատմության մեջ նրա գրաված տեղը:

3. Տեղական կազմակերպությունների աշխատանքն առաջին համագումարից հետո, միասնական միության ձևավորման և ստեղծման պրոցեսը:

4. Խորհրդային յերկրի բանվոր և գյուղացի յերիտասարդության քաղաքական տրամադրությունների վիճակը կոմյերիտմիության առաջին համագումարից առաջ և հետո:

ԶՐՈՒՅՑԻ ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆԸ

1. Յերիտասարդական շարժման վիճակն ու զարգացումը ՌԿՅԵՄ-ի առաջին համագումարից առաջ յեղած շրջանում (29—30/X—1918 թ.):

Այստեղ անհրաժեշտ է մատնանշել հետևյալը.—բանվոր յերիտասարդության միությունների ընդարձակումը և գյուղացի յերիտասարդության միությունների ծագումը Հոկտեմբերից հետո քաղաքում և գյուղում, պրոլետարիատի դիկտատուրայի կառուցման նոր աշխատանքը, գերմանական հարձակման հետ կապված դժվարությունները և այլն. յերիտասարդական գոյություն ունեցող կազմակերպությունների միանալու ձգտումը (նահանգային համագումարներ և կոնֆերենցիաներ Մոսկվայում, Վլադիմիրում, Ն.-Նովգորոդում և այլ քաղաքներում, հյուսիս-արևմուտքի, Ուրալի և այլն յերիտասարդական միությունների մարզային համագումարներ). բանվոր և գյուղացի յերիտասարդական միության առաջին համագումարը հրավիրելու հասունացող պահանջը, Պիտերի և Մոսկվայի միությունների կողմից 1-ին համագումարը հրավիրող բյուրոյի կազմակերպումը:

2. Կոմյերիտմիության առաջին համագումարի աշխատանքը յեվ շարժման պատմության մեջ նրա գրաված տեղը.—*Ծանոթացնել համագումարում քննության առնված հարցերին, մանավանդ՝ տեղերի զեկուցումներին, միության նպատակների և խնդիրների շուրջը ծագած վիճաբանություններին և այլն (ծրագրի, անվան, կուսակցության հետ ունենալիք փոխհարաբերությունների, շարժման միջազգայնականության խնդիրները): Այդ վերլուծման հիման վրա վորոշել բանվոր և գյուղացի յերիտասարդության միությունների առաջին համագումարի տեղն ու նշանակությունը ԽՍՀՄ-ի պրոլետարական յերիտասարդական շարժման պատմության մեջ:*

3. Տեղական կազմակերպությունների աշխատանքն առաջին համագումարից հետո, միասնական միության ձեվավորվելու յեվ ստեղծվելու պրոցեսը.—*Ծանոթացնել կոմյերիտմիության առաջին համագումարում ընդունված սկզբունքների համաձայն՝ տեղական կազմակերպությունների վերակառուցման պրոցեսին. միասնական միություն ստեղծելու պրոցեսը (կոմյերիտմիության միացումը սովորող կոմունիստների միության հետ), գավառական և նահանգական միությունների առաջացումը և կազմակերպչական սխեմայի ընդհանուր ձևավորումը (վերջինս պետք է ցույց տրվի կենդանի և տեսանելի ձևով):*

4. Խորհրդային յերկրի բանվոր յեվ գյուղացի յերիտասարդության քաղաքական տրամադրությունների ընդհանուր դրությունն ու վիճակը կոմյերիտմիության առաջին համագումարից առաջ յեվ հետո.—*Բրեստի հաշտությունից հետո խաղաղ դրության անցնող խորհրդային յերկրի բանվորների և գյուղացիների ընդհանուր դրության ֆոնի վրա ցույց տալ աճող սերնդի մեջ յեղած դասակարգային խավերի և խմբավորումների վիճակը: Պարզել ունկնդիրներին աճող սերնդի շերտավորման պրոցեսը յերկու բանակի ուղղությամբ (խորհրդային իշխանության օգտին և նրան հակառակ): Պարզաբանել յերիտասարդության զանազան խմբակների կարիքներն ու պահանջները տվյալ ժամանակամիջոցում:*

ԶՐՈՒՅՑԻ ՍՏՈՒԳԻՉ ՀԱՐՑԵՐ

1. Ինչո՞վ էր արտահայտվում Հոկտեմբերյան հեղափոխության ազդեցությունը յերիտասարդության գոյություն ունեցած կազմակերպությունների վրա:

2. Մեկ միություն կազմելու ցանկության պատճառները:

3. Ի՞նչպես անդրադարձավ Բրեստի խաղաղության դաշինքը կոմյերիտական կազմակերպությունների վրա:

4. Յե՞րբ է տեղի ունեցել յեվ ի՞նչ է քննության առել I համագումարը:

5. Ի՞նչ դրության մեջ էին յերիտասարդության միությունները I համագումարից առաջ:

6. Ի՞նչ տվեց շարժմանը I համագումարը:

ԶՐՈՒՅՑ ՉՈՐՐՈՐԴ

ԿՈՄՅԵՐԻՏՄԻՈՒԹՅՈՒՆԸ ՔԱՂԱՔԱՑԻԱԿԱՆ ՊԱՏԵՐԱԶՄԻ ՇՐՋԱՆՈՒՄ

Այս թեմայում անհրաժեշտ է խմբակի անդամներին ծանոթացնել մեր հեղափոխության հերոսական շրջանի կոմյերիտական կազմակերպությունների դրությանը, պայքարին և աշխատանքին: Նկատի ունենալով, որ կոմյերիտականների մասսաները քիչ գաղափար ունեն այդ շրջանի մասին, պետք է բոլոր միջոցները ձեռք առնել հասկացնելու և մեկնաբանելու այդ շրջանի ոգին: Այդ թեմայում հետևյալ կոնկրետ խնդիրների վրա պետք կենտրոնացնել ուշադրությունը.—

1. Կոմյերիտմիությունն ու յերիտասարդությունը քաղաքացիական պատերազմի տարիներին.

2. Հրացանը ձեռքին պրոլետարիատի դիկտատուրայի պաշտպանության համար (կոմյերիտմիությունն արտաքին և ներքին ճակատներում).

3. Կոմյերիտմիության պայքարը հացի համար գյուղում.

4. Կոմյերիտմիությունը պետական աշխատանքի մեջ.

5. Ներմիութենական աշխատանքի վիճակը քաղաքացիական պատերազմի տարիներին.

6. ՀամԼԿՅԵՄ-ի II համագումարի նշանակությունն ու նրա գրաված տեղը միության պատմության մեջ:

ԶՐՈՒՅՑԻ ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆԸ

1. Կոմյերիտմիությունն ու յերիտասարդությունը քաղաքացիական պատերազմի տարիներին.—*Ցույց տալով մեր հեղափոխության հերոսական շրջանում դասակարգերի դասավորությունը, անցնել այդ շրջանի յերիտասարդության դրության մանրամասն և մանրազնին պարզաբանմանը: Ցույց տալ՝ թե կոմյերիտմիությունն ինչ կենտրոնական խնդրի շուրջ («Բոլորը և ամեն ինչ ի պաշտպանություն Խորհրդային իշխանության») էր միացնում բանվոր և գյուղացի յերիտասարդությանը և մասսաներում կատարվող աշխատանքի նրա ձևերն ու մեթոդները (լայն ագիտացիա, խանդավառության բարձրացում): Բացատրել՝ թե ովքեր եյին կոմյերիտմիության թշնամիներն այդ շրջանում և բացատրել աճող սերնդի վրա նրանց ունեցած լուրջ ազդեցության բացակայության պատճառները:*

2. Հրացանը ձեռքին պրոլետարիատի դիկտատուրայի պաշտպանության համար.—*Վերլուծել բոլոր ճակատներում, որոնց թվում նաև ներքին ճակատում (ճակատի համար կատարվող զորահավաքների հանրագումարները, ընդհատակյա աշխատանք պարտիզանական շարժման մեջ յեղած և բանդիտիզմի դեմ կռվելու աշխատանք) խորհրդային յերկրի պաշտպանության համար կոմյերիտմիության ունեցած գործունեության բնորոշ թվերն ու փաստերը: Կենդանի և գրավիչ ձևով ծանոթացնել ունկնդիրներին կոմյերիտական կազմակերպությունների դրությանը և ճակատի համար զորահավաք կատարելու փորձին (որն առանձնապես կարևոր է) և այլն:*

3. Կոմյերիտմիության պայքարը հացի համար գյուղում.—*Ծանոթացնել գյուղի դրությանը Խորհրդային իշխանության գոյության առաջին տարիներում, ցույց տալ գյուղի կուլակացված լինելու եյությունը, մասնատման սիստեմը և կոմյերիտական*

50638-65
724
Публичная Библиотека

կազմակերպությունների դերը հացի համար պայքար մղելու գործում։ Բացատրել, թե ինչու՝ չնայած այդպիսի դժվարին ու ծանր պայմաններին, կոմյերիտական կազմակերպությունն այդ յերեք տարվա ընթացքում աճեց ու մեծացավ։ Քննություն անել և ցույց տալ, թե ինչպես էր քաղաքն այդ շրջանում ղեկավարում գյուղը։

4. Կոմյերիտմիությունը պետական աշխատանքի մեջ.—*Այստեղ անհրաժեշտ է պարզաբանել բանվոր յերիտասարդության աշխատանքի և կրթության վերաբերյալ խորհրդային առաջին օրենքները, ցույց տալ այդ օրենքները կյանքում կիրառելու մեջ կոմյերիտմիության ակտիվությունը։ Մյուս կողմից անհրաժեշտ է ունկնդիրներին ծանոթացնել խորհրդային յերկրի պետական ապարատի կառուցման և ամրապնդման մեջ կոմյերիտական կազմակերպությունների ունեցած դերի հետ։*

5. Ներմիութենական աշխատանքի վիճակը քաղաքացիական պատերազմի օրերին.—*Ցույց տալ՝ վոր չնայած ամբողջ ուշադրությունը բևեռված էր ճակատներում տեղի ունեցող կռվին, ընդարձակվում ու զարգանում էր ներմիութենական աշխատանքը։ Քննել այդ աշխատանքի ձևերն ու մեթոդները։ (Բանվոր և գյուղացի յերիտասարդության ցուցաբերած չափազանց մեծ ակտիվությունը՝ կազմակերպության աշխատանքի մեջ՝ բացատրել տվյալ ժամանակաշրջանի առանձնահատկություններով)։*

6. ՀամԼԿՅԵՄ-ի II համագումարի նշանակությունը ու նրա գրաված տեղը միության պատմության մեջ.—*Յերկրի ընդհանուր դրության և տեղական կոմյերիտական կազմակերպությունների վիճակի ֆոնի վրա քննություն անել ՀամԼԿՅԵՄ-ի յերկրորդ համագումարի կատարած աշխատանքը։ Հատուկ ուշադրություն դարձնել յերիտասարդական շարժման էության և աշխատանքի այն պրոբլեմների վրա, վորոնք դրված են յերկրորդ համագումարի կողմից (յերիտասարդական աշխատանքի վերակազմակերպման պրոբլեմը, կուսակցության հետ ունենալիք փոխհարաբերության պրոբլեմը և այլն)։ Յերկրորդ համագումարի աշխատանքի հիման վրա գնահատական տալ և վորոշել նրա տեղն ու նշանակությունը ԽՍՀՄ-ի պրոլետարական յերիտասարդական շարժման զարգացման մեջ։*

ԶՐՈՒՅՑԻ ՍՏՈՒԳԻՉ ՀԱՐՑԵՐ

1. Ինչո՞վ էր արտահայտվում քաղաքացիական պատերազմի ազդեցությունը կոմյերիտական կազմակերպությունների աշխատանքի վրա։

2. Ի՞նչ էր տեղի ունենում բանվոր յեվ գյուղացի յերիտասարդության հետ քաղաքացիական պատերազմի շրջանում։

3. Վո՞րոնք են կոմյերիտմիության աշխատանքի արդյունքները՝ խորհրդային յերկիրը կապիտալիստական յերկրներից պաշտպանելու գործում։

4. Ի՞նչ էր տեղի ունենում գյուղում քաղաքացիական պատերազմի տարիներում յեվ ինչ աշխատանք եյին կատարում կոմյերիտմիության գյուղական բջիջները։

5. Ի՞նչ աշխատանք եյին կատարում կոմյերիտական կազմակերպությունները այդ շրջանում, բացի քաղաքացիական պատերազմին մասնակցելուց։

6. Ի՞նչ պայմաններում տեղի ունեցավ յեվ ի՞նչ վորոշեց կոմյերիտմիության II համագումարը։

ԶՐՈՒՅՑ ՀԻՆԳԵՐՈՐԴ

ՊԱՏԵՐԱԶՄԻՑ ԴԵՊԻ ԽԱՂԱՂՈՒԹՅՈՒՆ

Այս պարապմունքը, վորի նպատակն է ունկնդիրներին ծանոթացնել անցողիկ ժամանակամիջի առաջին շրջանին, պետք է պատրաստել հատուկ խնամքով։ Պետք է ցույց տալ այն բոլոր դժվարությունները, վորոնց հանդիպեց կոմյերիտական շարժումն իր զարգացման այդ շրջանում։ Այդպիսի խնդիրների թվին են պատկանում ստորև բերվածները, վորոնց պետք է արժանացնել հատուկ ուշադրության. դրանք են՝

1 Յերկրի և աճող սերնդի ընդհանուր վիճակը քաղաքացիական պատերազմը վերջանալիս.

2 Աշխատանքի նոր տեսակի ճանապարհների վորոնումներ և շեղումներ ճիշտ գծից.

3. Կոմյերիտմիության վիճակը ՀամԼԿՅԵՄ-ի յերրորդ համագումարի ժամանակ.

4. ՀամԼԿՅԵՄ-ի III համագումարի ունեցած տեղն ու նշանակությունը (Լենինի ճառը).

5. Հետագայի անկումը—միության ճգնաժամը։

ԶՐՈՒՅՑԻ ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆԸ

1. Յերկրի յեվ աճող սերնդի ընդհանուր վիճակը քաղաքացիական պատերազմը վերջանալիս.—*Ծանոթանալով Խորհրդային Հանրապետության պատերազմից խաղաղության անցնելու ժամանակ հարուցված խոշորագույն դժվարություններին, ուշադրու-*

թյունը կենտրոնացնել այդ շրջանի առաջին ամիսների կոմյերիտմիության շարժման աճման պատճառները պարզաբանելու վրա։ Քննության առնել այդ շրջանի կոմյերիտական կազմակերպությունների դրությունը թե՛ քաղաքում և թե՛ գյուղում։

2. Աշխատանքի նոր տեսակի ուղիների վորոնումներ յեվ շեղումներ նրա գծից.—*Մանրամասն և մանրազնին կերպով բացատրել, թե ինչպես եր տեղի ունենում նոր ուղիներ վորոնելու պրոցեսը կոմյերիտական կազմակերպության աշխատանքում։ Ցույց տալ՝ թե ինչպես ռազմական կոմունիզմի շրջանում առաջ յեկած աշխատանքի ձևերն ու մեթոդները շարունակում են գործել նոր շրջանում և թե ինչպես այդ հիման վրա սկսում է անհամապատասխանություն առաջ գալ աճող սերնդի պահանջների ու կարիքների և կոմյերիտական աշխատանքի բովանդակության մեջ։ Ցույց տալ, վոր այդ շրջանում հատկապես անխուսափելի եյին կոմյերիտմիության մեջ տեղի ունեցող կատաղի դիսկուսիաները։ Պարզել «դունայականության»* («дунаевщина») *եյությունը։*

3. Կոմյերիտմիության տեղական կազմակերպությունների վիճակը ՀամԼԿՅԵՄ-ի յերրորդ համագումարի ժամանակ.—*Վերլուծման յենթարկելով տեղական կոմյերիտական կազմակերպությունների վիճակը, մատնանշել կոմյերիտմիության ղեկավար կադրերի մեջ յեղած հիվանդագին յերևույթները, կուսակցական ղեկավարության անբավարար լինելը և միության մեջ յեղած պրոլետարական միջուկի թուլությունը։ Տալ ՀամԼԿՅԵՄ-ի յերրորդ համագումարի ժամանակ կոմյերիտական կազմակերպությունների գործունեյության հանրագումարը։*

4. ՀամԼԿՅԵՄ-ի յերրորդ համագումարի ունեցած տեղն ու նշանակությունը.—*Պարզել՝ թե ինչու յերրորդ համագումարը չկարողացավ որակարգում՝ խորհրդային յերկրի առաջ կանգնած հարցերին տալ սպառիչ պատասխաններ (համագումարը տեղի յեր ունենում նոր տնտեսական քաղաքականության անցնելուց առաջ, ռազմական կոմունիզմի շրջանում առաջացած իդեոլոգիայի (գաղափարախոսության) ազդեցությունը և այլն)։ Բացատրել՝ թե ինչու Լենինի՝* III *համագումարում արտասանած ճառն այդ մոմենտին նույնիսկ միության համար այնքան էլ հասկանալի չեղավ. (արմատը կոմյերիտական ակտիվի մեջ ռազմական կոմունիզմի իդեոլոգիայի մնացորդների մեջն է)։ Տալ գրված և յերրորդ համագումարի կողմից լուծումն ստացած խնդիրների գործնական գնահատականը և դրանով վորոշել համագումարի՝ ՀամԼԿՅԵՄ-ի պատմության մեջ գրաված տեղը։*

5. Հետագայի անկումը—միության ճգնաժամը.—*Ծանոթանալ կոմյերիտական շարժման զարգացման ընդհանուր ընթացքին յերրորդ համագումարից հետո։ Պարզաբանել՝ թե ինչու նոր տնտեսական քաղաքականություն հայտարարվելով, դրությունը միության մեջ էլ ավելի վատացավ։ Վերլուծման յենթարկել՝ թե ինչն եր նեպի սկզբնական շրջանում կոմյերիտմիության ապրած ճգնաժամի եյությունը։*

ՋՐՈՒՅՑԻ ՍՏՈՒԳԻՉ ՀԱՐՑԵՐ

1. Ի՞նչ փոփոխություն առաջացավ կոմյերիտական կազմակերպությունների դրության մեջ պատերազմի վերջանալով։

2. Գյուղի դրությունը տնտեսական նոր քաղաքականության նախօրյակին յեվ ինչո՞ւմն եր կոմյերիտմիության գյուղական կազմակերպությունների աշխատանքը։

3. Կոմյերիտմիության մեջ այդ շրջանում տեղի ունեցող դիսկուսիաների եյությունը։

4. Վորո՞նք են կոմյերիտմիության յերրորդ համագումարի վորոշումները յեվ համապատասխանո՞ւմ եյին արդյոք այդ վորոշումները կյանքի պահանջներին։

5. Միության աշխատանքի անկման պատճառները յեվ վո՞րն եր այդ անկումը։

ՋՐՈՒՅՑ ՎԵՑԵՐՈՐԴ

ՄԻՈՒԹՅՈՒՆԸ ՆՈՐ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐՈՒՄ

Այս զրույցի մեջ անհրաժեշտ է ցույց տալ ԽՍՀՄ-ի յերիտասարդական շարժման մեջ տեղի ունեցող անցողիկ ժամանակաշրջանի յերկրորդ շրջանը։ Տվյալ թեմայի կոնկրետ խնդիրներն են՝

1. Նոր տնտեսական քաղաքականությունն ու նրա ունեցած ազդեցությունը յերիտասարդության ու կոմյերիտմիության վրա.

2. Կոմյերիտմիությունը չորրորդ համագումարի ժամանակ.

3. Կոմյերիտմիության չորրորդ համագումարի՝ պատմության մեջ ունեցած տեղն ու նշանակությունը։

ՋՐՈՒՅՑԻ ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆԸ

1. Նոր տնտեսական քաղաքականությունը յեվ նրա ունեցած ազդեցությունը յերիտասարդության ու կոմյերիտմիության վրա.—*Խիստ մանրամասն կերպով և ուշիուշով քննության առնել նոր տնտեսական քաղաքականության՝ յերկրի աճող սերնդի*

պանագան խավերի վրա ունեցած ազդեցությունը։ Հատուկ ուշադրությամբ քննության առնել նեպի՝ բանվոր և գյուղացի յերիտասարդության վրա ունեցած ազդեցությունը (հաստիքների (շտատների) կրճատումը արտադրության մեջ, սեփականատիրական շահերի աճումը գյուղում)։ Ցույց տալ՝ թե ինչպես նեպի առաջին շրջանում աճող սերունդը շփոթվել և կորցրել եր իր հեռանկարը («ինչի՞ համար եյինք կռվում»)։ Ցույց տալ՝ թե ինչ բացասական ազդեցություն եր ունենում նեպը կոմյերիտական կազմակերպության առանձին շրջանակների վրա։ Ցույց տալ՝ թե ինչումն եր կուսակցության և կոմյերիտական շարժման՝ նոր տնտեսական քաղաքականությանը հարմարվելու տարբերությունը։

2. Կոմյերիտմիությունը չորրորդ համագումարի ժամանակ.—*Թվական նյութի վերլուծման հիման վրա ցույց տալ՝ թե կոմյերիտմիությունն ինչպիսի դասերով համագումար յեկավ։ Հատուկ մանրամասնությամբ պետք է մատնանշվի խորհրդային յերկրի պրոլետարական կենտրոնների և ծայրամասերի աշխատանքի թուլությունը։ Ցույց տալ՝ թե նոր տնտեսական քաղաքականությունն ինչ պրոբլեմներ է դրել միության առաջ։*

3. Կոմյերիտմիության չորրորդ համագումարի՝ պատմության մեջ ունեցած տեղն ու նշանակությունը — *Մանրամասնությամբ ծանոթանալ կոմյերիտմիության չորրորդ համագումարում քննված հարցերի հետ, այդ հարցերը քննել՝ կոմյերիտմիության խնդիրները նոր տնտեսական քաղաքականության պայմաններին հարմարեցնելու տեսակետից։ Համագումարի մատնանշած հիմնական լոզունգները (պայքար բանվոր յերիտասարդության համար), և չորրորդ համագումարի՝ ՀամԼԿՅԵՄ-ի պատմության մեջ գրաված տեղը։*

ՁՐՈՒՅՑԻ ՍՏՈՒԳԻՉ ՀԱՐՑԵՐ

1. Ինչո՞վ եր արտահայտվում նեպի ազդեցությունը բանվոր ու գյուղացի յերիտասարդության յեվ կոմյերիտմիության վրա:

2. Ինչո՞ւմն են կոմյերիտական կազմակերպությունների վիճակի առանձնահատկությունները նոր տնտեսական քաղաքականության առաջին տարում, թե գյուղում յեվ թե քաղաքում:

3. Միության վիճակի դժվարությունները յեվ թե ինչ յելք մատնանշեց կոմյերիտմիության IV համագումարը:

ՁՐՈՒՅՑ ՅՈԹԵՐՈՐԴ

ՊԱՅՔԱՐ ՅԵՐԻՏԱՍԱՐԴՈՒԹՅԱՆ ՀԱՄԱՐ

Այս զրույցում անհրաժեշտ է ցույց տալ այն ամենը, ինչի վոր ձեռնարկել է կոմյերիտմիությունը նոր տնտեսական քաղաքականության առաջին տարիներում մեր յերկրի աճող կադրերի համար մղած կռվում։ Անհրաժեշտ է ցույց տալ այդ շրջանում կոմյերիտական կազմակերպության ցույց տված աշխատանքի կատաղի տեմպը։ Այդ թեմայի մշակման համար հիմնական խնդիրներ են հանդիսանում՝

1. Կոմյերիտմիության ստրատեգիան և տակտիկան—յերիտասարդության համար մղած պայքարում.

2. Բանվոր յերիտասարդության՝ բրոնյան (бронь) *արտադրության մեջ.*

3. Ֆաբգործուս.

4. Գյուղյերիտ դպրոց.

5. Տարիֆ և աշխատավարձ.

6. Կուլտուրական աշխատանքը յերիտասարդության մասսաներում.

7. Մանկական շարժման ծագումը

8. Կոմյերիտմիության V և VI համագումարների՝ միության պատմության մեջ ունեցած տեղն ու նշանակությունը։

ՁՐՈՒՅՑԻ ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆԸ

1. Կոմյերիտմիության ստրատեգիան յեվ տակտիկան յերիտասարդության համար մղած պայքարում.—*Այստեղ անհրաժեշտ է ցույց տալ, թե ինչպես է կոմյերիտմիության չորրորդ համագումարից հետո առաջ յեկել կուսակցության և միության աճող սերնդի համար և նոր տնտեսական քաղաքականության բացասական կողմերի դեմ տարվող պայքարը։ Աշխատանքում յեղած հարկածային կետերն ու այն ուժերը, վորոնց ուսերի վրա կուսակցությունն ու միությունը հենել են իրենց ծանր աշխատանքը։*

2. Բանվոր յերիտասարդության բրոնյան (бронь) **արտադրության մեջ.**—*Բանվոր յերիտասարդության վորոշ տոկոսի տեղավորումը արտադրության մեջ ապահովելու վերաբերյալ կոմյերիտմիության չորրորդ համագումարի վորոշումները գործնական կերպով կյանքում կիրառելը։ Բրոնյայի* (бронь) *դեկրետի հրատարակման գործում կոմյերիտմիության ունեցած դերը։ Այդ շրջանի բանվոր յերիտասարդության աշխատանքի փաստացի վիճակը։*

3. Ֆաբգործուս.—Ցույց տալ՝ թե ինչպես դեռևս կոմյերիտմիության յերկրորդ համագումարի՝ բանվոր յերիտասարդության սոցիալիստական կրթության վերաբերյալ կայացրած վորոշումը, վորը լայնորեն չեր իրագործված, չորրորդ համագումարից հետո իր ամբողջ հասակով դրեց ֆաբրիկա-գործարանային աշակերտության պրոբլեմը։ Մեկնաբանել ֆաբգործուսի համար մղվող պայքարի ուղիներն ու ձևերը և հաջորդ շրջանի ֆաբգործուսի դըպրոցների շինարարության կոնկրետ աշխատանքի թվերն ու փաստերը։ Բանվոր յերիտասարդությանը արտադրության մեջ ամրացնելուն ուղղված միջոցների սիստեմում և վորակյալ բանվորների նոր կադրերի պատրաստման գործում ֆաբգործուսի դպրոցի ունեցած տեղը։

4. Բանվոր յերիտասարդության տարիֆը յեվ աշխատավարձը.—Ցույց տալ, թե ինչու նեպի սկզբում խստորեն ընկավ հասակավոր և յերիտասարդ բանվորի աշխատավարձի փոխհարաբերությունը, (նատուրալ (մթերքներով) աշխատավարձի փոխարեն դրամական աշխատավարձի անցնելը)։ Կոմյերիտմիության պայքարը բանվորական որվա կրճատման համար, իբրև լրիվ ութժամյա բանվորական որվա համար։ Տարիֆի և աշխատավարձի պրոբլեմը իբրև բանվորական (կրճատված) որը պաշտպանելու պրոբլեմ։ Կռիվ անչափահասների աշխատանքին վերաբերյալ խորհրդային որենսդրությունը խախտելու դեմ և կոմյերիտմիության կողմից տնտեսական աշխատանքի ընդհանուր ուժեղացումը։ Կոմյերիտմիության և պրոֆմարմինների փոխհարաբերությունների պրոբլեմը։

5. Գյուղացի յերիտասարդության դպրոցը.—Գյուղի դրությունը նեպի առաջին տարիներին և գյուղին ավելի ուշադրություն դարձնելու անհրաժեշտությունը միության բանվորական կազմակերպությունների դրության վորոշ չափի ամրացումից հետո։ Գյուղացի յերիտասարդության հետ աշխատելու համար կոնկրետ ձևեր վորոնելու անհրաժեշտությունը։ Քննել, թե ինչպես է ձևավորվել գյուղացի յերիտասարդության համար դպրոց ունենալու գաղափարը։ Այդ գաղափարի իրագործման մեջ կոմյերիտմիության ունեցած դերը։

6. Կուլտուրական աշխատանքը յերիտասարդության մասսաներում.—Քննել, թե ինչպես արտադրության մեջ բանվոր յերիտասարդության տնտեսական դրության ամրացման հետ միասին և բանվոր յերիտասարդության բարեկեցության աճումով

սկսում է ուժեղանալ և աճել կուլտուր-քաղաքական աշխատանքը թե կոմյերիտմիության և թե բանվոր յերիտասարդության մասսաներում։ Կուլտուրական աշխատանքի ձևերը և մեթոդները։ Այդ շրջանի կոմյերիտական ակումբների պրոբլեմը։ Յերիտասարդության մեջ կուլտուր-դաստիարակչական աշխատանքն ուժեղացնելու համար «կողմնակի» աշխատողներ գրավելու պրոբլեմը։ Գլխքաղլուսվարի հետ ունենալիք փոխհարաբերությունների պրոբլեմը և աշխատավոր մասսաների քաղաքական լուսավորության համար պետական աշխատանքում կոմյերիտմիության ունեցած դերը։

7. Մանկական շարժման ծագումը.—Պարզել այն պատճառները, վորոնք կոմյերիտմիությանը դրդել են դնել մանկական շարժման կազմակերպման խնդիրը։ Մանկական շարժման առաջին քայլերը։ Պայքար մանկական շարժումը ղեկավարելու համար։ Մանկական շարժման համար դրված նպատակը։ Մանկական շարժումն ու բոյ-սկաուտականությունը։

8. Կոմյերիտմիության V յեվ VI համագումարների՝ միության պատմության մեջ ունեցած տեղն ու նշանակությունը.—Ծանոթանալ կոմյերիտմիության հինգերորդ ու վեցերորդ համագումարի կատարած աշխատանքին։ Բացատրել պատանեկական շարժման ամրացման գործում նրանց ունեցած դերը։

ԶՐՈՒՅՑԻ ՍՏՈՒԳԻՉ ՀԱՐՑԵՐ

1. Ինչպե՞ս է միությունը կոնկրետացրել IV համագումարի տված՝ «Պայքար յերիտասարդության համար» նեպի բացասական կողմերի դեմ լոզունգը։

2. Ի՞նչ միտք ուներ բանվոր յերիտասարդությանը արտադրության մեջ ունենալիք բրոնյայի (бронь) դեկրետի հրատարակությունը։

3. Ինչո՞ւ միությունն իր ուշադրությունը սևեռեց ֆաբգործուսի շինարարության վրա։

4. Միությունն ի՞նչ մասնակցեց խորհրդային իշխանության սահմանած կրճատ բանվորական որվա (4 յեվ 6 ժամ) պահպանության համար։

5. Ի՞նչ եր տեղի ունենում այդ ժամանակաշրջանի կոմյերիտմիության գյուղական բջիջներում։

6. Ինչո՞ւ յե սկսում կենդանություն առաջ գալ միության քաղաքական-դաստիարակչական աշխատանքում։

7. Ինչո՞ւ կոմյերիտմիությունն առաջ մղեց ժողովրդական

կրթության գոյություն ունեցող սիստեմի վճռական վերակազմության գաղափարը:

8. Ի՞նչումն է կոմյերիտմիության V և VI համագումարների նշանակությունը յեվ որո՞նք են այդ համագումարների գլխավոր որոշումները:

ԶՐՈՒՅՑ ՈՒԹԵՐՈՐԴ

ԿՈՄՅԵՐԻՏՄԻՈՒԹՅՈՒՆԸ ՎԵՐԵԼՔԻ ՃԱՆԱՊԱՐՀԻՆ

Այս զրույցում հարկավոր է ցույց տալ կոմյերիտմիության՝ յերիտասարդության համար մղած պայքարի արդյունքները և կոմյերիտմիության թվական արագ աճման պատճառները: Տվյալ թեմայի մշակման համար իբրև կոնկրետ հարցեր են հանդիսանալու՝

1. Բանվոր և գյուղացի յերիտասարդության ընդհանուր վիճակի փոփոխման հիման վրա տեղի ունեցող աճման պատճառների բացատրությունը.

2. Կոմյերիտմիության աշխատանքի ձևերն ու մեթոդները այդ շրջանում.

3. Միության քաղաքական ակտիվության աճումը և նրա՝ կուսակցական կյանքում և աշխատանքի մեջ ունեցած մասնակցությունը.

4. Վորոշ ճեղքվածք յերիտասարդության պահանջների և կոմյերիտմիության կողմից այդ պահանջներին բավարարելու միջև.

5. Աճման ճգնաժամն ու աշխատանքի նոր մեթոդների անհրաժեշտությունը.

6. XIV կուսհամագումարը կոմյերիտմիության աշխատանքի մասին:

ԶՐՈՒՅՑԻ ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆԸ

1. Բանվոր յեվ գյուղացի յերիտասարդության ընդհանուր վիճակի փոփոխման հիման վրա բացատրել յերիտասարդական շարժման աճման պատճառները. — *Անհրաժեշտ է այդ բացատրությունն սկսել բանվոր և գյուղացի յերիտասարդության վրա նոր տնտեսական քաղաքականության ունեցած դրական ազդեցություններից: Դրա հիման վրա անցնել կոմյերիտական շարժման մանրամասն վերլուծությանն ու նրա խիստ բուռն աճման պատճառների պարզաբանմանը:*

2. Կոմյերիտմիության աշխատանքի ձևերն ու մեթոդները այդ շրջանում. — *Պարզաբանել թե ինչումն էր կոմյերիտմիության՝ բանվոր և գյուղացի յերիտասարդությանը դաստիարակելու աշխատանքը, այն յերիտասարդության, վորը նրա շարքերն էր մտնում: Կոնկրետ կերպով վերլուծել հետևյալ պրոբլեմները՝ քաղկրթության, մասսաներին ակտիվ աշխատանքի մեջ քաշելը, բանվոր և գյուղացի յերիտասարդության առաջ քաշում դեպի ուսումը և այլն: Գնահատական տալ՝ թե միության գործունեության բոլոր ճյուղերում կոմյերիտմիության աշխատանքն ինչ խորությամբ է ընդգրկել բանվոր և գյուղացի մասսաներին:*

3. Միության քաղաքական ակտիվության աճումը յեվ կուսակցական կյանքում ու աշխատանքում նրա ունեցած մասնակցությունը. — *Կուսակցության վիճակը տվյալ ժամանակաշրջանում և կոմյերիտմիության վրա նրա ունեցած ազդեցությունը: Կոմյերիտմիության պայքարը կոմունիստական կուսակցության լենինյան միասնականության համար: Այդ հիման վրա կոմյերիտմիության քաղաքական ակտիվության զգալի աճումը: Յերիտասարդության պահանջների և այդ պահանջները կոմյերիտմիության կողմից բավարարելու միջև տեղի ունեցած ճեղքվածքը: Բացատրել՝ թե ինչ պատճառներով կարող էր առաջանալ այդ ճեղքվածքը:*

4. Աճման ճգնաժամն ու աշխատանքի նոր մեթոդների անհրաժեշտությունը. — *Վերոհիշյալի հիման վրա մոտենալ աշխատանքի նոր մեթոդներին և միության աշխատանքի ամբողջ սիստեմի աշխուժացմանը: Մասսաների ստեղծագործությունը նոր մեթոդներ առաջացնելու գործում:*

5. Տասչորսերորդ կուսհամագումարը կոմյերիտմիության աշխատանքի մասին. — *Վերլուծել տասչորսերորդ համագումարում կոմյերիտմիության աշխատանքի վերաբերյալ ընդունված բանաձևերի իմաստն ու նշանակությունը և ծանոթանալ տասչորսերորդ համագումարում այդ հարցի շուրջը ծագած վիճաբանություններին: Մատնանշել XIV կուսհամագումարի՝ յերիտասարդության վերաբերյալ հանած բանաձևի արմատական և գլխավոր խնդիրները:*

ԶՐՈՒՅՑԻ ՍՏՈՒԳԻՉ ՀԱՐՑԵՐ

1. Ի՞նչումն էր միության՝ թե՛ գյուղում յեվ թե՛ քաղաքում բուռն կերպով աճելու պատճառները:

2. Ցույց տվեք՝ թե ինչպես էին յերկրի ընդհանուր պայմանները ազդում կոմյերիտմիության այդ ժամանակաշրջանի աշխատանքի վրա:

3. Կոմյերիտմիությունն ինչպիսի՞ պատասխան էր տալիս աճող սերնդի մասսաների պահանջներին։

4. Ինչո՞վ էր արտահայտվում կուսոպոզիցիայի՝ կոմյերիտմիության աշխատանքի վրա ունեցած ազդեցությունը։

5. Ինչո՞վ էր արտահայտվում կոմյերիտմիության դերը կուսակցության լենինյան միասնականության համար մղվող պայքարում։

6. Որո՞նք էին XIV կուսհամագումարի կոմյերիտմիության աշխատանքի խնդրին վերաբերյալ հիմնական որոշումները։

ԶՐՈՒՅՑ ԻՆՆԵՐՈՐԴ

ՍՈՑԻԱԼԻԶՄԻ ԿԱՌՈՒՑՄԱՆ ՃԱՆԱՊԱՐՀԻՆ

Այս զրույցում անհրաժեշտ է ցույց տալ աճող սերնդի զարգացող պահանջներին բավարարելու կոմյերիտմիության աշխատանքի համար նոր ձևեր ու մեթոդներ հայտաբերելու պրոցեսը և ցույց տալ նույնպես այն արմատական հարցերը, վորոնց վրա այդ շրջանում կենտրոնացել էր կոմյերիտմիության աշխատանքը։ Այդ թեմայի մշակման կոնկրետ հարցերն են՝

1. Աշխատանքի նոր մեթոդների մշակումը (ՀամԼԿՆԵՄ VII համագումարը).

2. Կոմյերիտմիությունը սոցիալիստական արդյունաբերության կառուցման մեջ.

3. Կոմյերիտմիությունը գյուղի սոցիալիստական վերակառուցման ճակատում.

4. Կոմյերիտմիությունը բյուրոկրատիզմի դեմ մղվող պայքարում.

5. Կոմյերիտմիությունը բոլշևիկյան դաստիարակության համար մղվող պայքարում։

ԶՐՈՒՅՑԻ ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆԸ

1. Աշխատանքի նոր մեթոդների մշակումը.—*Քննել այն խնդիրը, թե ինչ կերպ են անդրադարձել XIV կուսհամագումարի կողմից կոմյերիտմիությանը տրված դիրեկտիվները ՀամԼԿՅԵՄ-ի VII համամիութենական համագումարի վորոշումների մեջ։ Անհրաժեշտ է խիստ մանրազնին կերպով թվել և մեկնաբանել աշխատանքի նոր առաջ յեկող մեթոդները և նրանց ստեղծման պրոցեսը։*

2. Կոմյերիտմիությունը սոցիալիստական արդյունաբերության կառուցման մեջ.—*Քննել այս հարցը սոցիալիստական շինարարության պրոբլեմի հետ կապված և իբրև ֆաբրիկա-գործարանային բջիջի ուժերի գործադրման կենտրոն։ Բանվոր յերիտասարդության լայն մասսաներին մեր արդյունաբերության սոցիալիստական ռացիոնալացման գործի մեջ քաշելը։ Սոցիալիստական ռացիոնալացման նախաձեռնողներից խմբակներ ստեղծելը։ Ֆաբգործուսն արդյունաբերության զարգացման վերակառուցման շրջանին հարմարեցնելը և կոմյերիտմիության այդ գործում ունեցած դերը։*

3. Կոմյերիտմիությունը գյուղի սոցիալիստական վերակառուցման ճակատում.—*Կոմյերիտմիության գյուղի կազմակերպությունների վիճակն ու դրությունը։ Պայքար բերքատվության բարձրացման համար և աշխատանքի գլխավոր ու հիմնական ողակին, գյուղական տնտեսության կոոպերացման և կոլլեկտիվացման գործին մոտենալը։ Գյուղում բատրակային-չքավորական հենարան ստեղծելու պրոբլեմը և միջակ գյուղացիական յերիտասարդության հետ ունեցած դաշինքի ամրացումը։*

4. Կոմյերիտմիությունը բյուրոկրատիզմի դեմ մղվող պայքարի ճակատում.—*Մեր պետապարատի վիճակն ու նրա բացասական կողմերը։ Այդ ապարատի բարեփոխման պրոբլեմը և կոմյերիտմիության ունենալիք դերն այդ գործում։ Խորհրդային բջիջի աշխատանքում կոմյերիտմիության կատարելիք գլխավոր և հիմնական գործը և ամբողջ միությանը խորհրդային ապարատի բարելավման գործի մեջ քաշելը։ Այդ շրջանում խորհրդային շինարարության մեջ կոմյերիտմիության ունեցած մասնակցության հիմնական արդյունքներն ու յեզրակացությունները։*

5. Կոմյերիտմիությունը բոլշևիկյան դաստիարակության համար մղվող պայքարում.—*Միության քաղաքական կրթությունը մաքսիմալ չափով բանվոր ու գյուղացի յերիտասարդության պահանջներին ու կարիքներին և սոցիալիստական շինարարության խնդիրներին հարմարեցնելու պրոբլեմը։ Քաղաքական դաստիարակությունն ու նրա թեորիայի և պրակտիկայի միջև յեղած անխզելի կապը։ Կոմյերիտմիությունն ինչպես էր լուծում տվյալ հարցերը և վորո՞նք էին գործնական աշխատանքի հիմնական արդյունքները ՀամԼԿՅԵՄ-ի VIII համագումարի ժամանակ։*

ԶՐՈՒՅՑԻ ՍՏՈՒԳԻՉ ՀԱՐՑԵՐ

1. Ի՞նչպես անդրադարձավ կոմյերիտմիության VII համագումարի վորոշումների մեջ XIV կուսհամագումարի դիրեկտիվը։

2. Ինչո՞ւմն է աշխատանքի նոր մեթոդների էությունը:

3. Ինչո՞վ է արտահայտվում ԽՍՀՄ-ի ժողովրդական տնտեսության զարգացման վերակառուցման շրջանի ազդեցությունը կոմյերիտմիության վրա:

4. Ի՞նչումն է ճաբգործուսի՝ արդյունաբերության կադրերին համարվելու էությունը:

5. Կոմյերիտմիությունը VII համագումարում ինչպի՞սի միջոցներ նշեց գյուղի կոոպերացումն ու կոլլեկտիվացումն ուժեղացնելու համար:

6. Ինչի՞ մեջ է արտահայտվում կոմյերիտական կազմակերպության անդամների բոլշևիկյան դաստիարակության էությունը:

ԶՐՈՒՅՑ ՏԱՍԵՐՈՐԴ

ԴԵՊԻ ՎՃՌԱԿԱՆ ՀԱՐՁԱԿՈՒՄԸ

Այս զրույցում պետք է որքան կարելի է խորը կերպով քննության առնել ՀամԼԿՅԵՄ-ի VII համագումարից հետո յեղած ժամանակաշրջանում կոմյերիտմիության կատարած աշխատանքը: Անհրաժեշտ է ցույց տալ կոմյերիտմիության աշխատանքում ձևեր և մեթոդներ վորոնելու պրոցեսը և դրանով փորձել կոմյերիտմիության ընթացիկ աշխատանքը կապելու նախընթաց աշխատանքի հետ: Տվյալ թեմայի մշակման համար իբրև կոնկրետ խնդիրներ հանդիսանում են հետևյալ հարցերը՝

1. Աշխատանքի նոր մեթոդները.

2. «Կոմսոմոլսկայա Պրավդայի» և առհասարակ կոմյերիտական մամուլի ունեցած դերը շարժման մեջ.

3. Բանվոր յերիտասարդության աշխատանքի և կրթության խնդիրները.

4. Կոմյերիտական շարժումը ՀամԼԿՅԵՄ-ի VIII համագումարի ժամանակ:

ԶՐՈՒՅՑԻ ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆԸ

1. Աշխատանքի նոր մեթոդները.—*Լուսաբանել այն խնդիրը, թե ինչպես են գործնականում կոմյերիտական մասսայի անձնական պահանջները կապում շարժման ընդհանուր խնդիրների հետ: Ինչպես է կատարվել և կատարվում բանվոր և գյուղացի յերիտասարդության մեջ յեղած զանազան խավերին հարմարվելու պրոցեսը արտադրության և տնտեսության մեջ, թե ըստ հասակի և թե ըստ վիճակի: Կամավորության պրոբլեմը միության*

աշխատանքում: Ակտիվի և մասսաների փոխհարաբերությունների պրոբլեմը: Ինչպես և նոր մեթոդների զարգացման հիման վրա կատարվում նոր կադրեր առաջ քաշելու պրոցեսը և այլն և այլն:

2. «Կոմսոմոլսկայա Պրավդա»-յի ունեցած դերը շարժման մեջ.—*Կոմյերիտմիության գործնական աշխատանքի համար կենտրոնական օրգանի ունեցած նշանակությունը. Թերթն իբրև աշխատանքի փորձի ամենօրյա հաշվառման, մեր գործունեության բոլոր թերությունների գնդակոծման և աշխատանքի նոր մեթոդներ ձևակերպելու կենտրոն: Կոնկրետ օրինակներով և փորձերով ցույց տալ «Կոմսոմոլսկայա Պրավդա»-ի կատարած աշխատանքը և մատնանշել կոմյերիտական մասսաներին թերթի հաստատուն դարձնելու գործին էլ ավելի մասնակից անելու անհրաժեշտությունը:*

3. Բանվոր յերիտասարդության աշխատանքի յեվ կրթության խնդիրները.—*Բրոնյայի վերստուգումն ու նրան արդյունաբերության սոցիալիստական ռացիոնալացման կարիքներին և պահանջներին հարմարեցնելը: Տվյալ ձեռնարկության կոնկրետ օրինակներով քննել այն խնդիրը, թե ինչ փոփոխություններ պետք է մտնեն գոյություն ունեցող սիստեմի մեջ և թե մեր արդյունաբերության ծավալված սոցիալիստական շինարարության պայմաններում ինչ նոր բանի առաջ է կանգնելու կոմյերիտմիության տնտեսական և կրթական աշխատանքը (ՀամԼԿՅԵՄ-ի հինգերորդ կոնֆերենցիան և աշխատանքի ու կրթության վերաբերյալ նրա ունեցած վորոշումները):*

4. Կոմյերիտական շարժումը ՀամԼԿՅԵՄ-ի VIII համագումարի ժամանակ.—*Տալ կուսակցության XIV համագումարի և կոմյերիտմիության VII համագումարի վորոշումների կատարման հանրագումարը:*

Կանգ առնել կոմյերիտմիության VIII համագումարում քննության յենթարկված կոնկրետ խնդիրների վրա (պայքարի ուժեղացում իդեոլոգիական ճակատում, աշխատանքի նոր մեթոդների հետագայի ծավալում, կռիվ կոմյերիտմիության մեջ յեղած մնացած հոգիների դեմ, պայքար յերիտասարդական աշխատանքի սոցիալիստական կազմակերպման համար, մասնակցություն գյուղի կապիտալիստական տարրերի վրա վճռական հարձակում կատարելու գործին, կոմյերիտական աշխատանքի խոշորագույն խնդիրները գլուխ բերող կոմյերիտմիության ակտի-

մի նոր կադրերի ստեղծում և այլն)։ Մանրամասն և մանրազննին կերպով կանգ առնել այն տվյալ բջիջի աշխատանքի վրա, որին կից գոյություն ունի խմբակ, և նրա գործունեյությունն ուժեղացնելու համար գտնել կոնկրետ միջոցներ։

ԶՐՈՒՅՑԻ ՍՏՈՒԳԻՉ ՀԱՐՑԵՐ

1. Ինչո՞ւմն է այն վճռական հարձակման էյությունը, որն այդ շրջանում կոմսոմոլը մղեց բոլոր ճակատներում։

2. Որո՞նք էին գյուղի կոմյերիտմիության՝ դասակարգային պայքարի սրվելու հետ կապված խնդիրները։

3. «Կոմսոմոլսկայա Պրավդա» թերթի դերն աշխատանքի նոր մեթոդների աճման գործում։

4. Ի՞նչպես էր ամբողջ միության և նրա առանձին մասերի վիճակը ՀամԼԿՅԵՄ-ի VIII համագումարի ժամանակ։

5. ՀամԼԿՅԵՄ-ի VIII համագումարի որոշումների մեջ ի՞նչն է գլխավոր և հիմնականը։

ԶՐՈՒՅՑ ՏԱՍՄԵԿԵՐՈՐԴ

ԿՈՄՈՒՆԻՍՏԱԿԱՆ ՅԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱԿԱՆ ՇԱՐԺՈՒՄ ԱՆԴՐԿՈՎԿԱՍՈՒՄ

Այս զրույցում շոշափվելու յեն կոմունիստական յերիտասարդական շարժման հիմնական մոմենտներն Անդրկովկասում։ Զրույցի առանցքը պիտի կազմեն հետևյալ հարցերը.—

1. Դժվարություններ Անդրկովկասի-կոմունիստական յերիտասարդական շարժման ծագման առաջ.

2. Անդրկովկասի կոմյերիտմիության ընդհատակյա-աշխատանքը.

3. Կոմյերիտմիությունը քաղաքացիական կռվի ֆրոնտում.

4. Կոմյերիտմիությունն Անդրկովկասի բուրժուական ու մանր-բուրժուական ազգային յերիտասարդական կազմակերպությունների դեմ մղած պայքարում։

5. Կոմյերիտմիության իրավատնտեսական, քաղկրթական և մասսայական աշխատանքների նվաճումները և հերթական անելիքները։

6. Կոմյերիտմիությունը սոց. շինարարության բնագավառում։

ԶՐՈՒՅՑԻ ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆԸ

1. Դժվարություններ Անդրկովկասի կոմունիստական յերիտասարդական շարժման ծագման ճանապարհին.— *Այստեղ ան-*

հրաժեշտ է վեր հանել սոցյալ-տնտեսական այն պատճառները, որոնք արգելք են հանդիսացել կոմունիստական յերիտասարդական շարժման առաջ Անդրկովկասում։ Դրանք են ազգային իդեոլոգիաների խոր ազդեցությունը, բանվոր-յերիտասարդության թույլ կորիզը և առհասարակ յերկրի ընդհանուր հետամնացությունը։

2. Անդրկովկասի կոմյերիտմիության ընդհատակյա աշխատանքը.— *Այստեղ պիտի շոշափել միության ընդհատակյա աշխատանքը։ Վերցնել այդ աշխատանքի առանձին բնորոշ մոմենտները, մանրազննին ուսումնասիրել այն, նպատակ ունենալով ունկընդիրներին ցույց տալ ընդհատակյա աշխատանքի ոչ միայն բովանդակությունը, այլև տեխնիկան։*

3. Կոմյերիտմիությունը քաղաքացիական կռվի ֆրոնտում.— *Ցույց տալ, որ կոմյերիտմիությունն Անդրկովկասում նույնպես փառավոր դեր է խաղացել Անդրկովկասի բանվորների և գյուղացիների՝ յերկրի բուրժուազիայի ու կալվածատիրության դեմ մղած պայքարում։ Հայաստանի Մայիսյան շարժումների, Վրաստանի գյուղացիական ապստամբությունների, փետրվարյան դաշնակցական ավանտյուրայի ճնշման ու մենշևիկյան 1924թ. ապստամբությունների դեմ մղած կռվում կոմյերիտմիության դերը։*

Կոմյերիտմիության զոհերը՝ Ղուկաս Ղուկասյան և մյուսները Հայաստանում։

4. Կոմյերիտմիությունը Անդրկովկասի բուրժուական ու մանրբուրժուական ազգային յերիտասարդական կազմակերպությունների դեմ մղած պայքարում.— *Նախ պիտի բնութագրվեն հակառակորդ կազմակերպությունները՝ դաշնակցական յերիտմիություն, «յերիտ օրթոդոքս» մարքսիստների միություն, մենշևիկյան յերիտմիություն Վրաստանում, շվարդենականություն, մուսավաթիստական յերտիմիություն Ադրբեջանում։*

Մեր հաջողություններն այս պայքարում։ Կոմյերիտմիությունը Անդրկովկասում տրոցկիզմի դեմ։ Վերջում կանգ առնել միության հերթական խնդիրների վրա։ Անդր. ֆեդերացիայի ամրապնդում, պայքար ազգայնական մտայնությունների դեմ։

5. Կոմյերիտմիության իրավատնտեսական ու քաղդաստիարակչական աշխատանքների նվաճումները և մեր հերթական անելիքները. —*Այստեղ կանգ առնել բանվոր յերիտասարդության պրոֆտեխնիկական կրթության իրավատնտեսական աշխատանքների անցյալի նվաճումների վրա (ֆաբգործուսների թիվը,*

նրանցում ընդգրկվածները)։ Նույնը և հրատարակչական ասպարեզում։ Առանձնապես շեշտել մամուլի դերը և նշանակությունը։

6. Կոմյերիտմիությունը սոցիալիստական շինարարության բնագավառում։ — *Բանվոր-յերիտասարդությունը պետարդյունաբերության մեջ. յերիտասարդությունը գյուղի կոլեկտիվացման գործում։ Միության դերը յերկրի հասարակական կյանքում։ Կուլտուրական շինարարության խնդիրներ։ Միության անելիքը բանակում։*

ԶՐՈՒՅՑ ՏԱՍԵՐԿՈՒՅԵՐՈՐԴ

ՊԱՏՄՈՒԹՅԱՆ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՅԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ՅԵՎ ԴԱՍԵՐԸ

Այս զրույցը հանդիսանում է յեզրափակող զրույց։ Անհրաժեշտ է տալ ԽՍՀՄ-ի կոմյերիտմիության շարժման հիմնական հանրագումարը և ցույց տալ, թե ինչ է սովորեցնում կոմյերիտմիության պատմությունն իր ամբողջ ընթացքում։ Այս յեզրափակման զրույցը մշակելու համար հիմնական հարցեր պետք է հանդիսանան հետևյալ հարցերը՝

1. *Կոմյերիտմիության հիմնական նվաճումներն իր տասնամյակին.*
2. *Պրոլետարիատի կուսակցությունն ու յերիտասարդական շարժումը.*
3. *Պատանեկական աշխատանքի պրոբլեմի լուծման մեջ կոմյերիտմիության ունեցած դերը.*
4. *Գյուղացիական սերնդի վերապատրաստման մեջ կոմյերիտմիության ունեցած դերը.*
5. *Սոցիալիստական հայրենիքի պաշտպանության համար.*
6. *Կոմյերիտմիությունը — ԿԻՄ-ի առաջավոր ջոկատ.*
7. *Կոմյերիտական ակտիվի առաջքաշումն ու դաստիարակությունը.*
8. *Միութենական աշխատանքի թերությունները։*

ԶՐՈՒՅՑԻ ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆԸ

1. Կոմյերիտմիության հիմնական նվաճումներն իր տասնամյակին. — *Անհրաժեշտ է (չծանրաբեռնելով ահագին թվերով, այլ առաջ բերելով միմիայն հիմնական թվերը) տալ կոմյերիտմիության տասնամյակի զարգացման հանրագումարը։ Ռայոնի (բջիջի) տեղական տվյալների հիման վրա ստուգել կոմյերիտմիության աշխատանքի արդյունքը և կոնկրետ կերպով քննել, թե ում է դաստիարակել կոմյերիտմիությունը, ինչ է տվել նա սոցիալիստական շինարարությանը, ինչ է արել յերկրի պաշտպանունակության ուժեղացման և ամրացման համար, ինչ արդյունք է ունեցել կոմյերիտմիության գործունեությունը բանվոր և գյուղացի մասսաների համար և այլն և այլն։ Դրա հետ միասին պետք է խմբակում քննության առնվեն մոտակա տարիների համար կոմյերիտմիության ունենալիք աշխատանքի թե հիմնական խնդիրները և թե հեռանկարները։*

2. Պրոլետարիատի կուսակցությունն ու յերիտասարդական շարժումը. — *Տալ կոմյերիտմիության, — իբրև կուսակցության պահեստի, — կատարած աշխատանքի հանրագումարը։ Վորոշել՝ թե կոմյերիտմիությունն իր տասնամյա գոյության ընթացքում իր շարքերից վորքան նոր անդամներ է տվել կուսակցությանը։ Ցույց տալ, վոր կոմյերիտմիության զարգացման ամբողջ ժամանակամիջոցում կուսակցության և կոմյերիտմիության միջև յեղած փոխհարաբերությունները թե տեսական և թե գործնական տեսակետից բնորոշված են ճիշտ. այդ ապացուցում է, վոր կոմյերիտմիությունը պրոլետարիատի կազմակերպությունների սիստեմում ձեռք է բերել իր համար պատշաճ տեղ, այն պրոլետարիատի, վորը կռիվ է մղում հասարակության՝ սոցիալիստական վերակառուցման համար։*

3. Պատանեկական աշխատանքի պրոբլեմի մեջ կոմյերիտմիության ունեցած դերը. — *Կոմյերիտմիության ամբողջ պատմական զարգացման հիման վրա ցույց տալ, վոր առանց կոմյերիտմիության ակտիվ մասնակցության և առանց բանվոր յերիտասարդության լայն մասսաների ներգրավման, յերիտասարդական աշխատանքի պրոբլեմը մեր յերկրում լուծել չի կարելի։ Կանգ առնել այդ գործում յեղած հիմնական և գլխավոր խնդիրների վրա և պատասխանել այն հարցին, թե ինչ է սովորեցնում կոմյերիտմիության պատմությունը։*

4. Գյուղացիական սերնդի վերապատրաստման մեջ կոմյերիտմիության ունեցած դերը. — *Տալով գյուղում կոմյերիտմիության կատարած գործնական աշխատանքի արդյունքների հանրագումարը, անհրաժեշտ է կանգ առնել այն բացառիկ կարևոր դերի վրա, վորը հանձնարարված է կոմյերիտմիությանը սոցիալիստական հիմունքներով գյուղը վերակառուցելու գործի հա-*

մար։ Քաղաքային խմբակում հատուկ խնամքով պետք է առաջադրվեն քաղաքի և մասնավորապես քաղաքի կոմյերիտմիության՝ յերիտասարդ գյուղի վերապատրաստման գործին ցույց տրվելիք ոգնության խնդիրները։

5. Սոցիալիստական հայրենիքի պաշտպանության համար.— *Ցույց տալ, թե ինչպես միության պատմության ամբողջ ժամանակամիջոցում կոմյերիտական կազմակերպությունը յերկրի պաշտպանությունն ամրացնելու գործում հանդիսացել է հիմնական ողակներից մեկը (քաղաքացիական պատերազմի շրջանը, բանվորա-գյուղացիական Կարմիր Նավատորմի վրա ունեցած շեֆությունը, մասնակցությունը Ոսոավիաքիմի մեջ, ՀամԼԿՅԵՄ-ի ռազմականացումը և այլն)։ Խմբակի անդամների ուշադրությունը բևեռել կոմյերիտմիության ռազմականացման հերթական պրոբլեմների վրա։*

6. Կոմյերիտմիությունը ԿԻՄ-ի առաջավոր ջոկատ.— *Ցույց տալ, վոր իր զարգացման ամբողջ ընթացքում կոմյերիտմիության շարժումը յեղել է միջազգային կոմունիստական շարժման մի մասը։ Տալ ՀամԼԿՅԵՄ-ի միջազգային գործունեյության հանրագումարը և բանվոր ու գյուղացի մասսաների միջազգային դաստիարակության ունեցած արդյունքների հիման վրա ընդգծել միության միջազգային աշխատանքի հերթական անելիքները։*

7. Կոմյերիտմիության ակտիվը.— *Ցույց տալ կոմյերիտմիության տասնամյակի ամբողջ ժամանակամիջոցում նրա ակտիվի դերն ու նշանակությունը, սուր կերպով դնել նոր կադրեր առաջ քաշելու և պատրաստելու խնդիրը, այն կադրերի, վորոնք պետք է կատարեն պատմական զարգացման ընթացքում կոմյերիտական կազմակերպության վրա ընկնող խոշորագույն խնդիրները։*

8. Կոմյերիտմիության աշխատանքի թերությունները.— *Մանրազնին կերպով ուսումնասիրել մեր կազմակերպության բոլոր բացերը։ Ոգտագործել խմբակի անդամների՝ ՀամԼԿՅԵՄ-ի պատմության մասին ունեցած ծանոթությունը, ցույց տալու համար, թե ինչպես անցյալի այս կամ այն ժամանակում, սուբյեկտիվ պայմանների հետևանքով աշխատանքը հաջող կերպով առաջ չէր գնում։ Մշակել թերությունները վերացնելու ձևերի ու մեթոդների խնդիրը՝ անցյալի դասերի հիման վրա։*

ԶՐՈՒՅՑԻ ՍՏՈՒԳԻՉ ՀԱՐՑԵՐ

1. Ցույց տվեք կոմյերիտմիության զարգացման հիմնական մոմենտները (շրջանները):

2. Ինչո՞վ են բնորոշվում կոմյերիտական կազմակերպությունների աշխատանքի ձևերն ու մեթոդները:

3. Ինչո՞վ է արտահայտվել կոմյերիտմիության կողմից 10-ամյակի ընթացքում մեր կուսակցության հասած ոգնությունը

4. Ինչո՞վ է արտահայտվում աճող սերնդի կոմունիստական դաստիարակման գործում կոմյերիտմիության ունեցած դերը:

5. Ի՞նչպիսի դեր ունի կոմյերիտմիությունը յերիտասարդության կոմունիստական ինտերնացիոնալում:

6. Ի՞նչպիսի դեր ունի կոմյերիտմիությունը սոցիալիստական հայրենիքի պաշտպանության գործում:

7. Ինչո՞ւմն են կոմյերիտմիության ընթացիկ աշխատանքի գլխավոր յեվ արմատական խնդիրները:

8. Վորո՞նք են կոմյերիտմիության աշխատանքի թերությունները յեվ ինչպե՞ս պետք է կռվել նրանց դեմ:

ԲԱՐՁՐ ՏԻՊԻ ԽՄԲԱԿԻ ԾՐԱԳԻՐ

ՅԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱԿԱՆ ՇԱՐԺՄԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐԻ ԲԱՐՁՐ ԽՄԲԱԿ

Խմբակի նպատակը.—Խմբակի նպատակն է մշակման յենթարկել կոմունիստական յերիտասարդական շարժման պատմության, թեորիայի և պրակտիկայի հիմնական խնդիրները և դրանով բարձրացնել միության աշխատավորների—խմբակի անդամների վորակը: Այս խմբակի ծրագիրը կազմել ենք կողմնորոշման համար, այսինքն նայած տեղական պայմաններին նա կարող է կրճատվել, իսկ մի շարք կետեր էլ կարող են ընդարձակման յենթարկվել: Խմբակի հիմնական խնդիրն այն է, վոր մարքսիստական-լենինյան մեթոդի տեսանկյունով մշակման յենթարկվեն կոմյերիտական աշխատանքի թե թեորիային և թե պրակտիկային վերաբերող հիմնական և գլխավոր խնդիրները:

Խմբակի կազմը.—Խմբակկոմ է կազմակերպվում խոշոր կենտրոններում ՀամԼԿՅԵՄ-ի ռայոնական կոմիտեներին, կոմյերիտական շրջանային, նահանգական, մարզային մարմիններին կից: Այնտեղ, վորտեղ խմբակ է կազմակերպվում, կամավոր սկզբունքներով դեպի խմբակը պետք է քաշվեն տվյալ յերկրամասի կոմյերիտմիության ամենավորակյալ և բավականաչափ պատրաստություն ունեցող աշխատավորները: Խմբակ մտնողների համար նրանում աշխատելու գիտելիքների մինիմում ենք սահմանում հետևյալ չափը. պատմական մատերիալիզմից—Բուխարինի՝ «Պատմական մատերիալիզմի տեսությունը». քաղաքատնտեսությունից—Միխալևսկի՝ «Համառոտ դասընթաց». լենինիզմից—Ստալինի՝ «Լենինիզմի հիմնական խնդիրները». պատմությունից—Մարքս և Էնգելս՝ «Կոմունիստական Մանիֆեստ», Մոնոսով՝ «Հեղափոխական շարժման պատմությունը» և Պոկրովսկի՝ «Ռուսաստանի պատմությունը ամենասեղմ ակնարկով»:

Ինքնըստինքյան հասկանալի է, վոր այդ մինիմումը խիստ

ցանկալի է խմբակի բոլոր անդամների համար: Սակայն և այնպես, խմբակի անդամների մեջ կարող են ընդունվել և այն ընկերները, վորոնք պարտավորություն հանձն կառնեն խմբակի ծրագիրը մշակման յենթարկելու հետ միասին մշակել նաև վերոհիշյալ գրականությունը *):

Խմբակի աշխատանքի մեթոդը.—Խմբակի աշխատանքի համար իբրև մեթոդ հանձնարարելի է սեմինարական մեթոդը: Այդ մեթոդի էությունն այս է. խմբակի յուրաքանչյուր աշակերտ վերոհիշյալ ծրագրից վորևէ թեմա է վերցնում և այդ թեմայից զեկուցում է պատրաստում: Զեկուցումը խմբակում լինում է բանավոր, իսկ զեկուցման թեզիսների մասին զեկուցողը նախօրոք հայտնում է խմբակի անդամներին ի գիտություն: Իսկ խմբակի մյուս մասնակիցները խմբակավարի հանձնարարած գրականության ոգնությամբ պատրաստվում են քննության յենթարկելու դրվելիք հերթական խնդիրը: Խմբակում պետք է մանրազնին քննության առնվեն մշակվելիք թեմայի բոլոր հիմնական խնդիրները: Զեկուցողը յեզրափակիչ խոսք ունի, վորից հետո հանդես է գալիս խմբակի ղեկավարը, պարզելով և ընդհանրացնելով վիճելի խնդիրները:

Խմբակավարի մասին.—Խմբակի կազմակերպման աշխատանքի ամենադժվար և գլխավոր խնդիրը ղեկավար ընտրելու խնդիրն է: Ներկայումս մենք դեռևս բավարար պատրաստության տեր ընկերների կադր չունենք, ուստի և պարզ է, վոր այդպիսի ընկերներին պետք է պատրաստել հենց աշխատանքի պրոցեսում: Ղեկավար պետք է ընտրել տեսականապես ամենապատրաստ կոմյերիտական կամ կուսակցական աշխատողի վորն ընդունակ լինի հենց խմբակի աշխատանքի պրոցեսում պատրաստվելու իր յեզրափակիչ խոսքի համար: Միմիայն այդ ուղղությամբ ընթանալով, խմբակներ ստեղծելով, նշված ծրագիրն իրագործելով, միությունը կկարողանա հետագա աշխատանքի համար պատրաստել վորակյալ ղեկավարների կադրեր: Խմբակի աշխատանքի հետ կապված և ղեկավարներին ու խմբակի անդամներին վերաբերյալ խորհրդատվությունն իր վրա է վերցնում Կ. Լիբկնեխտի անվան Ինդուստրիալ-մանկավարժական ինստիտուտին կից գործ-

*) Մեր տեսակետով (իսկ այս տեսակետը պետք է բոլորի կողմից ընդունելի լինի) վերոհիշյալ գրականությունը կոմյերիտական աշխատավորների ղեկավար կադրի համար պետք է դառնա ուսումնասիրության առարկա, վորպես մինիմում:

վող յերիտասարդագիտության կաբինետը (Մոսկվա, 66, Սպարտակովսկայա, 2):

Խմբակը վորպես միութենական խնդիրների տրիբունա.— Բացի իր ծրագիրը մշակելուց խմբակը կարող է (նույնիսկ ցանկալի յե) քննության դնել մի շարք պրոբլեմներ, հրավիրելով կոմյերիտական ակտիվիստների ավելի ընդարձակ շրջան: Այդ խնդիրները կարող են ունենալ թե տեսական և թե խիստ գործնական բնույթ:

Այլ կազմակերպչական խնդիրներ.— Կազմակերպչական մյուս խնդիրների կարգին է պատկանում յերիտասարդական շարժման համար գրադարան ստեղծելու խնդիրը: Յեթե մոտակայքում (կուսմարմնին, կոմյերիտմիության տանը կից և այլն) կա գրադարան, վորով կարելի յե ոգտվել, կարելի յե այդպիսի գրադարանը լրացնել յերիտասարդական գրականությամբ, յեթե այդպիսին (գրադարան) գոյություն չունի, պետք է ստեղծել նորը: Խմբակի աշխատանքի պրոցեսում անհրաժեշտ է նույնպես ոգտվել ՀամԼԿՅԵՄ-ի տեղական կազմակերպության դիվանից (արխիվ), վորի համար անհրաժեշտ կլինի այդ դիվանը դնել պատշաճ վիճակում: Մենք լրջորեն հանձնարարում ենք խոշոր կենտրոններում ստեղծել յերիտասարդագիտության աշխատանոցներ (կաբինետներ), վորոնք խմբակի անդամների համար կհանդիսանային իբրև նյութերի ընտրության բազա, և իբրև այնպիսի տեղ, վորտեղ կկենտրոնանային խմբակների աշխատանքի արդյունքներն ու փորձը:

Խմբակի աշխատանքի հաշվառման և ժողովների ժամկետներ նշանակելու համար խմբակն իր միջից ընտրում է խմբակի ավագ, վորը ղեկավարի հետ միասին լուծում է խմբակի աշխատանքի կազմակերպման բոլոր խնդիրները:

Բարձր տիպի խմբակի աշխատանքի ուրվագիծը, վորը մենք տալիս ենք նրա ծրագրի զարգացման դեպքում, հանդիսանում է միմիայն իբրև հիմք: Այն ընկերը, վորը վորոշ թեմա յե հանձն առել, գրականություն ընտրելու գործում ինքը պետք է նախաձեռնություն հանդես բերի: Խմբակը հավաքվում է մոտավորապես ամիսը յերկու անգամ: Խմբակի առաջին պարապմունքը կազմակերպչական բնույթ է կրելու: Այդ պարապմունքին ծանոթանում և քննության են յենթարկում խմբակի ծրագիրը, խոսում են աշխատանքի մեթոդի մասին, դեկուցումների թեմաներն են բաժանում և ընտրում են խմբակի ավագ: Հենց խմբակի անդամ-

ների այդ առաջին (կազմակերպչական) նիստումն էլ հաստատվում է խմբակի աշխատանքի համար ղեկավարի կազմած (կոմիտեյի բյուրոյի կամ ագիտպրոպ բաժնի կոլլեգիայի հետ միասին) տարեկան որինակելի ժամացուցակը:

ԲԱՐՁՐ ՏԻՊԻ ԽՄԲԱԿԻ ԾՐԱԳԻՐԸ

I թեմա

ՅԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱԿԱՆ ՇԱՐԺՄԱՆ ԴՐԱՎԱԾ ՏԵՂԸ ՀԱՍԱՐԱԿԱԿԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՍԻՍՏԵՄՈՒՄ (ՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆ)

ԹԵՄԱՅԻ ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆԸ

1. Յերիտասարդական շարժման բնորոշումը:
2. Յերիտասարդական շարժման ծագման պատճառները:
3. Յերիտասարդական շարժման դասակարգային բնույթը:
4. Յերիտասարդական շարժման տեսակները:
5. Յերիտասարդական շարժման նպատակը:

1. Յերիտասարդական շարժման բնորոշումը.— «Յերի-«տասարդական շարժման բնորոշումը» գաղափարի տակ հասկացվում է յերիտասարդական շարժման եյությունը պարզաբանելու անհրաժեշտությունը, յերիտասարդության, վորը հասարակական կազմակերպությունների տեսակներից մեկն է: Յենթադրվում է, վոր խմբակի յուրաքանչյուր մասնակից ընդհանրապես յերիտասարդական շարժման աշխատանքի պրակտիկային արդեն ծանոթ է: Թեմայի այդ մասի բաղկացուցիչ տարրը պետք է հանդիսանա այն խնդիրը, թե ինչ է նշանակում յերիտասարդական շարժման թեորիան,—վորպես վորոշ սիստեմի բերված, յերիտասարդական շարժման զարգացման մեջ յեղած յերևույթներն որինաչափության յենթարկող դրույթների մի ամբողջություն: Վոչ մի տեղ չի կարելի վորոնել և չկան վերջնական ձևակերպումներ: Սակայն այդ չի նշանակում, վոր չի կարելի մի սիստեմի բերել մի շարք հիմնական դրույթյուններ, վորոնք արդեն կոմյերիտական հասարակայնության սեփականությունն են կազմում: Այս թեմայում արդեն պետք է ցույց տալ, վոր յերիտասարդական շարժման բնորոշումը հենց տեսական մի խնդիր է, վորից բղխում են ուսումնասիրության և մշակման յենթակա մի շարք պրոբլեմներ:

2. Յերիտասարդական շարժման ծագման պատճառները. — Այս մասում անհրաժեշտ է նյութերի մշակման հիման վրա վորոշել՝ թե ինչպես հասարակական զարգացման վորոշ աստիճանում, սոցիալ-տնտեսական պայմանների ազդեցությամբ, յերիտասարդական շարժում (թե՛ պրոլետարական և թե՛ բուրժուական) է առաջանում: Պարզաբանել, թե հասարակության տնտեսական ու քաղաքական կյանքում ինչպիսի կոնկրետ գործոններ (փակտորներ) ազդում են յերիտասարդական կազմակերպությունների վրա: Դա խնդրի մի կողմն է: Խնդրի մյուս կողմը՝ յերիտասարդական շարժման կենսաբանական հիմունքների (աճող օրգանիզմի բույթը) և յերիտասարդական շարժման ծագման վրա ունեցած կենսաբանական կողմի ազդեցության պարզաբանումն է: Կոնկրետ փաստերով և օրինակներով ցույց տալ, վոր յերիտասարդական շարժման հիմքը կազմում են, այնուամենայնիվ, սոցիալ—տնտեսական, և վոչ թե կենսաբանական պատճառները (յերիտասարդական շարժման ծագումն ընդարձակ յեղանակով միմիայն կապիտալիստական հասարակարգում կամ կապիտալիզմին անցնելու սահմանագծում): Պարզաբանել և ցույց տալ, թե ինչ ընդհանուր գիծ և ինչ տարբերություն կա բուրժուական և պրոլետարական յերիտասարդական շարժման առաջ գալու պատճառների մեջ: Մեծահասակների կազմակերպությունների ունեցած ընդհանուր-քաղաքական ազդեցությունը յերիտասարդական կազմակերպությունների ձևավորման վրա:

3. Յերիտասարդական շարժման դասակարգային բնույթը. — Ցույց տալ, վոր յերիտասարդություն «ընդհանուր» իմաստով՝ չկա, այլ կա այս կամ այն դասակարգի կամ միջդասակարգային շերտավորման աճող մաս: Ըստ դասակարգային նշանի կապիտալիստական հասարակության մեջ գոյություն ունեցող յերիտասարդության հիմնական խմբավորումները: Պարզաբանել իբրև դասակարգի մաս կազմող յերիտասարդության դրության առանձնահատկությունները (վորոշ չափի անորոշություն և վոչ ամրապնդվածություն հասարակության տնտեսական կառուցվածքում, մեծ հնարավորություն ընդունելու ավյալ դասակարգի համար խորթ ազդեցությունը, պայքար կյանքում տեղ ունենալու համար և այլն): Ցույց տալ, վոր յերիտասարդական շարժումն առաջ է գալիս և զարգանում է իբրև դասակարգային շարժում, վորը ծառայություն է մատուցելու վորոշ դասակարգի շահերին: Հաստատել ապաքաղաքականության («անկուսակցականության») գաղափարի լիակատար անհեթեթությունն ու անհիմնությունը: Ցույց տալ, թե ինչու յերիտասարդական շարժման դասակարգային դեմքը կապիտալիստական հասարակության մեջ գոյություն ունեցող հակասությունների աճման հետ միասին գնալով ավելի և ավելի յե ձևակերպվում:

4. Յերիտասարդական շարժման տեսակները. — Նայած՝ թե յերիտասարդական կազմակերպությունները (տնտեսական, քաղաքական կամ կուլտուրական) ինչ բնույթի ծրագրային խնդիրներ են դնում իրենց առաջ, ըստ այնմ էլ նրանք ստանում են այս կամ այն կերպարանքը: Ցույց տալ, որ դասակարգային հասարակության մեջ գոյություն ունեցող հակասությունների աճման հետ միասին վերոհիշյալ բոլոր խնդիրները միանալով մի անբաժանելի ամբողջություն են կազմում, մտնելով մեկ ծրագրի մեջ և դառնալով իբրև մեկ շարժում (պարզել այդ յերևույթների պատճառները): Յեվ ընդհակառակն յերիտասարդական շարժման արշալույսին—յերիտասարդական շարժման գոյություն ունեցող տեսակները վերը հիշված նշանների համաձայն բաժան-բաժան են (մի բան, վորը նույնպես մատերիալիստական բացատրություն է պահանջում):

5. Յերիտասարդական շարժման նպատակը. — Այդ հարցի մեջ է յերիտասարդական շարժման և այս կամ այն դասակարգի կազմակերպությունների սիստեմի մեջ նրա գրաված տեղի և նպատակի պրոբլեմը: Պարզել՝ թե ինչպես աստիճանաբար ավելի և ավելի յե պարզվում յերիտասարդական շարժման նպատակը, այն յերիտասարդության, վորն այս կամ այն դասակարգի համար «պահեստ և գործիք» է հանդիսանում: Քննել բուրժուական և պրոլետարական կազմակերպությունների սիստեմները և վորոշել այդ սիստեմներում յերիտասարդական շարժման ունեցած տեղը: Պարզել յերիտասարդական շարժման՝ այս կամ այն դասակարգային սիստեմի յուրաքանչյուր օղակի հետ ունեցած փոխհարաբերությունները: Պարզել յերիտասարդական կազմակերպության՝ յերիտասարդության մասսաների (և նրա առանձին սոցիալիստական խմբավորումների ու շերտավորումների) հետ ունեցած փոխհարաբերությունները:

Գրականություն

1. Сталин.—«Вопросы ленинизма». Раздел «Паргия и рабочий клласс в системе диктатуры пролетариата». եջ 21-45.

2. Леопольд Авербах.—«Вопросы юношеского движения и Ленин» Հրատ.«Молодая гвардия»,М. 1924 г. Առանձնապես եջ՝ 1—47:

3. Лазарь Шацкин.— «Основные вопросы юношеского движения». Հրատ. 2-րդ «Молодая Гвардия». М. 1925 г. Առանձնապես եջ՝ 1—25, 63—69, 77—89, 128—132.

4. Н. И. Бухарин— «Борьба за кадры». Հրատ. «Молодая Гвардия». 1926 г. 1) Проблема кадра в пролетарской революции 3—25, 2) К вопросу о поколениях в партии, 96—133

5. Лазарь Шацкин.—«Первые годы Коммунистического Интернационала Молодежи». Изд. «Новая Москва», 1926 г. Отдел третий «К программе КИМ'а», եջ. 305—332:

6. О. Тарханов.—«Очерки истории КИМ». Выпуск 1, Հրատ. «Молодая Гвардия», 1925 г. եջ. 1—19:

7. А. Шохин.—«Ленинская учеба»-ի կոմյերիտմիության շարժման՝ պրոլետարիատի կազմակերպությունների սիստեմում գրաված տեղը գլուխը: Դասագիրք կոմյերիտական յերկրորդ աստիճանի քաղգրոցների և ինքնազարգացման համար: Հրատարակ. «Молодая Гвардия», Москва, 1927 г. եջ 272—279:

8. Вл. Мирошевский.— «Буржуазные юношеские организации в Германии». Հրատ. «Молодая Гвардия», Москва, 1924 г. եջ 1—106:

9. А. Леонтьев.—«Пролетарское юношеское движение». Հրատ. «Молодой рабочий», Харьков, 1924 г. եջ 41:

II Թեմա

ԱՐԵՎՄՈՒՏՔԻ ՊՐՈԼԵՏԱՐԱԿԱՆ ՅԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱԿԱՆ ՇԱՐԺՄԱՆ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՄՈՄԵՆՏՆԵՐԸ

ԹԵՄԱՅԻ ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆԸ

1. Ակնարկ Արևմուտքի պրոլետարական յերիտասարդական շարժման զարգացման մասին, ներառյալ նաև ԿԻՄ-ի պատմությունը:

2. Շարժման զարգացման դարաշրջանները և նրանց առանձնահատկությունները:

3. Յերիտասարդական շարժման մեջ յեղած «ավանգարդիզմի» պրոբլեմը:

4. Արևմուտքի պրոլետարական յերիտասարդական շարժման մեջ յեղած որինաչափությունները:

ԶՐՈՒՅՑԻ ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆԸ

Այս թեման, խմբակի բավարար թվով անդամներ ունենալու
դեպքում, կարելի յե բաժանել յերեք-չորս անկախ փոքրիկ թե-
մաների[1]) այն կարգով, ինչպես ցույց ե տրված ծրագրում:
1. Ակնարկ Արեվմուտքի յերիտասարդական պրոլետարական
շարժման զարգացման մասին, ներառյալ նաև ԿԻՄ-ի պատ-
մությունը *—Այս մասում անհրաժեշտ ե բաց անել ամբողջ Արև-*
մուտքի պրոլետարական յերիտասարդական շարժման պատմու-
թյունը: Վորոշել յերիտասարդական շարժման՝ սոցիալ-տնտեսա-
կան պայմանների հետ ունեցած կոնկրետ պատճառական կապն
ու նրանցից ունեցած կախումը ընդհանրապես, և մասնավորա-
պես այն յերկրում, վորտեղ այդ շարժումը զարգանում ե: Այդ
պրոբլեմի ուսումնասիրության հետևանքով պետք ե ստացվի յե-
րիտասարդական պրոլետարական շարժման զարգացման սխեման,
ներառյալ նաև ԿԻՄ-ի պատմությունը:
2. Շարժման զարգացման դարաշրջանները յեվ նրանց ա-
ռանձնահատկությունները.*—Այս մասում անհրաժեշտ ե անցնել*
յուրաքանչյուր դարաշրջանի պրոլետարական յերիտասարդական
շարժման զարգացման առանձնահատկությունների վերլուծու-
թյանը: Պարզել, թե ինչպե՞ս և ինչո՞ւ, սոցիալ-տնտեսական պայ-
մանների շնորհիվ բանվորական շարժման դրությունը, յերիտա-
սարդության մեջ տեղի ունեցող սոցիալիստական կուսակցություն-
ների աշխատանքը և ընդհանուր միջազգային դրությունն այս
կամ այն չափով ազդում եյին պրոլետարական յերիտասարդական
կազմակերպությունների աշխատանքի վրա:
3. Ավանգարդիզմը յերիտասարդական շարժման մեջ.*—Այս*
մասում ուշադրությունն առանձնապես պետք ե բևեռել հասա-
կավորների և յերիտասարդների միջև տեղի ունեցող բախման
(կոնֆլիկտ) վրա, մի բախում, վոր տեղի ուներ Արևմուտքի հա-
սարակական շարժման մեջ: Ցելնելով դրանից, ցույց տալ, թե
վորչափ յերիտասարդական շարժման «ավանգարդիզմի» տեսու-
թյունն որինաչափ և անխուսափելի յե յեղել վորոշ ժամանակա-
միջոցում: (Գերմանական սոցիալ-դեմոկրատիայի աջ թեքվելու
կոնկրետ որինակով, պրոլետարիատի տեսակետով քննության
առնել յերիտասարդական շարժման՝ սոցիալ-դեմոկրատիայի դեմ
ունեցած պայքարը): Ցույց տալ, վոր այլ պայմաններում ավան-
գարդիզմի տեսությունը սխալ տեսություն ե:

[1]) Կարելի յե բաժանել 3 անկախ փոքրիկ թեմաների, այն պայմանով, վոր ստորև թված 1-ին և 4-րդ փոքրիկ թեմաները միացվեն:

4. Արեվմուտքի պրոլետարական յերիտասարդական շարժման զարգացման որինաչափությունները.—*Այս մասում անհրաժեշտ է քննել Արևմուտքի պրոլետարական յերիտասարդական շարժման զարգացման որինաչափությունները։ (Որինաչափության եյությունը.—նպատակադրումը փոխելը, աշխատանքի ձևերն ու մեթոդները, կուսակցության և յերիտասարդության մասսաների հետ ունենալիք փոխհարաբերությունները և այլն)։*

Գրականություն

1. Георгий Чичерин. - «Очерки из истории юношеского Интернационала», с предисловием О. Скара, *էջ 99։*

Կան ГИЗ *ի և* «Молодая Гвардия»*-ի այդ գրքի միքանի հրատարակությունները, սկսած 1920 թվից։*

* *2.* Вилли Мюнценберг.—«Социалистические организации молодежи до и во время войны». Издание Коммунистического Интернационала Молодежи, Петроград, *1922* г., *էջ 275։*

Կա համառոտ հրատարակությունը 1923 թ. «Молодой Рабочий», Харьков *էջ 93։*

* *3.* Лазарь Шацкин.—«Первые годы Коммунистического Интернационала Молодежи». *Հրատ.* «Новая Москва», *1926 թ. էջ՝ 333։ Գինը 2 50 ռ. կ.։ Այս գրքույկը հանդիսանում է ԿԻՄ կազմակերպության պատմության համար իբրև հիմնական ձեռնարկ։*

4. Хрестоматия —«Поколение войны и революции». *Միջազգային յերիտասարդական պրոլետարական շարժման պատմության համար ընթերցանության գիրք։* Под редакц. Вл. Мирошевского. Изд. *1923* г. «Молодая Гвардня», Москва. *էջ 153։*

5. «Молодежь в революции».—Сборник. Издание КИМ'а, Петроград, *1923* г. стр. *654. Յերիտասարդության Կոմինտերնի մեջ մանող առանձին միությունների գործունեության վերաբերյալ փաստական տվյալների խիստ արժեքավոր ժողովածու։ Ժողովածուն ընդգրկում է յեռամյա շրջան (1918—1920 թ. թ.)։*

6. «Юная Гвардия». *Արևմուտքի բանվոր յերիտասարդության շարժմանը նվիրված ժողովածու։* Под редакцией В. Мирошевского. Издание ЦК КСМУ. Харьков. Стр. *116. Ժողովածուն ունի յերեք բաժին՝ Արևմուտքի բանվոր յերիտա-*

սարդության աշխատանքն ու կենցաղը, զանազան յերկրների կոմյերիտականների գործունեությունը, մեր հակառակորդները. Յուրաքանչյուր բաժնում կան հոդվածներ, ակնարկներ, պատմվածքներ, հուշեր, տպավորություններ և այլն։ Ժողովածուն նկարազարդ է։

* *7.* Левгур. —Юношеское движение на Западе и Во-
стоке. *(հայերեն) Կոնսպեկտ-ձեռնարկ։* Изд. «Молодая Гвардия»,
1923 г. Москва: *Կարճ, սակայն բավականին լրիվ պատմական
ակնարկ, վորը վերաբերում է այդ շարժմանն սկսած իր սկզբնա-
վորությունից մինչև 1923 թ.։*

8. Тарханов.—Очерки истории КИМ'а. Выпуск I. Из-
дание «Молодая Гвардия». *1925* г. Стр. *214. Գինը 90 կ.։ Այդ
աշխատանքի քննադատական ակնարկը տես Խիտարով-ի* «Ком-
сомольская Летопись» *հոդվածում № 4, էջ՝ 137—146։*

9. Решения второго конгресса Коммунисти-
ческого Интернационала Молодежи (*9—23* июля
1921 г., Москва). Изд. Ком. Интернационала. Петроград,
1921 г. Стр. *75։*

10. Ефим Цетлин. —Международный юношеский день.
4-ое переработанное и дополненное изд. «Новой Москвы».
Москва. Стр. *72+16.* Цена *25* к.

* *11* А. Любич.— Международный юношеский день.
Изд. «Молодая Гвардия». *1927* г. Стр. *63.* Цена *20* к.

12. Б. Матлин.—Армия братских комсомолов («Миро-
вой комсомол» *սերիայից*): Изд. «Молодая гвардия», *1926* г.
Москва. *էջ 127, գինը 90 կոպ.։ Գրքույկը բովանդակում է կա-
պիտալիստական աշխարհի զանազան յերկրների վերաբերյալ
թվանշում։*

* *13.* Стенограммы комсомольских с'ездов и
конференций.— *Կոմյերիտմիության պատգամավորություն-
ների զեկուցումները ԿԻՄ-ում, վորոնցով տրվում է ամբողջ աշ-
խարհի յերիտասարդական կազմակերպությունների գործերի փաս-
տացի վիճակի պատկերը։*

15. Насонов, Н.—Китайская молодежь в революци-
онной борьбе. Изд. «Молодая Гвардия». *1927* г. *էջ 80. գինը
50 կ.։*

15. Сергей Далин.—Молодежь в риволюционном
движении Китая. Изд. «Новая Москва». *1925* г. *էջ 143, գինը
60 կոպեկ։*

16. Китай и Китайская молодежь.—Կազմված ընկ. Ստալինի անվան Արևելքի աշխատավորների կոմունիստական համալսարանի մի խումբ չին-ուսանողների կողմից, խմբագրությամբ Նգուեն-Այ-Կվակ, խմբագրությամբ Պասկալի: Изд. «Новая Москва». 1925 г. էջ 55, գինը 35 կ.:

17. Комсомол в Швейцарии.—Сборник.—Изд. «Новая Москва» էջ 112, գինը 40 կոպ.:

18. В. Мирошевский.—Желтый Интернационал Молодежи. Изд. «Новая Москва». 1925 г. 72 էջ: Գինը 25 կ.:

19. С. Кэмрад.—Комсомол Литвы в борьбе. Изд. «Новая Москва». 1925 г. էջ 112, գինը 35 կոպ.:

* 20. Лазарь Шацкин.—Пять лет Коммунистического Интернационала Молодежи. Изд. «Новая Москва». 1924 г. էջ 53: Գինը 16 կոպ.:

21. Бамачер, Сиги.—Капиталистическая Англия и рабочая молодежь. Перевод с английского языка. Изд. «Новая Москва» էջ 80: Գինը 20 կոպ:

22. Лясоцкий, Я.—Комсомол Польши в борьбе. (Серия «Мировой комсомол». Изд. «Молодая Гвардия», Москва. էջ 144: Գինը 90 կոպ.:

23. Берти Джузеппе.—Итальянский комсомол. Изд. «Молодая Гвардия». Москва. էջ 136: Գինը 20 կոպ.:

24. Колесников, Л.—Комсомольский Восток. Очерк комсомольских организаций Средней Азии. Под редакцией Бройдо, Г. Изд. «Молодая Гвардия». էջ 126: Գինը 20 կ.:

25. Кузьмин.—КИМ.—Краткая история КИМ'а. (Գրըված է շատ հանրամատչելի): Изд. «Молодая Гвардия». 1925 г. Москва. էջ 64: Գինը 9 կոպ.: (Կոմյերիտականի ընթերցանության առաջին շրջանից):

* 26. А. Курелла.—История Коммунистического Интернационала Молодежи (Краткий очерк). Из серии «В помощь политучебе городского актива комсомола». Изд. «Молодая Гвардия», 1927 г. էջ 72: Գինը 22 կ.:

* 27. А. Шохин.—«Коммунистический Интернационал Молодежи» գլուխը՝ կոմյերիտական քաղգրողների «Ленинская учеба» դասագրքից. Изд. «Молодая Гвардия». Москва, 1927 г. էջ 319—340:

* 28. А. Курелла.—Германская социал-демократия и

юношеское движение в довоенный период. «Комсомольская Летопись». № 3—1926 г. էջ 7—31:

* 29. В. Петрова.—Парижская коммуна и молодежь. «Комсомольская летопись» № 3—1926 г. էջ 3—10:

* 30. Ф. Рейнгардт.—Националистическая политика организаций рабочей молодежи Германии во время войны. «Комсомольская Летопись» № 5—6, 1927 г. էջ 3—16:

31. В. Мирошевский.—Буржуазные юношеские организации в Германии. Изд. «Молодая Гвардия». 1924 г. Москва. էջ 106:

32. И. Комор.—Комсомол Венгрии. Изд. «Молодая Гвардия». 1928 г. Москва. էջ 74: Գինը 35 կ.:

33. К. Петермейер.—Молодежь Франции, то же издание М. 1928 г. էջ 79: Գինը՝ 35 կ.:

34. Он же.—Молодежь Америки, то же изд. Москва. 1928 г. էջ 58: Գինը 30 կոպ.:

35. Он же. Молодежь Германии, то же изд. Москва. 1928 г. էջ 88: Գինը 40 կոպ.:

36. Он же.—Молодежь Англии, то же изд. Москва. 1928 г. էջ 71: Գինը 35 կոպ.:

* 37. Журналы.—«Интернационал Молодежи» и «КИМ» за все годы их выхода.

38. Рейнгардт и Ганфе.—История пролетарского юношеского движения Германии. Изд. «Молодая Гвардия». էջ 278: Գինը 25 կոպ.:

III Թեմա

ՀԱՄ ԼԿՑԵՄ-Ի ՊԱՏՄԱԿԱՆ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՄՈՄԵՆՏՆԵՐԸ

ԹԵՄԱՅԻ ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆԸ

1 Մասսայական անկախ պրոլետարական յերիտասարդական շարժման բացակայությունը Ռուսաստանում նախահեղափոխական շրջանում:

2. Յերիտասարդությունը ցարիզմի դեմ հեղափոխական պայքար մղելիս:

3. Կոմյերիտմիության ծագումն ու ձևավորումը:

4. Կոմյերիտմիության պատմական զարգացման հիմնական դարաշրջանները:

ՁՐՈՒՅՑԻ ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆԸ

Նախորդ թեմայի որինակով այս թեման նույնպես կարելի յե ըստ ցանկության բաժանել չորս անկախ փոքր թեմաների:

1. Մասսայական անկախ պրոլետարական յերիտասարդական շարժման բացակայությունը Ռուսաստանում նախահեղափոխական շրջանում.—Այստեղ անհրաժեշտ է վերլուծման յենթարկել նախահեղափոխական Ռուսաստանում գոյություն ունեցած յերիտասարդական կազմակերպությունները, յերևան հանել նրանց բնույթը, թե ինչ պատճառների շնորհիվ չեր կարող նախահեղափոխական շրջանի Ռուսաստանում յերիտասարդական մասսայական պրոլետարական շարժում լինել: (Վորպես առանձնահատուկ յերևույթ, անհրաժեշտ է մատնանշել, վոր Ռուսաստանում չի յեղել այն բաղխումը, վորն իր ժամանակին յեղել է Արևմուտքում, բանվորական շարժման մեջ, «հայրերի» և «վորդիների» միջև): Բացի դրանից, անհրաժեշտ է տալ նախահեղափոխական Ռուսաստանի յերիտասարդության և նրա առանձին խմբավորումների ընդհանուր վիճակի սոցիալ-տնտեսական ֆոնը:

2. Յերիտասարդությունը ցարիզմի դեմ հեղափոխական պայքար մղելիս.—Այս մասում կենտրոնական և հիմնական տեղ է գրավում ընդհանուր հեղափոխական կռվում յերիտասարդության ունեցած մասնակցության փաստերի վերլուծությունը: Ըստ հնարավորության, պետք է քննության առնել այդ պայքարը, սկսած Ռուսաստանի հեղափոխական շարժման զարգացման մեջ յեղած նարոդնիկական շրջանից և վերջացրած յերիտասարդության՝ մեր կուսակցության շինարարության մեջ ունեցած մասնակցությամբ: Պարզել և մեկնաբանել ցարական Ռուսաստանում բոլշևիկյան կուսակցության բջիջների և ընդհատակյա խմբակների կազմակերպության մեջ բանվոր յերիտասարդության ունեցած դերը: Ցույց տալ, թե այդ մասնակցությունն ինչպես եր անմիջապես դեպի պրոլետարիատի հեղափոխական կուսակցության շարքերը քաշում այն ամենը, ինչ վոր լավ եր բանվոր յերիտասարդության ներսում:

3. Կոմյերիտմիության ծագումն ու ձևավորումը.—1917 թ. Փետրվարյան հեղափոխության մոմենտից սկսած քննության առնել մասսայական պրոլետարական յերիտասարդական շարժման ծագումն ու զարգացումը, առանձնապես պարզել այդ շարժման համեմատորեն ավելի արագ բոլշևիկացման պատճառները: Ցույց տալ, թե ինչպես աճող շարժումը ձևավորվում և կոմունիստական

ձևեր եր ընդունում: Պարզաբանել այն փաստի պատճառները, թե ինչպես յերիտասարդական շարժումը Ռուսաստանում տեղի ունեցավ համարյա միանգամից բանվոր և գյուղացի յերիտասարդական շարժման մեկ միություն դառնալու հունով:

4. Կոմյերիտմիության պատմական զարգացման հիմնական շրջանները.—ՀամԼԿՅԵՄ-ի պատմական զարգացման ընդհանուր ընթացքին ծանոթանալով, վորոշել կոմյերիտմիության զարգացման շրջանները, տալ նրանցից յուրաքանչյուրի առանձնահատկությունների վերլուծությունը և դրանով վորոշել ԽՍՀՄ-ի կոմունիստական յերիտասարդական շարժման զարգացման մեջ յեղած որինաչափությունը:

Գրականություն (հիմնական)

I Աղբյուրներ

I Սղագրական հաշվետվություններ

1.	ՌԿՅԵՄ առաջին համագ.	2-րդ հրատ.	էջ 104	Գինը 1 ռ.— կ.
2.	» յերկրորդ »	»	» 222	» 1 ռ. 10 կ.
3.	» յերրորդ »	»	» 323	» 2 ռ. 50 կ.
4.	» չորրորդ »	»	» 368	» 1 ռ. 50 կ.
5.	» հինգերորդ »	»	» 380	» 3 ռ. 25 կ.
6.	» վեցերորդ »	»	» 380	» 1 ռ. 50 կ.
7.	ՀամԼԿՅԵՄ յոթերորդ	»	» 522	» 2 ռ. 50 կ.
8.	» ութերորդ »	»	» լույս է տեսնում	

9. ՌԿՅԵՄ յերկրորդ կոնֆերենցիա: Սղագրություններ 16—19 մայիսի 1921 թ. էջ 236: Գինը 1 ռ. 80 կոպ.

10. ՀամԼԿՅԵՄ-ի հինգերորդ կոնֆերենցիա: Սղագրություններ 24—31 մարտի 1927 թ. էջ 438: Գինը 2 ռ.

II Կոմյերիտմիության ԿԿ-ի հաշվետվությունները համագումարներին

Հիմնական փաստացի և թվական նյութը գտնվում է այս գրքերում.

1.	ԿԿ հաշվետվ. IV համագ.	Հրատ. Մոսկվա,	1921 թ.	էջ 123
2.	» V »	«Յերիտ. Գվարդիա»	1922 թ.	էջ 139
3.	» VI »	» »	1924 թ.	էջ 155
4.	» VII »	» »	1926 թ.	էջ 253
5.	» VIII »	» »	1928 թ.	

ԶՐՈՒՅՑԻ ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆԸ

Նախորդ թեմայի օրինակով այս թեման նույնպես կարելի ե ըստ ցանկության բաժանել չորս անկախ փոքր թեմաների:

1. Մասսայական անկախ պրոլետարական յերիտասարդական շարժման բացակայությունը Ռուսաստանում նախահեղափոխական շրջանում.—Այստեղ անհրաժեշտ ե վերլուծման յենթարկել նախահեղափոխական Ռուսաստանում գոյություն ունեցած յերիտասարդական կազմակերպությունները, յերևան հանել նրանց բնույթը, թե ինչ պատճառների շնորհիվ չեր կարող նախահեղափոխական շրջանի Ռուսաստանում յերիտասարդական մասսայական պրոլետարական շարժում լինել: (Վորպես առանձնահատուկ յերևույթ, անհրաժեշտ ե մատնանշել, վոր Ռուսաստանում չի յեղել այն բաղխումը, վորն իր ժամանակին յեղել ե Արևմուտքում, բանվորական շարժման մեջ, «հայրերի» և «վորդիների» միջև): Բացի դրանից, անհրաժեշտ ե տալ նախահեղափոխական Ռուսաստանի յերիտասարդության և նրա առանձին խմբավորումների ընդհանուր վիճակի սոցիալ-տնտեսական ֆոնը:

2. Յերիտասարդությունը ցարիզմի դեմ հեղափոխական պայքար մղելիս.—Այս մասում կենտրոնական և հիմնական տեղ ե գրավում ընդհանուր հեղափոխական կռվում յերիտասարդության ունեցած մասնակցության փաստերի վերլուծությունը: Ըստ հնարավորության, պետք ե քննության առնել այդ պայքարը, սկսած Ռուսաստանի հեղափոխական շարժման զարգացման մեջ յեղած նարոդնիկական շրջանից և վերջացրած յերիտասարդության՝ մեր կուսակցության շինարարության մեջ ունեցած մասնակցությամբ: Պարզել և մեկնաբանել ցարական Ռուսաստանում բոլշևիկյան կուսակցության բջիջների և ընդհատակյա խմբակների կազմակերպության մեջ բանվոր յերիտասարդության ունեցած դերը: Ցույց տալ, թե այդ մասնակցությունն ինչպես եր անմիջապես դեպի պրոլետարիատի հեղափոխական կուսակցության շարքերը քաշում այն ամենը, ինչ վոր լավ եր բանվոր յերիտասարդության ներսում:

3. Կոմյերիտմիության ծագումն ու ձևավորումը.—1917 թ. Փետրվարյան հեղափոխության մոմենտից սկսած քննության առնել մասսայական պրոլետարական յերիտասարդական շարժման ծագումն ու զարգացումը, առանձնապես պարզել այդ շարժման համեմատաբար ավելի արագ բոլշևիկացման պատճառները: Ցույց տալ, թե ինչպես աճող շարժումը ձևավորվում և կոմունիստական

ձևեր եր ընդունում: Պարզաբանել այն փաստի պատճառները, թե ինչպես յերիտասարդական շարժումը Ռուսաստանում տեղի ունեցավ համարյա միանգամից բանվոր և գյուղացի յերիտասարդական շարժման մեկ միություն դառնալու հունով:

4. Կոմյերիտմիության պատմական զարգացման հիմնական շրջանները.—ՀամԼԿՅԵՄ-ի պատմական զարգացման ընդհանուր ընթացքին ծանոթանալով, վորոշել կոմյերիտմիության զարգացման շրջանները, տալ նրանցից յուրաքանչյուրի առանձնահատկությունների վերլուծությունը և դրանով վորոշել ԽՍՀՄ-ի կոմունիստական յերիտասարդական շարժման զարգացման մեջ յեղած օրինաչափությունը:

Գ ր ա կ ա ն ու թ յ ու ն (հ ի մ ն ա կ ա ն)

I Աղբյուրներ

I Սղագրական հաշվետվություններ

1. ՌԿՅԵՄ առաջին համագ. 2-րդ հրատ. էջ 104 Գինը 1 ռ.— կ.
2. » յերկրորդ » » » 222 » 1 ռ. 10 կ.
3. » յերրորդ » » » 323 » 2 ռ. 50 կ.
4. » չորրորդ » » » 368 » 1 ռ. 50 կ.
5. » հինգերորդ » » » 380 » 3 ռ. 25 կ.
6. » վեցերորդ » » » 380 » 1 ռ. 50 կ.
7. ՀամԼԿՅԵՄ յոթերորդ » » 522 » 2 ռ. 50 կ.
8. » ութերորդ » » » լույս ե տեսնում
9. ՌԿՅԵՄ յերկրորդ կոնֆերենցիա: Սղագրություններ 16—19 մայիսի 1921 թ. էջ 236: Գինը 1 ռ. 80 կոպ.
10. ՀամԼԿՅԵՄ-ի հինգերորդ կոնֆերենցիա: Սղագրություններ 24—31 մարտի 1927 թ. էջ 438: Գինը 2 ռ.

II Կոմյերիտմիության ԿԿ-ի հաշվետվությունները համագումարներին

Հիմնական փաստացի և թվական նյութը գտնվում ե այս գրքերում.

1. ԿԿ հաշվետվ. IV համագ. Հրատ. Մոսկվա, 1921 թ. էջ 123
2. » V » «Յերիտ. Գվարդիա» 1922 թ. էջ 139
3. » VI » » » 1924 թ. էջ 155
4. » VII » » » 1926 թ. էջ 253
5. » VIII » » » 1928 թ.

III. *Վիճակագրական ժողովածուներ, հրատ. կոմյերիտմիության ԿԿ, համապատասխան հատվածներ*

IV *Գրականություն*

* *1.* В. Гессен.—Труд детей и подростков в фабрично-заводской промышленности России от XVII века до Октябрьской революции. Т. I. Изд. Гиза *1927* г. *էջ 267. Գ. 3 ռ.* *25* к.

**2.* Движение рабочей молодежи в России в материалах и документах. Составил М. Беспалов. Изд. «Молодая Гвардия». *1926* г. *էջ 134: Գինը 1ռ.: Գիրքը բովանդակում է իր մեջ արդյունաբերական առանձին ճյուղերի յերիտասարդության աշխատանքի դրության բնույթին. բանվոր յերիտասարդության շահերը պաշտպանող բանվոր դասակարգի պայքարին և բանվոր յերիտասարդության շարժմանը վերաբերող ընտիր նյութ:*

3. Рабочая молодежь в революционном движении. Сборник составил А. Киров. Изд. «Молодая Гвардия». 1926 г. *էջ 175: Գ. 75կ.:*

4. А. Киров.—На заре юношеского движения в России. Изд. «Пролетарий». Харьков, 1926 г. *էջ 151. գ. 70 կոպ.: Գիրքն իր մեջ գլխավորապես պարունակում է ցարական Ռուսաստանի բանվոր յերիտասարդության դրության բնույթին վերաբերող մյուս հոդվածներից քաղվածքներ:*

**5.* Б. В. Титлинов.—Молодежь и революция. *1860—1905 ժամանակաշրջանի հոգևոր և միջնակարգ դպրոցների սովորող յերիտասարդության մեջ տեղի ունեցած հեղափոխության շարժման պատմության ուսումնասիրությունը:* Издание Ленгиза, 1924 г. *էջ 166: Գինը 70 կոպ.: Գիրքը մանրամասն է և բովանդակալից:*

**6.* Революционное юношество.—*1905—1917 թ. ժամանակաշրջանի սովորող և բանվոր յերիտասարդության մեջ տեղի ունեցած սոցիալ-դեմոկրատական շարժման պատմության վերաբերյալ ժողովածու: Ժողովածուն խիստ հետաքրքիր է և կարևոր:* Изд. Ленгиза 1924 г.:

*7. Г. Дрязгов.—На пути к комсомолу. *1917 թվին Պետրոգրադում բանվոր յերիտասարդության ունեցած շարժման վերաբերյալ ակնարկներ: Փաստաթղթերի և նյութերի հավելված:* Изд. «Прибой»—Ленинград, 1924 г. *էջ՝ 104: Գինը 40 կոպեկ:*

**8.* Ленинградский Истпарт и Истмол. Ленинградское поколение. *Հոդվածներ, հիշողություններ, ակնարկներ նյութեր և փաստաթղթեր, վորոնք վերաբերում են 1916—1918 ժամանակաշրջանում Լենինգրադում տեղի ունեցած յերիտասարդական պրոլետարական շարժմանը:* Випуск I. Изд. «Прибой», Ленинград, 1924 г. *էջ՝ 145: Գինը 70 կոպ.: Տպված են Լենինգրադում տեղի ունեցած պատանեկական շարժման պատմությանը վերաբերող բառացի փաստաթղթեր:*

**9.* Наше рождение.—Московский истмольский сборник (до *1*-го всероссийского с'езда): Под редакцией А. Ацаркина и А. Зверева. Москва, Изд. «Новая Москва». 1926 г. *էջ 300. գինը 30 կոպ.:*

**10.* Истмол ЦК ВЛКСМ.—Юношеское движение в России. Составили В. Далин и А. Киров. 2-ое изд. «Молодая Гвардия». 1925 г. *էջ՝ 325: Գինը 1ռ. 25.:*

11. Влад. Гессен.—Комсомол и юные пионеры. *ԽՍՀՄ-ի կոմյերիտական և պիոներական շարժման պատմության վերաբերյալ ակնարկ:* Изд. Гиза. 1926 г. *էջ՝ 160: Գինը 1ռ.:*

12. А. Киров.—*ՌԼԿՅԵՄ-ի պատմության վերաբերյալ նյութեր:* Изд. «Молодая Гвардия». 1925 г. Москва. *էջ՝ 169: Գինը 90 կ.: Կցված լրագրային և այլ գրականության վերաբերյալ ուղեցույց ըստ գլուխների:*

**13.* Лазарь Шацкин.—Основные вопросы юношеского движения. 2-ое издание «Молодая Гвардия». Москва. 1925г. *Գինը 90 կոպ.: Առանձնապես հանձնարարելի չե ԽՍՀՄ-ի կոմյերիտմիության աշխատանքին նվիրված գլուխները:*

**14.* Н. И. Бухарин.—Борьба за кадры. Сборник статей и речей. Изд. «Молодая Гвардия». 1926 г. *Գինը 1ռ. 60 կոպ.: Առանձնապես ուշադրություն դարձնել կոմյերիտական համագումարներում տեղի ունեցած զեկուցումներին:*

15. И. Владимиров (составитель).—Молодежь в гражданской войне. *Քաղաքացիական պատերազմի կոմյերիտմիության շրջանի պատմության վերաբերյալ նյութեր, հոդվածների և փաստաթղթերի ժողովածու:* Издание Гиза. *1926* г. *էջ՝ 117: Գինը 1ռ. 20 կոպ.:*

**16.* Комсомол в подпольи.—*Պատմություններ և հիշողու-*

III. *Վիճակագրական ժողովածուներ, հրատ. կոմյերիտմիության ԿԿ, համապատասխան հատվածներ*

IV *Գրականություն*

* *1.* В. Гессен. —Труд детей и подростков в фабрично-заводской промышленности России от XVII века до Октябрьской революции. Т. I. Изд. Гиза *1927* г. *էջ 267. Գ. 3 ռ. 25* к.

*2. Движение рабочей молодежи в России в материалах и документах. Составил М. Беспалов. Изд. «Молодая Гвардия». *1926* г. *էջ 134։ Գինը 1ռ.։ Գիրքը բովանդակում է իր մեջ արդյունաբերական առանձին ճյուղերի երիտասարդության աշխատանքի դրության բնույթին. բանվոր երիտասարդության շահերը պաշտպանող բանվոր դասակարգի պայքարին և բանվոր երիտասարդության շարժմանը վերաբերող ընտիր նյութ։*

3. Рабочая молодежь в революционном движении. Сборник составил А. Киров. Изд. «Молодая Гвардия». 1926 г. *էջ 175։ Գ. 75կ.։*

4. А. Киров.—На заре юношеского движения в России. Изд. «Пролетарий». Харьков, 1926 г. *էջ 151. գ. 70 կոպ.։ Գիրքն իր մեջ գլխավորապես պարունակում է ցարական Ռուսաստանի բանվոր երիտասարդության դրության բնույթին վերաբերող մյուս հոդվածներից քաղվածքներ։*

*5. Б. В. Титлинов.—Молодежь и революция. *1860—1905 ժամանակաշրջանի հոգևոր և միջնակարգ դպրոցների սովորող երիտասարդության մեջ տեղի ունեցած հեղափոխության շարժման պատմության ուսումնասիրությունը։* Издание Ленгиза, 1924 г. *էջ 166։ Գինը 70 կոպ.։ Գիրքը մանրամասն է և բովանդակալից։*

*6. Революционное юношество.—*1905—1917 ի ժամանակաշրջանի սովորող և բանվոր երիտասարդության մեջ տեղի ունեցած սոցիալ-դեմոկրատական շարժման պատմության վերաբերյալ ժողովածու։ Ժողովածուն խիստ հետաքրքիր է և կարևոր։* Изд. Ленгиза 1924 г.։

*7. Г. Дрязгов.—На пути к комсомолу. *1917 թվին Պետրոգրադում բանվոր երիտասարդության ունեցած շարժման վերաբերյալ ակնարկներ։ Փաստաթղթերի և նյութերի հավելվա-*

ծով։ Изд. «Прибой»—Ленинград, 1924 г. *էջ՝ 104։ Գինը 40 կոպեկ։*

*8. Ленинградский Истпарт и Истмол. Ленинградское поколение. *Հոդվածներ, հիշողություններ, ակնարկներ նյութեր և փաստաթղթեր, վորոնք վերաբերում են 1916—1918 ժամանակաշրջանում Լենինգրադում տեղի ունեցած երիտասարդական պրոլետարական շարժմանը։* Випуск I. Изд. «Прибой», Ленинград, 1924 г. *էջ՝ 145։ Գինը 70 կոպ.։ Տպված են Լենինգրադում տեղի ունեցած պատանեկական շարժման պատմությանը վերաբերող բառացի փաստաթղթեր։*

*9. Наше рождение.—Московский истмольский сборник (до *1*-го всероссийского с'езда): Под редакцией А. Ацаркина и А. Зверева. Москва, Изд. «Новая Москва». 1926 г. *էջ 300. գինը 30 կոպ.։*

*10. Истмол ЦК ВЛКСМ.—Юношеское движение в России. Составили В. Далин и А. Киров. 2-ое изд. «Молодая Гвардия». 1925 г. *էջ՝ 325։ Գինը 1ռ. 25.։*

11. Влад. Гессен.—Комсомол и юные пионеры. *ԽՍՀՄ-ի կոմյերիտական և պիոներական շարժման պատմության վերաբերյալ ակնարկ։* Изд. Гиза. 1926 г. *էջ՝ 160։ Գինը 1ռ.։*

12. А. Киров.—*ՌԼԿՅԵՄ-ի պատմության վերաբերյալ նյութեր։* Изд. «Молодая Гвардия». 1925 г. Москва. *էջ՝ 169։ Գինը 90 կ.։ Կցված լրագրային և այլ գրականության վերաբերյալ ուղեցույց ըստ գլուխների։*

*13. Лазарь Шацкин.—Основные вопросы юношеского движения. 2-ое издание «Молодая Гвардия». Москва. 1925г. *Գինը 90 կոպ.։ Առանձնապես հանձնարարելի յե ԽՍՀՄ-ի կոմյերիտմիության աշխատանքին նվիրված գլուխները։*

*14. Н. И. Бухарин.—Борьба за кадры. Сборник статей и речей. Изд. «Молодая Гвардия». 1926 г. *Գինը 1ռ. 60 կոպ.։ Առանձնապես ուշադրություն դարձնել կոմյերիտական համագումարներում տեղի ունեցած զեկուցումներին։*

15. И. Владимиров (составитель).—Молодежь в гражданской войне. *Քաղաքացիական պատերազմի կոմյերիտմիության շրջանի պատմության վերաբերյալ նյութերի, հոդվածների և փաստաթղթերի ժողովածու։* Издание Гиза. *1926* г. *էջ՝ 117։ Գինը 1ռ. 20 կոպ.։*

*16. Комсомол в подпольи.—*Պատմություններ և հիշողու-*

թյուններ։ Издание 2-ое. Изд. «Молодая Гвардия». 1925 г. էջ 101։ Գինը 35 կ.։ Հետաքրքիր նյութի հավաքածու, վորը ուսաբանում է քաղաքացիական պատերազմի տարիներում բանվոր յերիտասարդության ընդհատակյա կատարած պայքարը։

17. Левгур.—История РКСМ. Ունի միքանի հրատարակություններ։ Изд. «Молодая гвардия». 1924 г. էջ 57։ Բրոշյուրը կազմված է Ռուսաստանի պատանեկական շարժումն ուսումնասիրող նախնական խմբակների ղեկավարների համար կոնսպեկտի սկզբունքով։ Վերջանում է կոմյերիտմիության V համագումարով։

18. А. Борисов.—Молодая Гвардия. Յերիտասարդական շարժման համառոտ պատմություն։ Изд. «Молодой Рабочий». Харьков, 1924 г. էջ 70։

19. Белокрицкий, С.—Краткий очерк истории КСМ Украины. Изд. «Молодой Рабочий». Харьков, 1924 г. էջ 37։

*20. Он же.—Очерк истории ЛКСМ Украины. Изд. «Пролетарий», 1925 г. էջ 167։ Գինը 1ռ. 30կ.։ Այս գրքի վերաբերյալ քննադատական ակնարկները, Գ. Կ.-ի գրախոսականը, զետեղված «Комсомольская Летопись ամսագրի №3 (1926թ.)-ի էջ 151—155-ում։

*21. Андрей Шохин.—Краткий очерк истории комсомола. Из серии «В помощь политучебе городского актива комсомола». Изд. «Мол. Гвардия». 1926 г. էջ 123։ Գինը 35 կոպ.։ Տես այդ գրքի վերաբերյալ գրախոսականը, զետեղված «Комсомольская Летопись» № 4 (1926 г.) էջ 146—148-ում։

22. Он же.—«Ленинская учеба» կոմյերիտմիության պատմությանը վերաբերյալ գլուխը։ 1927 г. Изд. «Молодая Гвардия». էջ 272—292։

23. Любимов.—Из истории меньшевистской организации молодежи в Советской России. Ամսագիր «Комсомольская Летопись» № 4 (1926 г.) էջ 20—53։

*24. В. Зельцер.—Молодежь Николаева при царизме. Նույն տեղում, էջ 110—132։

25. Г. Шидловский.—Хроника движения молодежи. Նույն տեղում, էջ 132—137։

*25. Паперников, Я. С.—Будущность. «Комсомольская летопись» № 5—6 (1927 г.). էջ 47—64։

27. Дороватовский.—Движение рабочей молодежи Петербурга в годы под'ема (1912—1924 г.г.)։ Նույն տեղում, էջ 64—67։

28. А. Выдрина-Рубинская.—Воспоминания о революционном движении и социал-демократической организации учащихся гор. Москвы в 1905 1906 г г. Նույն տեղում, էջ 67—85։

29. А. Шохин.—Рабоче-крестьянская молодежь в Октябрьской революции Библиотечка Октября. Изд. Гиза. 1927г. էջ 90։ Գինը 35 կոպ.։

*30. П. Беляков.—Комсомол на фронтах. Изд. «Молодая Гвардия». 1927 г. էջ 1—186։ Գինը 1ռ. 10 կոպ։

31. Любимов—Комсомол в советском строительстве. Изд. «Молодая Гвардия». 1927 г.

*32. Чаплин.—В полосе социалистческого строительства. Мзд. «Молодая Гвардия». 1927 г.

33. Журнал «Юный Коммунар» за 1918—1928 г.г.

34. Журнал «Комсомольская Летопись».

35. Журнал «Молодой Большевик».

IV Թեմա

ՆԵՐՄԻՈՒԹԵՆԱԿԱՆ ԴԻՍԿՈՒՍԻԱՆԵՐ ՅԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱԿԱՆ ՇԱՐԺՄԱՆ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ

ԹԵՄԱՅԻ ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆԸ

1. Միության պատմության մեջ տեղի ունեցած ներմիութենական դիսկուսիաների բովանդակությունը։

2. Դիսկուսիաների սոցիալ-դասակարգային բովանդակությունը։

1. Ներմիութենական դիսկուսիաների բովանդակությունը. Փաստացի նյութերի հիման վրա (տես «Մոլոդայա Գվարդիա»-ի հրատարակությամբ Իգնատի և Դալինի կազմած «Дискуссии в комсомоле» ժողովածուն), սկսած 1918 թ. լենինգրադյան դիսկուսիայից, քննել միության պատմության մեջ տեղ գրաված բոլոր հիմնական վեճերը։ Պարզել կոմյերիտական դիսկուսիաների բովանդակությունը (Լենինգրադի 1918 թ. վոչ մասսայական կազմակերպության վերաբերող դիսկուսիան, I համագումարում տեղի ունեցած վեճը միության անվան վերաբերյալ, դիսկուսիաներ յերիտասարդության խորհուրդների և յերիտասարդության՝ արհմիությունների կից գոյություն ունեցող սեկցիաների, «գու-

նաեշչինյան» III համագումարի շրջանում, «ուկրաինական օպոզիցիա», միության «չեզոքության» տեսությունը և այլն)։ Ներմիությենական դիսկուսիաներից կարևորները յենթարկել մանրամասն վերլուծության։

2. Դիսկուսիաների սոցիալ-դասակարգային բովանդակությունը.—*Մանրամասն վերլուծության հիման վրա պարզել կոմյերիտմիության մեջ տեղի ունեցած դիսկուսիաների սոցիալական պատճառները։ Բացատրել այդ պատճառներից յուրաքանչյուրն այն կոնկրետ պատմական պայմաններով, վորոնց մեջ աճել և զարգացել է կոմյերիտմիությունը։ Պարզել կոմյերիտմիության անցյալ գործունեության մեջ՝ ուղիղ գծից տեղի ունեցած շեղումների սոցիալ-դասակարգային բովանդակությունը։*

Գ ր ա կ ա ն ո ւ թ յ ո ւ ն

1. Далин и Игнат.—«Дискуссии в комсомоле по основным вопросам юношеского движения». Изд. «Молодая Гвардия». *1926* г. Москва. *եջ 326։ Գինը 2 ռ. 20 կոպ.։ Գիրքը հանդիսանում է իբրև հիմնական ձեռնարկ, վորի մեջ ավելի լրիվ է հավաքված փաստացի նյութը։ Տես այդ գրքույկին վերաբերող գրախոսականը* «Комсомольская Летопись» № 2 (*1926* г.) *ամսագրի. եջ 152—155։*

2. Лазарь Шацкин.—«Классовость, интеллигенция, коллективы и самодеятельность»։ *Այս բրոշյուրը լույս է տեսել 1921 թ. Միության III Համաուկրաինական համագումարի ժամանակ։ Նրա գրքում վերատպված է* «Основные вопросы юношеского движения»-*ն։*

3. Белокриницкий С.—«Очерк истории КСМУ». Изд. «Пролетарий» *1926* г. Харьков. *եջ 167։ Գինը 1 ռ. 30 կ.։ Վիճելի հարցերի քննությանը վերաբերող համապատասխան տեղերը։ Անպայմանորեն անհրաժեշտ է ծանոթանալ Տ. Կ.-ի քննադատական ակնարկին, տպված* «Комсомольская Летопись» № 3 (*1926* г.) *ամսագրում։ Եջ 151—155։*

4. Из дискуссии 1918—1919 г. «О массовой организации». *Նյութեր և հոդվածներ, հրապարակված* «Комсомольская Летопись» № 3 (*1926* г.) *ամսագրում։ Եջ 100—147։*

5. Дискуссионные вопросы из эпохи союзного кризиса 1920—1921 года.—*Նյութեր և հոդվածներ, հրապարակված* «Комсомольская Летопись» № 2 (*1926* г.) *ամսագրում։ Եջ 31—152։*

6. Прения по отчету ЦК комсомола на IV съезде.—*Ուկրաինական օպոզիցիայի լիդերներ՝ Լեյկինի և Լիբերմանի յելույթները և նույն համագումարում կոմյերիտմիության ծրագրի քննության ժամանակ նրանց արտասանած ճառերը։ Տես կոմյերիտմիության IV համագումարի սղագրական հաշվետվության համապատասխան յերեսները։*

V Թեմա

ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆՆ ՈՒ ԿՈՄՅԵՐԻՏՄԻՈՒԹՅՈՒՆԸ

ԹԵՄԱՅԻ ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆԸ

1. Կուսակցության հիմնական վորոշումները յերիտասարդության մեջ կատարվող աշխատանքի մասին ընդհանրապես և կոմյերիտմիության մասին մասնավորապես (II-ից մինչև XV համագումարը)։

2. Կուսակցության և միության փոխհարաբերությունների պրակտիկան։

3. Կոմյերիտմիության՝ կուսակցության կյանքին և աշխատանքին՝ մասնակցելու պրոբլեմը։

1. Կուսակցության հիմնական վորոշումները յերիտասարդության մեջ կատարվող աշխատանքի մասին ընդհանրապես յեվ կոմյերիտմիության մասին մասնավորապես.—*Կուսակցական համագումարների և ղեկավար կուսակցական մարմինների վորոշումների ուսումնասիրության հիման վրա, սկսած կուսակցության II համագումարից, տալ այդ վորոշումների եյության վերլուծությունը։ Քննության առնել յերիտասարդական շարժման հետագա զարգացման վրա կուսակցության ունենալիք վորոշումների ազդեցության աստիճանը։ Լուսաբանել (տեսականորեն) դասակարգի ավանգարդի և յերիտասարդական կազմակերպության միջև յեղած փոխհարաբերությունների պրոբլեմը։ Հավաքել և վերլուծման յենթարկել յերիտասարդության մեջ կատարելիք աշխատանքի վերաբերյալ Լենինի ունեցած հիմնական բոլոր տեսակետներն ընդհանրապես և կոմյերիտմիության խնդիրների մասին մասնավորապես։ Ըստ հնարավորության, լենինյան տեսակետների սխեմը տարածել յերիտասարդական շարժման բոլոր հիմնական խնդիրների վրա։*

2. Կուսակցության յեվ միության փոխհարաբերությունների պրակտիկան.—*Քննել իրենց միասնական պայքարի և աշխա-*

տանքի պրակտիկայում կուսակցության և կոմյերիտմիության ունեցած փոխհարաբերությունների պատմությունը։ Բացատրել և ցույց տալ կուսակցական կոմիտեներին կից՝ յերիտասարդության մեջ աշխատանք կատարելու բաժիններ կազմակերպելու առաջարկության սխալ լինելը։ Տալ կուսակցության և կոմյերիտմիության (և նրանց տեղական կազմակերպությունների) միջև նորմալ փոխհարաբերություններ սահմանելու խնդրի զարգացման հանրագումարները և արած յեզրակացությունների հիման վրա քննել տվյալ (տեղական) կազմակերպության ներկա փոխհարաբերությունների իրական վիճակը։

3. Կոմյերիտմիության՝ կուսակցության կյանքին՝ մասնակցելու պրոբլեմը.—*Հենվելով յերիտասարդական շարժման քաղաքական չեզոքության առաջուց արդեն պարզած սխալ տեսության վրա, պարզել և ցույց տալ կոմյերիտմիության՝ կուսակցական կյանքում մասնակցություն ունենալու սահմանները (մասնակցել ներկուսակցական կյանքի և սոցիալիստական շինարարության բնագավառի դիսկուսիոն խնդիրների վոչ թե լուծմանը, այլ նրանց քննությանը, պարտավորություն հանձն առնել կատարելու և կյանքում կիրառելու կուսակցության բոլոր վորոշումները և այլն)։ Խնդրի ուսումնասիրության հիման վրա ցույց տալ, վոր կոմյերիտմիության՝ կուսակցության կյանքի մեջ ունեցած ամբողջ մասնակցությունը հիմնովին դաստիարակչական բնույթ ունի։*

Գրականություն

1. **Կուսակցական համագումարների կոմյերիտմիության մասին ունեցած վորոշումները.**—*Կա հատուկ ժողովածու։*

2. *Նախորդ թեմայի համար ցույց տված նյութերը. գտնել նրանցում և քննության առնել կուսակցության և միության փոխհարաբերությունների խնդիրը։*

3. Лазарь Шацкин.—«Основные вопросы юношеского движения»։

Հատկապես հետևյալ հոդվածները՝

1. «Ответ тов. Варейкису и иже с ним», *եջ 59—63։*
2. «Юношеский синдикализм» *եջ 77—82։*
3. «Тезисы о взаимоотношениях между партиями и союзами», *եջ 82—89։*
4. *Վ. Ի. Լենինը մատաղ սերնդի մասին։ (հայերեն) Վ. Ի. Լենինի գրվածքներից ու ճառերից քաղվածքներ յերիտասարդության մասին։* Изд. «Прибой», Ленинград, 1925 г., *եջ 121։ Գինը 25 կոպ։*

VI Թեմա

ԲՈՒՐԺՈՒԱԿԱՆ ՅԵՎ ՄԱՆՐԲՈՒՐԺՈՒԱԿԱՆ ՅԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱԿԱՆ ՇԱՐԺՈՒՄԸ ԱՐԵՎՄՈՒՏՔՈՒՄ ՅԵՎ ՌՈՒՍԱՍՏԱՆՈՒՄ

ԹԵՄԱՅԻ ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆԸ

1. Արևմուտքի յերիտասարդության բուրժուական շարժման զարգացման հիմնական մոմենտները։ Յերիտասարդության բուրժուական և մանրբուրժուական կազմակերպությունները նախահեղափոխական Ռուսաստանում։

2. Յերիտասարդության սոցիալ-դավաճանական կազմակերպությունների եությունը։ Յերիտասարդության հակախորհրդային կազմակերպությունները ԽՍՀՄ-ում։

3. Բուրժուական և մանրբուրժուական յերիտասարդական կազմակերպությունների ժամանակակից վիճակը։

4. Ի՞նչ կարելի յե ոգտագործել արևմտյան բուրժուական յերիտասարդական կազմակերպությունների աշխատանքի փորձից։

1. Արևմուտքի յերիտասարդության բուրժուական շարժման զարգացման հիմնական մոմենտները.—*Փաստացի նյութի (ժողովածուներից և քրեստոմատիայից) ուսումնասիրության հիման վրա ցույց տալ Արևմուտքի բուրժուական յերիտասարդական շարժման զարգացումը և նրա իսկական քաղաքական դեմքը։ Պարզել Արևմուտքի բուրժուական յերիտասարդական շարժման զարգացման վերելքի և անկման պատճառները։ Պարզել «վերնաշենքերի» դերը կապիտալիստական հասարակության մեջ և նրանց ունեցած ազդեցությունը յերիտասարդության և բուրժուական յերիտասարդական կազմակերպությունների զարգացման և ձևավորման վրա։ (Առանձնապես մանրամասն ու մանրազնին վերլուծման պետք է յենթարկվեն Անգլիայի բոյսկաուտիզմի և Գերմանիայի բուրժուական յերիտասարդական շարժման սիստեմները)։ Քննել հակահեղափոխական Ռուսաստանի յերիտասարդության բուրժուական (քաղաքական, սպորտային, կրոնական և այլն) կազմակերպությունների քաղաքական դեմքի ծագման պատմությունն ու աշխատանքի բովանդակությունը և վորոշել բուրժուական-կալվածատիրական պետության ընդհանուր-քաղաքական կազմակերպությունների մեջ նրանց ունեցած դերը։*

2. Երիտասարդության սոցիալ-դավաճանական կազմակերպությունների էությունը.—*Փաստացի նյութի մշակման հիման վրա քննել Արևմուտքի երիտասարդության պրոլետարական կազմակերպությունների զարգացումը, վորպես բուրժուական և մանրբուրժուական ազդեցության երիտասարդության վրա տարածող «շարժափոկ» և «գործիք»։ Առանձնապես նշել նրանց՝ երիտասարդության վրա ունեցած ազդեցության մեթոդները և ժամանակակից սոցիալ-դեմոկրատիայի՝ բանվոր երիտասարդության համար պայքարելու հեռանկարներ չունենալը։ Քննել երիտասարդության* II$^1/_2$ *Ինտերնացիոնալի ծագման և քայքայման պատմությունը և երիտասարդության Սոցիալիստական Ինտերնացիոնալի ժամանակակից վիճակը։ Պարզել կարճառոտ (տես.* «Комс. Летопись») *ԽՍՀՄ-ի երիտասարդության հակախորհրդային կազմակերպությունների քաղաքական դեմքը, ծրագիրը և աշխատանքի մեթոդները։*

3. Երիտասարդության բուրժուական կազմակերպությունների ժամանակակից վիճակը.—*Բուրժուական երիտասարդական շարժման (Անգլիա—բոյսկաուտներ, Գերմանիա—երիտասարդության կաթոլիկական միություն, երիտասարդ մարդկանց միջազգային քրիստոնեական միություն) ուսումնասիրության օրինակով ցույց տալ այդ կազմակերպություններն իբրև Երիտասարդության Կոմունիստական Ինտերնացիոնալի գլխավոր և հիմնական հակառակորդներ։ Առանձնապես անհրաժեշտ է հետաքրքրվել բուրժուական երիտասարդական կազմակերպությունների սոցիալական կազմով, բանվոր երիտասարդության համար պայքար մղելու նրանց ձևերով ու մեթոդներով։*

4. Բուրժուական երիտասարդական կազմակերպությունների աշխատանքի փորձի օգտագործման պրոբլեմը.—*Ուսումնասիրելով բուրժուական երիտասարդական կազմակերպությունների աշխատանքի ձևերն ու մեթոդները, քննել կոմունիստական երիտասարդական շարժման մեջ այդ փորձի օգտագործումն ուսումնասիրելու խնդիրը (երիտասարդությունն ուսումնասիրելու պրոբլեմը, աշխատանքը զանազան հասակի երիտասարդությանը հարմարեցնելու պրոբլեմը, երիտասարդական շարժումը ղեկավարող կադրերի պրոբլեմը և այլն)։ Բուրժուական երիտասարդական շարժման փորձը մեխանիկորեն իր շարքերը փոխադրելու ժամանակ կոմունիստական երիտասարդական շարժման համար սպառնալիք վտանգները։*

Գրականություն

Ռուսաց լեզվով այդ թեմայի վերաբերյալ գրականությունը խիստ սահմանափակ է։

Յեղած գրականությունից կարելի յե հանձնարարել՝

1. В. Мирошевский.—«Желтый Интернационал Молодежи». Изд. «Новая Москва». *1925* г. *եջ 72։ Գինը 25 կոպ.*

2. Ф. Рейнгард. «Националистическая политика организаций рабочей молодежи Германии во время войны». Журнал «Комсомольская Летопись» № 5—6 (1927 г.), *եջ 3—16։*

3. В. Мирошевский.—«Буржуазные юношеские организации в Германии». Изд. «Мол Гвардия». *1927* г. Москва. *եջ 106։*

4. К. Петермейер.—«Молодежь Франции». То же издание, Москва, *1928* г., *եջ 79։ Գինը 35 կոպ.։*

5. Он же.—«Молодежь Америки». То же издание. *1928* г. М., *եջ 58։ Գինը 30 կոպ.։*

6. Он же.—«Молодежь Германии». То же издание. *1928* г. М, *եջ 88։ Գինը 40 կոպ.։*

7. Он же.—«Молодежь Англии». То же издание. М., *1928* г. *եջ 71։ Գինը 35 կոպ.։*

8. Лазарь Шацкин.—«Основные вопросы юношеского движеиия».

Հոդվածներ՝

1. Յերիտասարդական շարժման սոցիալ-դեմոկրատական տեսությունը, եջ 63—69։

2. «Веймарский дух», *եջ 69—77։*

9. Лазарь Шацкин.—«Первые годы Комсомолистического Интернационала Молодежи». Изд. «Новая Москва». *1926* г. М. *եջ 333։ Գինը 2 ռ. 50 կոպ.։*

Ցույց տված գրքից «Наши противники и тактика единого фронта», *կոչվող ամբողջ յերկրորդ բաժինը, եջ 207—305։*

10. О. Тарханов.—«Очерки истории КИМ». Вып. I.

Գլուխներ.

1. Բարենորոգիչներն ու հեղափոխական յերիտասարդական շարժումը, եջ 41—47։

2. Անարխիստներն ու յերիտասարդական շարժումը, եջ 47—57։

VII Թեմա

ՊԱՏԱՆԵԿԱԿԱՆ ՅԵՎ ՅԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ՊՐՈԲԼԵՄԸ

ԹԵՄԱՅԻ ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆԸ

1. Պատանեկական և յերիտասարդական աշխատանքը կապիտալիստական հասարակության մեջ։

2. Պատանեկական և յերիտասարդական աշխատանքի մասին յեղած զանազան տեսակետները կապիտալիստական հասարակարգում։

3. ԽՍՀՄ-ի յերիտասարդական աշխատանքի պրոբլեմը։

1. Պատանեկական յեվ յերիտասարդական աշխատանքը կապիտալիստական հասարակության մեջ.—Անհրաժեշտ է այս խնդրին վերաբերող կապիտալ գրական աշխատանքների միջոցով խորապես ուսումնասիրության յենթարկել պատանեկական ու յերիտասարդական՝ կապիտալիստական հասարակության մեջ ունեցած աշխատանքի վիճակը։ Ուսումնասիրության արդյունքը պետք է հանգի մի ամբողջական սխեմայի, վորպեսզի դրանով հնարավորություն լինի քննել կապիտալիստական հասարակության կոնկրետ ժամանակամիջոցի պատանեկական և յերիտասարդական աշխատանքի դրությունը։ Առանձնապես ուշադրություն պետք է դարձվի նախահեղափոխական Ռուսաստանի պատանեկական և յերիտասարդական դրությունն ուսումնասիրելու վրա։

2. Պատանեկական ու յերիտասարդական աշխատանքի մասին յեղած զանազան տեսակետները կապիտալիստական հասարակարգում.—Քննել գիտական սոցիալիզմի հիմնադիրների Մարքսի և Էնգելսի—հայացքների սիստեմը այդ պրոբլեմի վերաբերյալ։ Տալ ընդհանրապես կապիտալիստական հասարակության պատանեկական և յերիտասարդական աշխատանքի պաշտպանության օրենսդրության պատմության վերլուծությունը և ցարական Ռուսաստանինը՝ մասնավորապես։ Քննել և վերլուծության յենթարկել կապիտալիստական հասարակության մեջ պատանեկական և յերիտասարդական աշխատանքի գործադրության ներսում յեղած արմատական հակասությունները, վորոնցից դուրս գալ կարելի յե միմիայն կապիտալիզմի տապալումով։ Դրա հետ միասին քննել կապիտալիստական հասարակության մեջ տեղի ունեցող պատանեկական և յերիտասարդական աշխատանքի պրոբլեմի վերաբերյալ բուրժուական և մանրբուրժուական հայացքը։

3. ԽՍՀՄ-ի յերիտասարդական աշխատանքի պրոբլեմը. — Բանվոր յերիտասարդության աշխատանքի վերաբերյալ խորհրդային յերկրի օրենսդրության կոնկրետ օրինակով քննել խնդրի պատմությունը։ Տալ ՀամԼԿՅԵՄ-ի տնտեսական ծրագրի բովանդակությունն ու վերլուծությունը։ ԽՍՀՄ-ի յերիտասարդական աշխատանքի փաստացի դրությունը և բանվոր յերիտասարդության աշխատանքի հեռանկարները։ Գլխավորն ու հիմնականը կոմյերիտմիության ընթացիկ տնտեսական աշխատանքում։

Գրականություն

1. К. Маркс и Ф. Энгельс.—«Детский труд». Сборник выдержек из произведений Маркса и Энгельса о детском труде. 2-е изд. «Молодой Рабочий». 1923 г. С предисловием Г. Левита. էջ 196։

2. Я. Мебель.—«Юношеский труд». Под редакцией и с предисловием С. И. Куплуна. Изд. «Молодая Гвардия». М. 1924 г. էջ 87։

3. Р. Шиллер и З. Бамматер.—«Экономическое положение рабочей молодежи на Западе». Изд. «Молодая Гвардия». 1925 г. էջ 131։ Գինը 60 կոպ.։

4. М. Волошин.—«Очерки по истории рабочего подростка». 2-е исправленное издание. «Молодая Гвардия». 1925 г. էջ 110։ Գինը 40 կոպ.։

5. В. Ю. Гессен.—«История законодательства о труде рабочей молодежи в России». Издательство Ленинградского Губпрофсовета. Ленинград. 1927 г. էջ 133։ Գինը 1 ռ. 30 կոպ.։

6. Гр. Шварц и Вл. Зайцев.—«Положение труда молодежи в СССР в 1923—1925 г. г.». էջ 166։ Գինը 2 ռ.։

7. Вопросы труда и образования рабочей молодежи.—Статьи и материалы, под редакцией и с предисловием И. Тарасова и С. Митаева. Изд. «Молодая Гвардия». 1926 г. էջ 77։

8. Вл. Зайцев.—«Труд и быт рабочих подростков». Изд. «Вопросы Труда». Москва. 1926 г. էջ 419։ Գինը 4 ռ. 75 կոպ.։

9. П. И. Куркин.—«Московская рабочая молодежь». Физическое развитие, здоровье, условия труда и быта. Изд. «Вопросы Труда». Москва. *1926 г. եջ 46։*

10. Спутник комсомольского экономработника.—С предисловием и под редакцией экономкомиссии ЦК ВЛКСМ. Изд. «Молодая Гвардия». *եջ 319։ Գինը 2 ռ. 75 կոպ.։*

11. В. Рогов.—«Перспективы труда рабочей молодежи». Изд. «Молодая Гвардия». *1924 г. եջ 53։ Գինը 20 կոպ.։*

12. С. Шкотов.—«Перспективы юношеского труда». Изд. «Основа». Иваново-Вознесенск. *եջ 62։ Գինը 38 կոպ.։*

13. Новый закон о труде молодежи.—*Բազմածքներ աշխատանքի օրենսգրքից, մեկնաբանություններով։* Изд. «Молодая Гвардия». *1923 г.։*

14. Законы о труде рабочей молодежи.—Под редакцией и с предисловием Е. Г. Горбачева. Составили М. Скорубский, Н. Коптеев и П. Черновол. Изд. «Пролетарий». *1925 г. եջ 152։ Գինը 1 ռ.։*

15. Основные вопросы экономической работы ВКЛСМ.— Сборник материалов. Со вступительной статьей А. Мильчикова. Изд. «Молодая Гвардия». *եջ 110։ Գինը 50 կոպ.։*

16. В. Зайцев.—«Перспективы юношеского труда». Изд. «Молодая Гвардия». *1928 г. եջ 233։ Գինը 1 ռ. 50 կ.։*

17. Г. Беспалов и П. Сегал.—«Комсомол под знаменем социалистической рационализации». Изд. «Молодая Гвардия». *եջ 152։ Գինը 65 կոպ.։*

18. М. Л. Рухимович.—«Пятилетний план и подготовка кадров». Доклад на VIII с'езде ВЛКСМ. *եջ 86։ Գինը 25 կոպ.։*

19. П. Сегал и Г. Фурлетов.—«Оппозиция (троцкистская.—А. Ш.) и труд молодежи». Изд. «Молодая Гвардия». *եջ 56։ Գինը 30 կոպ.։*

20. Выборки из отчетов ЦК комсомола всесоюзным с'ездам о труде рабочей молодежи.

21. Статьи по вопросам труда рабочей молодежи в периодической печати.

VIII Թեմա

ՊՐՈԼԵՏԱՐԱԿԱՆ ՅԵՐԻՏԱՍԱՐԴՈՒԹՅԱՆ ԿՈՒԼՏՈՒՐ-ԿԵՆՑԱՂԱՅԻՆ ՎԻՃԱԿԸ ՌՈՒՍԱՍՏԱՆՈՒՄ ԿԱՊԻՏԱԼԻԶՄԻ ՅԵՎ ՊՐՈԼԵՏԱՐԻԱՏԻ ԴԻԿՏԱՏՈՒՐԱՅԻ ԺԱՄԱՆԱԿ

ԹԵՄԱՅԻ ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆԸ

1. Կապիտալիզմի ժամանակի յերիտասարդության սոցիալ-կենցաղային վիճակին վերաբերող փաստեր և թվեր։

2. Դպրոցական պրոբլեմը (յերիտասարդության) կապիտալիզմի ժամանակ։

3. ԽՍՀՄ-ի յերիտասարդության կուլտուրայի և կենցաղի պրոբլեմը։

1. Կապիտալիզմի ժամանակ յերիտասարդության սոցիալ-կենցաղային վիճակին վերաբերող փաստեր յեվ թվեր.—*Յեթե նախորդ թեմայում բանվոր յերիտասարդության աշխատանքի թեման քննության եր յենթարկվում կապված նրա տնտեսական դրության հետ, այս մասում անհրաժեշտ է էլ ավելի լայն քննություն անել յերիտասարդության սոցիալ-կենցաղային վիճակը կապիտալիզմի ժամանակ։ Կապիտալիստական հասարակության մեջ գոյություն ունեցող «վերնաշենքերի» ամբողջ սիստեմն անհրաժեշտ է ցույց տալ բանվոր յերիտասարդության վրա ունեցած ազդեցությամբ։ Այդ վերնաշենքերին են վերաբերում առաջին հերթին յեկեղեցին և դպրոցը, վորոնք ամբողջովին բուրժուազիայի շահերին են սպասարկում։ Առանձնապես մանրազնին վերլուծության պետք է յենթարկել նախահեղափոխական Ռուսաստանի բանվոր և գյուղացի յերիտասարդության փաստացի կուլտուր-կենցաղային վիճակը։ Այդ առանձնապես անհրաժեշտ է, քանի վոր կոմյերիտական աշխատավորը աշխատանք է կատարելու խորհրդային պայմաններում աճող յերիտասարդության այնպիսի մասսաներում, վորոնք իրենց կյանքի փորձով չգիտեն՝ թե ինչ բան է կապիտալիզմը։ Ուսումնասիրության արդյունքը պետք է պատկերացնել սխեմաներով և դիագրամներով։*

2. Դպրոցական պրոբլեմը կապիտալիզմի ժամանակ.—*Այստեղ անհրաժեշտ է քննության առնել բուրժուական պետության դպրոցական քաղաքականության սիստեմը, վորն իբր թե գոյություն ունեցող «ապադասակարգային» դպրոցի կոչման ներքո,—սակայն իբրապես բուրժուական դիկտատուրայի շահերն ամուր պահպանելու համար,—«վերապատրաստում է» պրոլետա-*

բական յերիտասարդության ուղիղը։ Ցույց տալ, վոր, չնայած բուրժուական մանկավարժության բոլոր խորամանկություններին, բուրժուական պետության դպրոցական քաղաքականության և պրոլետարական յերիտասարդության շահերի միջև յեղած հիմնապրոլետարական յերիտասարդության շահերի միջև յեղած հիմնական հակասությունները անլուծելի յեն և այդ հակասությունները ժամանակակից բուրժուական դպրոցում գոյություն ունին։ Ցելնելով այդ դրությունից, քննել և վերլուծության յենթարկել բուրժուական յերկրների պրոլետարական յերիտասարդական շարժման դպրոցական ծրագիրը։

8. ԽՍՀՄ-ի յերիտասարդության կուլտուրայի յեվ կենցաղի պրոբլեմը.—Կուլտուրայի և կենցաղի պրոբլեմներին դասակարգային մոտեցում ունենալու անհրաժեշտությունը։ Ինչումն է ներկա պրոբլեմի եյությունը Խորհրդային Միության պայմաններում։ Կոմյերիտմիության դերը կուլտուրական հեղափոխության մեջ։

Գրականություն

1. Կապիտալիզմի ժամանակի յերիտասարդության կուլտուր-կենցաղային վիճակի վերաբերյալ նյութ ընտրել նախորդ թեմայի համար ցույց տված գրականությունից։

2. Ցարական Ռուսաստանի բանվոր յերիտասարդության վիճակի մասին տես՝ նախահեղափոխական գրականության տեսությունը, տպված «Комсомольская Летопись» № 4 ամսագրում, եջ 148—155։

Բացի դրանից, հանձնարարվում է ԽՍՀՄ-ի յերիտասարդության կենցաղի խնդիրներին վերաբերող հետևյալ գրականությունը։

1. Коммунистическая мораль и семейные отношения.—Сборник. Изд. Кубуч, Ленинград. 1926 г. եջ 130։ Գինը 45 կոպ.։

2. Г. Григоров и С. Шкотов.— «Старый и новый быт». С предисловием А. В. Луначарского. Изд. «Молодая Гвардия». М. 1927 г. եջ 181, գինը 1 ռ.։

3. Д. Рязанов.—«Взгляды Маркса и Энгельса на брак и семью». Изд. «Молодая Гвардия». 1927 г. եջ 68։ Գինը 20 կոպ.։

4. А. Луначарский.—«О быте». Изд. Гиз. 1927 г. եջ 82։ Գինը 35 կոպ.։

5. Очерки быта деревенской молодежи.—Изд. «Новая Москва». 1924 г. եջ 149։ Գինը 40 կոպ.։

6. В. А. Мурин.—«Быт и нравы деревенской молодежи». Изд. «Новая Москва». 1926 г. եջ 158։ Գինը 1 ռ. 80 կ.։

7. Комсомольский быт.—Сборник составил И. Разин. С предисловием Ем. Ярославского. Изд. «Молодая Гвардия» 1927 г. եջ 357։ Գինը 2 ռ.։

8. Я. Ильин.—«Жители фабричного двора». Изд. «Молодая Гвардия». 1928 г. եջ 167։ Գինը 85 կոպ.։

9. Н. Чаплин и И. Бобрышев.—«В полосе культурничества». Вопросы политики и культурничества в комсомоле. Изд. «Молодая Гвардия». Москва, 1927 г. եջ 110։ Գինը 50 կոպ.։

10. Ал. Мильгаков.—«Комсомол в борьбе за культурный быт». Изд. Молодая Гвардия». եջ 70։ Գինը 30 կոպ.։

11. Д-р. Сегал.—«Половая жизнь рабочей молодежи». Изд. «Молодая Гвардия». Москва. 1026 г. 2-е издание. եջ 56։ Գինը 18 կոպ.։

IX Թեմա

ԽՍՀՄ-Ի ՅԵՐԻՏԱՍԱՐԴՈՒԹՅԱՆ ՊՐՈԲԼԵՄԸ

ԹԵՄԱՅԻ ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆԸ

1. ԽՍՀՄ-ի յերիտասարդության դասակարգային շերտերի ժամանակակից վիճակի բնութագիրը։

2. Գաղափարախոսությունների (իդեոլոգիաների) պայքարը յերիտասարդության ներսում։

3. Աճող սերնդի վերապատրաստման գործում ՀամԼԿՅԵՄ-ի ունեցած տեղն ու դերը։

1. ԽՍՀՄ-ի յերիտասարդության դասակարգային շերտերի ժամանակակից վիճակի բնութագիրը.—Անհրաժեշտ է տալ մեր յերկրի ամբողջ աճող սերնդի դասակարգային վերլուծությունը, բաժանելով յերիտասարդությանը սոցիալական զանազան հատվածների (սեկտորների)։ Քննության յենթարկել ԽՍՀՄ-ի յերիտասարդության պրոբլեմի եյությունը մեր յերկրում սոցիալիստական տնտեսություն կառուցելու տեսակետից։ Այդ պրոբլեմի քննությունը պետք է կատարել թե ԽՍՀՄ-ի յերիտասարդության թվին վերաբերյալ տվյալների և թե առանձնապես տեղական նշանակություն ունեցող նյութեր հավաքելու հիման վրա, վոր-

պեսզի այդ խնդրի մշակման արդյունքը կարելի լինի մաքսիմալ չափով ծառայեցնել կոմյերիտական կազմակերպության ընթացիկ աշխատանքին։

2. Գաղափարախոսությունների պայքարը յերիտասարդության մեջ.— *Տալ ԽՍՀՄ-ի զանազան դասակարգային խմբավորումների և յերիտասարդության շերտավորումների յուրահատուկ կարիքների, պահանջների և պետքերի վերլուծությունը։ Գաղափարախոսությունների (իդեոլոգիաների)— սոցիալիստական, կապիտալիստական և մանր բուրժուական— պայքարը (վորն օբյեկտիվորեն հանդիսանում ե կապիտալիստական ազդեցության հաղորդիչ) փոխադրել յերիտասարդությանը և քննել, թե նրա վո՛ր սոցիալական շերտերը և ինչ չափով են յենթակա այս կամ այն ազդեցությանը։*

3. Աճող սերնդի վերապատրաստման մեջ ՀամԼԿՅԵՄ-ի ունեցած տեղն ու դերը.— *Յելնելով նախորդ վերլուծությունից, ցույց տալ մեր յերկրի յերիտասարդության պայքարում կոմյերիտական շարժման ունեցած տեղն ու նշանակությունը։ Քննել այն հիմնական ռազմագիտական (ստրատեգիական) գիծը, վորով ընթանում ե կամ պետք ե ընթանա պրոլետարական յերիտասարդական շարժումը մեր յերկրում։ Կանգ առնելով կոմյերիտական շարժման թշնամիների վրա, վորոշել նրանցից յուրաքանչյուրի ուժն ու սոցիալական նշանակությունը և այն պահեստները, վորոնց վրա կարող ե հակառակորդը հենվել։ Տվյալ պրոբլեմի մշակումն այն արդյունքը պետք ե ունենա, վոր կոմյերիտմիության ժամանակակից աշխատանքը մի հայտարարի պետք ե բերվի և ՀամԼԿՅԵՄ-ի ընթացիկ աշխատանքի միջոցով տրված մի շարք կոնկրետ հարցերի պետք ե պատասխան տրվի։*

Գ ր ա կ ա ն ո ւ թ յ ո ւ ն

1. Статистические сборники.— Издание ЦК ВЛКСМ, начиная с 1922 года.

2. Итоги переписи в СССР 1926 г. по материалам ЦСУ.

3. Молодежь СССР в цифрах.—Обзор по материалам отделов ЦК ВЛКСМ к 10-летию Октябрьской революции. Издание ЦК ВЛКСМ (на правах рукописи).

4. М. Костров.—«Заметки о коммунистическом воспитании молодежи». Журнал «Революция и Культура» № 7 за 1928 г. եջ 17—34։

5. Бухарин, Н. И.—«Доклад об очередных задачах комсомола на VIII с'езде ВЛКСМ» (см. стенограммы с'езда).

6. Он же.—«Борьба за кадры». Соответствующие главы.

7. Ленин, В. И.—«Речь на III с'езде ВЛКСМ».

8. Чаплин, Н.—«Борьба за смену». Отчет Центрального комитета ВЛКСМ на VIII с'езде ВЛКСМ, 5—16 мая 1928 г. Изд. «Молодая Гвардия», 1928 г. եջ 120։ Գինը 25 կոպ.։

Բացի սրանից, անհրաժեշտ ե վորքան կարելի յե շատ տեղական վիճակագրական և փաստացի նյութ առաջ բերել։

X Թ ե մ ա

ԽՍՀՄ-Ի ԳՅՈՒՂԱՑԻ ՅԵՐԻՏԱՍԱՐԴՈՒԹՅԱՆ ՎԵՐԱՊԱՏՐԱՍՏՄԱՆ ՊՐՈԲԼԵՄԸ

ԹԵՄԱՅԻ ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆԸ

1. ԽՍՀՄ-ի գյուղացի յերիտասարդության ներսում յեղած զանազան սոցիալ-տնտեսական խմբավորումների թվական հարաբերությունը։

2. «Վերապատրաստման» եյությունը քաղաքում և գյուղում։

3. ՀամԼԿՅԵՄ-ի գործնական աշխատանքը գյուղում։

Այս թեման կազմում ե նախորդ թեմայի շարունակությունը։ ԽՍՀՄ-ի յերիտասարդության պրոբլեմի ընդհանուր գրությունը պարզելուց հետո, անհրաժեշտ ե անցնել նրա հետևյալ մի շարք կոնկրետ մասերին և նրանց մանրամասն ուսումնասիրության յենթարկել։

1. Գյուղացի յերիտասարդության ներսում յեղած զանազան խմբավորումների թվական հարաբերությունը.— *ԽՍՀՄ-ի գյուղացի յերիտասարդության քանակի մասին յեղած ընդհանուր թվերի և այդ յերիտասարդությունը զանազան սոցիալական խմբավորումների բաժանելու հիման վրա, լրացված տեղական նյութերով, անհրաժեշտ ե տալ ԽՍՀՄ-ի գյուղացի յերիտասարդության վիճակի սպառիչ տեսությունը։ Անհրաժեշտ ե ուսումնասիրել գյուղի զանազան սոցիալական խմբավորումների յերիտասարդ մասի վորակական առանձնահատկությունները, վորոնցով նա տարբերվում ե մեծահասակ բնակչությունից[1]։ Դրա հետ միասին*

---

[1] *Մենք կանգնած ենք այն տեսակետի վրա, վոր գյուղացի յերիտասարդությունը՝ համեմատած մեծահասակ բնակչության հետ, ունի իր վորակական առանձնահատկությունները։*

Ծանոթ. հեղինակի

պարզել գյուղացի յերիտասարդության զանազան խմբավորումների կարիքներն ու պետքերը և թե ինչի յե հանգում այդ կարիքների լուծումը։

2. «Վերապատրաստման» եյությունը գյուղում չեվ բաղաբում.—Այստեղ խնդիրը նրանումն ե, վոր վերլուծման յենթարկվի գյուղացի յերիտասարդությանը պրոլետարիատի տեսակետին բերելու համար գոյություն ունեցող ձևեր (սրանումն ե հենց «վերապատրաստման» պրոբլեմը)։ Բացի դրանից անհրաժեշտ ե նկատի ունենալ, վոր գյուղացի յերիտասարդությունը գյուղի պայմաններում իր հիմքից յենթակա յե վերապատրաստման։ Անհրաժեշտ ե գյուղացի յերիտասարդությանը պրոլետարիատի տեսակետին բերելու պրոբլեմը լուծելու ժամանակ վորոշել տնտեսական և սոցիալ-քաղաքական միջոցների հարաբերությունը։ Այդ տեսակետին բերելու պրոցեսսում կոմյերիտմիության, վորպես գյուղի բատրակ-չքավորական առաջնորդի և միջակ յերիտասարդության ղեկավարի, ունեցած դերը։ Վորոշել և տեսականապես հիմնավորել կոմյերիտմիության քաղաքային մասի՝ այդ բացառապես կարևոր աշխատանքի կատարման մեջ ունեցած դերն ու նշանակությունը։

3. ՀամԼԿՅԵՄ-ի գործնական աշխատանքը գյուղում.—Նախորդի հետ կապելով անհրաժեշտ ե տալ գյուղական յերիտասարդության «վերապատրաստման» արդյունքի հանրագումարը, ուսումնասիրել կոմյերիտմիության՝ գյուղացի յերիտասարդության վրա ունեցած ազդեցությունը և այդ ուսումնասիրության հիման վրա սուր կերպով դնել գյուղի կոմյերիտական աշխատանքի մոտակա, առաջնահերթ միջոցների խնդիրը։ Իբրև ուսումնասիրության յենթակա անկախ կետ, անհրաժեշտ ե դնել՝ գյուղի սոցիալիստական վերակառուցման գործի վերաբերյալ ընդհանրապես պրոլետարիատի ձեռք առած միջոցների սիստեմում կոմյերիտմիության աշխատանքի գրաված տեղի խնդիրը։

Գրականություն

1. Նույն վիճակագրական նյութը, ինչ վոր ցույց ե տրված նախորդ թեմաների համար։ Հատուկ ուշադրության արժանացնել ՀամԼԿՅԵՄ-ի ԿԿ-ի այն վիճակագրական հրատարակությունները, վորոնք վերլուծության են յենթարկում միության գյուղացիական մասի դրությունը։

2. Կոմյերիտական կազմակերպություններում այդ խնդրի վերաբերյալ տեղական նյութերը։

3. Պրոբլեմի հատուկ ուսումնասիրությունը տեղում (յեթե հաջողվի կատարել)։

4. Աշխատանքի քննությունը գյուղում կոմյերիտական համագումարներին.— Տես ՀամԼԿՅԵՄ-ի համագումարների սղագրությունները։

5. А. Шохин.—«Комсомольская деревня». Изд. 2-е 1923 г. Изд. «Молодая Гвардия». էջ 124։

6. Н. М. Васильевский.— «Сельскохозяйственные производственные совещания и комсомол». Изд. «Московский Рабочий». 1927 г. էջ 79. Գինը 35 կոպ.։

7. Н. Стальский и С. Урицкий.—«Комсомол и коллективизация сельского хозяйства». Издание «Молодая Гвардия». 1928 г. էջ 99։ Գինը 40 կոպ.։

8. В. Северянин.—«Экономическая работа комсомола в деревне». Изд. «Молодая Гвардия». 1928 г. էջ 102։ Գինը 40 կոպ.։

9. С. Зиненко.—«На страже интересов бедноты». (Работа деревенской ячейки ВЛКСМ). Изд. «Молодая Гвардия». 1928 г. էջ 62։ Գինը 30 կոպ.։

10. Н. Потапов. «Село Тарутино». (Смотр деревенской ячейки). Изд. «Молодая Гвардия». 1928 г. էջ 74։ Գինը 35 կոպ.։

11. Я. Ильин.—«Комсомол в строительстве новой деревни». Сборник статей и материалов. Изд. Молодая Гвардия». 1926 г. էջ 147։ Գինը 90 կոպ.։

12. ՀամԼԿՅԵՄ-ի ԿԿ-ի վիճակագրական յենթաբաժնի հրատարակություններից։ Առանձնապես օգտագործել՝ «Рост комсомола в деревне с VII по VIII с'езд» XVIII հատորը։

XI Թեմա

«ԱՅԼ» ՅԵՐԻՏԱՍԱՐԴՈՒԹՅԱՆ ՊՐՈԲԼԵՄԸ

ԹԵՄԱՅԻ ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆԸ

1. «Այլ» յերիտասարդություն տերմինի սոցիալ-դասակարգային եյության մեկնաբանությունը։

2. ԽՍՀՄ-ի յերիտասարդության տվյալ խմբավորման քանակն ու վիճակը։

3. «Այլ» յերիտասարդության մեջ ՀամԼԿՅԵՄ-ի կատարելիք աշխատանքի մոտակա խնդիրները։

1. «Այլ» յերիտասարդություն տերմինի սոցիալ-դասակարգային եյության մեկնաբանությունը.— Գյուղացի յերիտասարդությունը խորը վերլուծության յենթարկելու վրա հիմնված ուսումնասիրության օրինակով ել անհրաժեշտ է մոտենալ «այլ» յերիտասարդությանը։ Ամենից առաջ անհրաժեշտ է պարզել այդ տերմինի վոչ բավարար լինելը, վորի հետևը թաքնված է սոցիալապես-տարբեր յերիտասարդություն։ Խնդիրը նրանումն է, վոր պետք է բաց անել այդ տերմինը և ավելի մանրամասն մեկնաբանել, քան նախորդ թեմաներում «այլ» յերիտասարդության սոցիալական խավերը։

2. ԽՍՀՄ-ի տվյալ խմբավորման թիվն ու վիճակը.— Ինչպես նախորդ խմբավորումների վերաբերյալ, ճիշտ այնպես ել տեղական տվյալների հիման վրա կատարել «այլ» յերիտասարդության խմբերի թվական հաշվառումը։ Այդ թվական արտահայտությունն ու նրա ուսումնասիրության արդյունքը պետք է կապակցել կոմյերիտմիության ընթացիկ աշխատանքին (և նրանով վերջինիս ոգնել)։

3. «Այլ» յերիտասարդության մեջ ՀամԼԿՅԵՄ-ի կատարելիք աշխատանքի մոտակա խնդիրները.— «Այլ» յերիտասարդության զանազան խմբավորումների մեջ կոմյերիտմիության կատարած աշխատանքի հանրագումարները պարզաբանելով և վերլուծության յենթարկելով, անհրաժեշտ է ամբողջ մեծությամբ դնել կոմյերիտմիության՝ յերիտասարդության այդ խավերի հետ ունեցած փոխհարաբերությունների պրոբլեմը, և կոմյերիտմիության այդ բնագավառում ունեցած աշխատանքի մոտակա խնդիրները։

Գրականություն

Այս թեմայի վերաբերյալ հատուկ աշխատություններ չկան։ Այս թեման կարող է մշակման յենթարկվել միմիայն տեղում հավաքված փաստացի նյութի հիման վրա։ Բացի դրանից, «այլ» յերիտասարդության քանակը վորոշելու համար անհրաժեշտ է ոգտագործել թե Կենտվիճվարչի և թե Կոմյերիտմիության ԿԿ-ի հրատարակած վիճակագրական նյութը։

XII Թեմա

ԴՊՐՈՑԻ ՅԵՎ ՀԱՄԼԿՅԵՄ-Ի ՓՈԽՀԱՐԱԲԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՊՐՈԲԼԵՄԸ

ԹԵՄԱՅԻ ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆԸ

1. Համ ԼԿՅԵՄ-ի դպրոցական ծրագրի եյությունը (դպրոցն ու ՀամԼԿՅԵՄ)։
2. Նոր դպրոցի համար ՀամԼԿՅԵՄ-ի վարած պայքարի պատմությունը։
3. Պրոլետարական յերիտասարդական շարժման մանկավարժական արժեքը։
4. Կոմյերիտմիությունն ու ուսուցչությունը (փոխհարաբերությունների պատմությունն ու տեսությունը)։
5. Դպրոցական շինարարության բնագավառում ՀամԼԿՅԵՄ-ի ունենալիք մոտակա խնդիրները։

1. ՀամԼԿՅԵՄ-ի դպրոցական ծրագրի եյությունը.— Թեմայի մշակման այս մասի խնդիրը նրանումն է, վոր պարզվի, թե ինչպես է գոյացել կոմյերիտմիության դպրոցական ծրագիրը և ինչու յե անհրաժեշտ, վոր կոմյերիտմիությունն ակտիվ դպրոցական քաղաքականություն վարի։ Նույնպես անհրաժեշտ է այդ հարցի լուծման մեջ պարզել կուսակցական և կոմյերիտական ծրագրի տեսական ու գործնական փոխհարաբերությունը։

2. Նոր դպրոցի համար ՀամԼԿՅԵՄ-ի վարած պայքարի պատմությունը.— Բացատրել, թե ինչու հատկապես կոմյերիտական կազմակերպությունն է առաջ մղել ֆաբրիկա-գործարանային աշակերտության դպրոցի, գյուղացի յերիտասարդության դպրոցի և գործարանին կից յոթնամյակի գաղափարը։ Քննել այդ գաղափարները կյանքում իրագործելու կոմյերիտմիության պրակտիկ գործունեյության հիմնական մոմենտները։ Խորհրդային Միության և առանձին հանրապետությունների լուսժողկոմատների և կոմյերիտական կազմակերպությունների միջև յեղած փոխհարաբերությունների փորձը։ Աճող սերնդի դաստիարակման և կրթության նոր սիստեմի համար կոմյերիտմիության մղած պայքարի հիմնական նվաճումները։

3. Պրոլետարական յերիտասարդական շարժման մանկավարժական արժեքը.— Դպրոցական շինարարության մեջ կոմյերիտմիության դերը։ Բացատրել, թե ինչու առանց բանվոր և

3. «Այլ» յերիտասարդության մեջ ՀամԼԿՅԵՄ-ի կատարելիք աշխատանքի մոտակա խնդիրները։

1. «Այլ» յերիտասարդություն տերմինի սոցիալ-դասակարգային էության մեկնաբանությունը.— Գյուղացի յերիտասարդությունը խորը վերլուծության յենթարկելու վրա հիմնված ուսումնասիրության օրինակով եվ անհրաժեշտ է մոտենալ «այլ» յերիտասարդությանը։ Ամենից առաջ անհրաժեշտ է պարզել այդ տերմինի ոչ բավարար լինելը, որի հետևը թաքնված է սոցիալապես-տարբեր յերիտասարդություն։ Խնդիրը նրանումն է, որ պետք է բաց անել այդ տե մինը և ավելի մանրամասն մեկնաբանել, քան նախորդ թեմաներում «այլ» յերիտասարդության սոցիալական խավերը։

2. ԽՍՀՄ-ի տվյալ խմբավորման թիվն ու վիճակը.—Ինչպես նախորդ խմբավորումների վերաբերյալ, ճիշտ այնպես էլ տեղական տվյալների հիման վրա կատարել «այլ» յերիտասարդության խմբերի թվական հաշվառումը։ Այդ թվական արտահայտությունն ու նրա ուսումնասիրության արդյունքը պետք է կապակցել կոմյերիտմիության ընթացիկ աշխատանքին (և նրանով վերջինիս ոգնել)։

3. «Այլ» յերիտասարդության մեջ ՀամԼԿՅԵՄ-ի կատարելիք աշխատանքի մոտակա խնդիրները.—«Այլ» յերիտասարդության զանազան խմբավորումների մեջ կոմյերիտմիության կատարած աշխատանքի հանրագումարները պարզաբանելով և վերլուծության յենթարկելով, անհրաժեշտ է ամբողջ մեծությամբ դնել կոմյերիտմիության՝ յերիտասարդության այդ խավերի հետ ունեցած փոխհարաբերությունների պրոբլեմը, և կոմյերիտմիության այդ բնագավառում ունեցած աշխատանքի մոտակա խնդիրները։

Գրականություն

Այս թեմայի վերաբերյալ հատուկ աշխատություններ չկան։ Այս թեման կարող է մշակման յենթարկվել միմիայն տեղում հավաքված փաստացի նյութի հիման վրա։ Բացի դրանից, «այլ» յերիտասարդության քանակը որոշելու համար անհրաժեշտ է օգտագործել թե Կենտվիճվարչի և թե Կոմյերիտմիության ԿԿ-ի հրատարակած վիճակագրական նյութը։

XII Թեմա

ԴՊՐՈՑԻ ՅԵՎ ՀԱՄԼԿՅԵՄ-Ի ՓՈԽՀԱՐԱԲԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՊՐՈԲԼԵՄԸ

ԹԵՄԱՅԻ ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆԸ

1. Համ ԼԿՅԵՄ-ի դպրոցական ծրագրի էությունը (դպրոցն ու ՀամԼԿՅԵՄ ։
2. Նոր դպրոցի համար ՀամԼԿՅԵՄ-ի վարած պայքարի պատմությունը։
3. Պրոլետարական յերիտասարդական շարժման մանկավարժական արժեքը։
4. Կոմյերիտմիությունն ու ուսուցչությունը (փոխհարաբերությունների պատմությունն ու տեսությունը)։
5. Դպրոցական շինարարության բնագավառում ՀամԼԿՅԵՄ-ի ունենալիք մոտակա խնդիրները։

1. ՀամԼԿՅԵՄ-ի դպրոցական ծրագրի էությունը.—Թեմայի մշակման այս մասի խնդիրը նրանումն է, որ պարզվի, թե ինչպես է գոյացել կոմյերիտմիության դպրոցական ծրագիրը և ինչու յե անհրաժեշտ, որ կոմյերիտմիությունն ակտիվ դպրոցական քաղաքականություն վարի։ Նույնպես անհրաժեշտ է այդ հարցի լուծման մեջ պարզել կուսակցական և կոմյերիտական ծրագրի տեսական ու գործնական փոխհարաբերությունը։

2. Նոր դպրոցի համար ՀամԼԿՅԵՄ-ի վարած պայքարի պատմությունը.— Բացատրել, թե ինչու հատկապես կոմյերիտական կազմակերպությունն է առաջ մղել ֆաբրիկա-գործարանային աշակերտության դպրոցի, գյուղացի յերիտասարդության դպրոցի և գործարանին կից յոթնամյակի գաղափարը։ Քննել այդ գաղափարները կյանքում իրագործելու կոմյերիտմիության պրակտիկ գործունեության հիմնական մոմենտները։ Խորհրդային Միության և առանձին հանրապետությունների լուսժողկոմատների և կոմյերիտական կազմակերպությունների միջև յեղած փոխհարաբերությունների փորձը։ Աճող սերնդի դաստիարակման և կրթության նոր սիստեմի համար կոմյերիտմիության մղած պայքարի հիմնական նվաճումները։

3. Պրոլետարական յերիտասարդական շարժման մանկավարժական արժեքը.—Դպրոցական շինարարության մեջ կոմյերիտմիության դերը։ Բացատրել, թե ինչու առանց բանվոր և

գյուղացի յերիտասարդության ավանգարդի—ՀամԼԿՅԵՄ-ի ակտիվ մասնակցության, չի կարող նոր դպրոց կառուցվել։ Դպրոցական շինարարության վերաբերյալ կոմյերիտմիության աշխատանքի քաղաքական և մեթոդաբանական նշանակությունը։ Ներմիութենական դաստիարակչական աշխատանքի մանկավարժական արժեքը։ Կոմյերիտմիությունը վորպես պրոլետարական յերիտասարդության կոմունիստական դաստիարակության և հասարակական-քաղաքական պատրաստության դպրոց։ Յերիտասարդական շարժումն ապագայում դպրոցի հետ ձուլելու տեսական խնդիրը քննության դնելը։

4. Կոմյերիտմիությունն ու ուսուցչությունը.—Փոխհարաբերությունների պրոբլեմը տեսության, պատմության և այսօրվա փորձի մեջ։ Ինչու պետք է առաջավոր մանկավարժը սերտ կերպով կապված լինի յերիտասարդական շարժման հետ։ Նոր մանկավարժական կադրեր պատրաստելու պրոբլեմը և այդ գործում կոմյերիտմիության ունենալիք դերը։

5. Դպրոցական շինարարության բնագավառում ՀամԼԿՅԵՄ-ի ունենալիք մոտակա խնդիրները.—Դպրոցում (և հատկապես ինչպիսի դպրոցում) կատարած աշխատանքի, կարիքների ու պետքերի և սոցիալիստական շինարարության խնդիրների վերաբերյալ պրոլետարական յերիտասարդության կատարած վերլուծության հիման վրա քննության յենթարկել դպրոցական շինարարության բնագավառում կոմյերիտմիության մոտակա հերնարարության միջոցների խնդիրը։ Կուլտուրական հեղափոխության իրական իրագործման աշխատանքում դպրոցի նշանակությունը բարձրացնելու բնագավառի խնդիրներն ու հեռանկարները։

Գ ր ա կ ա ն ու թ յ ու ն

1. Ленинский комсомол и школа.—Итоги и материалы работы. Выпуск I. Изд. «Молодая Гвардия». 1925 г. 125 էջ։ Գինը 40 կոպ.։

Ժողովածուն բովանդակում է իր մեջ այդ խնդրի վերաբերյալ բոլոր հիմնական նյութերը, ներառյալ ՀամԼԿՅԵՄ-ի VI համագումարը։

2. Стенограммы II, III, V, VI, VIII с'ездов ВКЛСМ. Բանվոր յերիտասարդության առաջ գալու խնդրի քննությունը։

3. A. Шохин.—«Комсомол и школа». Общий теоретический очерк взаимоотношений. Изд. «Молодая Гвардия». 1926 г. 70 էջ, գինը 35 կոպ.։

4. Педагогическая Энциклопедия, т. II. Изд. «Работник Просвещения». 1928 г.

Հ ո դ վ ա ծ ն ե ր.—

ա) Ем. Ярославский.—Коммунистический союз молодежи в строительстве советской международной пролетарской культуры. էջ 429—442։

բ) A. Шохин.—Пролетарское юношеское движение и его педагогическая ценность, էջ 443—447։

5 A. Шохин.—«Борьба за социалистическую школу рабочей молодежи». Журнал «Комсомольская Летопись», № 5—6 (1927), էջ 164—180։

6. A. Щохин и Л. Руднев.—«Школа крестьянской молодежи». 2 или 3-е издание. Изд. «Молодая Гвардия». 1926 г. Գինը 70 կոպ.։

7. Массовое образование юношества и взрослых в плане пятилетки.—К VIII с'езду ВЛКСМ. Изд. «Молодая Гвардия», 1928 г., 32 էջ։

8. Статьи в журналах «Юный Коммунист», «Молодой Большевик».

XIII Թեմա

ՀԱՄԼԿՅԵՄ-Ի ԺԱՄԱՆԱԿԱԿԻՑ ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ԽՆԴԻՐՆԵՐԸ

ԹԵՄԱՅԻ ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆԸ

1. Ինչպես է կառուցվել և ինչպես է աշխատում ՀամԼԿՅԵՄ-ը։
2. Աշխատանքի ձևերի և մեթոդների պրոբլեմը։
3. Կոմյերիտմիության ընթացիկ աշխատանքի կենտրոնական խնդիրները։
4. Կոմյերիտմիության ակտիվի խնդիրը։

1. Ինչպես է կառուցվել յեվ ինչպես է աշխատում ՀամԼԿՅԵՄ.—Բոլշևիզմի կազմակերպչական տեսակների տեսանկյունով քննության առնել կոմունիստական յերիտասարդական կազմակերպության կանոնադրությունը։ ՀամԼԿՅԵՄ-ի աշխատանքի մակերպության կանոնադրությունը։ ՀամԼԿՅԵՄ-ի աշխատանքի սխեման ցույց տալ դինամիկ յեղանակով, այսինքն նրա գործունեության պրոցեսում։ Ներմիութենական և արտամիութենական

կան աշխատանքի փոխհարաբերությունների խնդիրը: (Անդամների և մասսաների մեջ տեղի ունեցող աշխատանքը): Մեկի և մյուսի առանձնահատկությունները: Ղեկավար մարմինների ապարատների կառուցումը և նրանց զարգացման եվոլյուցիան:

2. Աշխատանքի ձևերի յեվ մեթոդների պրոբլեմը.—Բացատրել, թե ինչպես յերկրի ընդհանուր դրության, ՀամԼԿՅԵՄ-ի դրության, բանվոր և գյուղացի յերիտասարդության վիճակի և պահանջների համեմատ փոփոխվում են կոմյերիտմիության աշխատանքի ձևերն ու մեթոդները: Այդ մեթոդների պայմանականությունը ՀամԼԿՅԵՄ-ի պատմական զարգացման յուրաքանչյուր դարաշրջանում: Կոմյերիտմիության թե գյուղի և թե քաղաքի աշխատանքի ժամանակակից մեթոդների առանձնահատկությունները:

3. Կոմյերիտմիության ընթացիկ աշխատանքի կենտրոնական խնդիրները.—Ուսումնասիրության համար դրեցեք ՀամԼԿՅԵՄ-ի ընթացիկ գործունեյության գլխավոր և հիմնական խնդիրները, քննեցեք ձեռք բերած նվաճումները և կատարված թերությունները և այլն:

4. Կոմյերիտմիության ակտիվի խնդիրը.—Այս մասն անջատված է նախորդից նրա համար, վորպեսզի հատուկ ուշադրության արժանացվի կոմյերիտմիության «կադրերի պրոբլեմը»: Այս մասին է վերաբերում թե գոյություն ունեցող վիճակի վերլուծությունը և թե կոմյերիտական ակտիվի աճման պրոբլեմը: Առանձնապես պետք է շեշտվեն կոմյերիտական ակտիվի տեսական վարակավորումը բարձրացնելու և պրակտիկ գործունեյության համար սովորույթ ձեռք բերելու հարցերը:

Գ ր ա կ ա ն ու թ յ ու ն

1. ՀամԼԿՅԵՄ-ի կանոնադրությունը:

2. Միութենական շինարարության վերաբերյալ ՀամԼԿՅԵՄ-ի համագումարների վորոշումները, առանձնապես IV, V, VII և VIII համագումարների սղագրությունները:

3. «Ленинская учеба» դասագրքից—Как устроен и как работает ВЛКСМ գլուխը, եջ 293—318:

4. А. Косаров. «За живое конкретное руководство в комсомоле». Изд. «Молодая Гвардия» 1927 г. եջ 101: Գինը 45 կոպ.:

5. И. Штейн и Н. Потапов.—«Всесоюзная перекличка». Год работы комсомола в новых условиях, со вступительной статьей Д. Ханина. Изд. «Молодая Гвардия», 1927 г. եջ 177: Գինը 1 ռ.:

6. Ф. Кинжалов.—«Опыт конкретного руководства». Изд. «Молодая Гвардия». 1928 г. 103 եջ: Գինը 55 կոպ.:

7. Кому доверить руководство.—Активист, каким он должен быть. Сборник статей. 1928 г. Изд. «Молодая Гвардия», եջ 190: Գինը 90 կոպ.:

8. Я. Ильин и Б. Галин.—«Вызов чиновничеству и расточительству». Изд. «Молодая Гвардия», 103 եջ: Գինը 60 կոպ.:

8. Труд, отдых, сон комсомольца-активиста.—По материалам выборочного обследования бюджетов времени активных работников РЛКСМ. Изд. «Молодая Гвардия». 1926 г. 111 եջ:

10. Текущая литература; особенно журнал «Юный Коммунист» и газета «Комсомольская Правда».

XIV Թ ե մ ա

ՄԱՆԿԱԿԱՆ ԿՈՄՈՒՆԻՍՏԱԿԱՆ ՇԱՐԺՈՒՄ

ԹԵՄԱՅԻ ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆԸ

1. Մանկական շարժման կենսաբանական և սոցիալ-դասակարգային հիմունքները:

2. Մանկական շարժումն ու դասակարգային կռիվը:

3. Բուրժուական մանկական կազմակերպությունների աշխատանքի փորձը:

4. Մանկական շարժումն ու դպրոցը:

5. Մանկական կոմունիստական կազմակերպությունների աշխատանքի փորձը:

6. Կուսակցությունը, ՀամԼԿՅԵՄ-ը և մանկական շարժումը (յերեք սերունդների պրոբլեմը):

1. Մանկական շարժման կենսաբանական յեվ սոցիալ-դասակարգային հիմունքները.—Այս ծրագրի առաջին թեմաների օրինակով անհրաժեշտ է մոտենալ մանկական շարժման կենսաբանական և սոցիալ-դասակարգային հիմունքների բացատրմանը:

(Խնդրի մշակման մեթոդաբանական սխեման տես՝ տվյալ խմբակի ծրագրի առաջին զրույցի օրինակում)։

2. Մանկական շարժումն ու դասակարգային կռիվը.— *Այս մասում պետք է դրվի մանկական կոմունիստական կազմակերպությունների աշխատանքի սիստեմում դրված քաղաքական դաստիարակության տեղի խնդիրը։ Բացատրել, թե ինչու չի կարելի կոմյերիտական աշխատանքի ձևերն ու մեթոդները մեքենայորեն փոխադրել մանկական շարժմանը։ Մյուս կողմից բացատրել, թե ինչու անհրաժեշտ է դեն շպրտել «երեխաները քաղաքականությունից դուրս», ռեակցիոն տեսությունը։*

3. Բուրժուական մանկական կազմակերպությունների աշխատանքի փորձը.—*Այս մասում անհրաժեշտ է մանրամասն ծանոթանալ, գլխավորապես, բոյսկաուտների աշխատանքին։ Քննել մանկական կոմունիստական շարժման աշխատանքի սիստեմում բոյսկաուտիզմի սիստեմի փորձի օգտագործման խնդիրը։ Հիմնավորել բուրժուական մանկական շարժումից աշխատանքի ձևերն ու մեթոդները մեքենայորեն կոմունիստական շարժմանը փոխադրելու տեսության վնասակարությունը։*

4. Մանկական շարժումն ու դպրոցը.—*Դպրոցի և մանկական շարժման փոխհարաբերությունների տեսությունն ու փորձը ԽՍՀՄ-ում։ Մանկական շարժումն ու դպրոցը միացնելու պրոբլեմը։ Մեր նոր դասակարգային դպրոցի շինարարության մեջ մանկական շարժման ունեցած դերը։*

5. *Մանկական կոմունիստական կազմակերպությունների աշխատանքի փորձը ԽՍՀՄ-ում։ Մի հայտարարի բերել և վերլուծության ենթարկել ԽՍՀՄ-ի մանկական կազմակերպությունների կատարած աշխատանքի արդյունքները։ Աշխատանքում յեղած դրական և բացասական կողմերը։ Աշխատանքի բովանդակությունը, ձևերն ու մեթոդները։*

6. ՀամԼԿՅԵՄ-ը յեվ մանկական շարժումը.—*ԽՍՀՄ-ում մանկական շարժումը ղեկավարելու պրոբլեմները։ Ինչու մանկական շարժումը ղեկավարող մարմինները գտնվում են կոմյերիտմիության կոմիտեներին կից։ Մանկական շարժումը ղեկավարելու համար կոմյերիտմիությունից մարդիկ ընտրելու պրոբլեմը։ «Յերեք սերունդների (կուսակցություն, կոմյերիտմիություն և պատանի պիոներներ) կապի պրոբլեմը, այդ պրոբլեմի գործնական լուծումն ու ապագայի հեռանկարները։*

Գրականություն

1. Педагогическая энциклопедия, т. II. Издание «Работник Просвещения».

Հոդվածներ.

ա) А. Б. Залкинд.—Педология детского и юношеского коммунистического движения, *եջ 451—556։*

բ) А. Волков.— История пионердвижения в СССР, *եջ 455—463։*

գ) М. В. Крупенина.—Детское коммунистическое движение, его сущность и задачи, *եջ 463—473։*

դ) С. М. Ривес.—Содержание, методы и организационные формы детского коммунистического пионерского движения, *եջ 473—491։*

ե) М. В. Крупенина.— Коммунистическое детское движение и школа, *եջ 491—503։*

2. А. Волков.—«Детское коммунистическое движение на Западе». Издание III. «Молодая Гвардия», *եջ 160։ Գինը 55 կոպ.։*

3. Зорин, В.— «Итоги детского коммунистического движения в СССР». Издание «Молодая Гвардия», *եջ 64։ Գինը 15 կոպ.։*

4. Он же.—«Международное детское коммунистическое движение». Очерк. Изд. «Мол. Гвардия», *եջ 104։ Գինը 70 կ.։*

5. Крупская, Н. К.— «Пути пионерского движения». Изд. «Молодая Гвардия», *եջ 220։ Գինը 75 կոպ.։*

6. Н. Миронов, «Из истории детского движения». Изд. «Юный Ленинец» Харьков, *1926* г. *եջ 43։ Գինը 35 կ.։*

7. М. А. Глезер.—«Подросток—переходный возраст». Изд. «Научная Мысль». Харьков, *1927* г. *եջ 46։ Գ. 20 կոպ.։*

8. Партия, комсомол и детское движение. Сборник материалов и документов. Изд. «Молодая Гвардия». *1928* г. *եջ 241։ Գինը 75 կոպ.։*

9. Детское коммунистическое движение и школа.—Сборник материалов и документов. 2-е издание. «Молодая Гвардия». *1925* г. *եջ 154։ Գինը 45 կոպ.։*

10. Спорные вопросы пионерского движения.—Сборник статей и стенограмма совещения при ЦК о

работе пионердвижения. Изд. «Молодая Гвардия» *1928* г. *էջ 233։ Գինը 1 ռ. 50 կոպ.։*

11. Наша смена.—Сборник материалов о юных пионерах и неорганизованных детях СССР. Составил И. Разин. Изд. «Молодая Гвардия». *1928* г. *էջ 147։ Գինը 1 ռ. 10 կ.։*

12. Детское коммунистическое движение в СССР.—Статистический сборник о численном и качественном составе пионер-организации за период с 1 июля *1924* г. по 1 января *1926* г. Изд. ЦК ВЛКСМ. стр. *40 (*Из серии статистических сборников).

13. Основные вопросы коммунистического детского движения.—Сборник материалов I Всеукраинского совещения работников детского движения, *24—29* февраля *1924* г. Изд. «Червоний Шлях». Харьков. *1924* г., *էջ 110։*

14. Заминка в комдетдвижении. Сборник составили М. Михчеров и Н. Миронов. Изд. «Пролетарий». *1926* г. Харьков, *էջ 79։ Գինը 40 կոպ.։*

15. Н. Миронов.—«Хрестоматия по детскому движению». 2-е изд. «Пролетарий». Харьков, *1926* г. *էջ 292։ Գինը 1 ռ. 60 կոպ.։*

16. А. Березин и А. Семенников.—«Каким должен быть вожатый». Из опыта работы Московской организации юных пионеров. Издание «Молодая Гвардия». *1928* г. *էջ 73։ Գինը 30 կոպ.։*

17. Н. Крупская.—«О работе среди детей». Доклад и заключительное слово на VIII с'езде ВЛКСМ (библиотечка VIII с'езда ВЛКСМ*)*. Изд. «Молодая Гвардия». *1928* г., *էջ 31։ Գինը 10 կոպ.։*

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 1

*ԿԱՌՈՒՑԵՔ ՅԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ԿԱԲԻՆԵՏՆԵՐ *)*

Մենք առիթ ենք ունեցել «Կոմյերիտական աշխատանքի տեսություն և փորձ» հոդվածում (տես ապրիլի 25-ի «Կոմսոմոլսկայա Պրավդա»-ն) խոսել կոմյերիտական աշխատանքի փորձը խորն ուսումնասիրելու անհրաժեշտության մասին։

Այդ խնդիրը մենք դրել ենք, խիստ անմիջորեն կապելով նրան կոմյերիտական ակտիվի որակը բարձրացնելու պրոբլեմի հետ։ Իսկ այդ խնդիրը, ինչպես հայտնի չե, հանդիսանում է հատկապես այն օղակը, որից ամբողջովին և լիակատար կերպով պետք է բռնի միությունը։

Ակտիվի որակավորման բարձրացումը պետք է տեղի ունենա որպես միմյանց հետ կապված յերեք գծերով։ Առաջինը—կոմյերիտական ակտիվի ընդհանուր կուլտուրական մակարդակի բարձրացումն է։ Դա գործի մեկ կողմը և խնդրի մեկ կողմն է։ Յերկրորդը—ընդհանուր-քաղաքական մակարդակի բարձրացումը—տեսական կրթությունը հասարակական գիտությունների համեմատ ձեռք բերելն է և ամենից առաջ լենինիզմը գիտականորեն ըմբռնելն ու տիրապետելն է։ Յերրորդ կողմը—լենինիզմը կոմյերիտական գործնական աշխատանքում գործադրելը, կոմյերիտական կազմակերպության աշխատանքի փորձի հաշվառումն ու աշխատանքի ընթացիկ պրոբլեմների և դժվարությունների մշակումն է։

Այդ աշխատանքում հիմնական շեշտը պետք է դրվի ակտիվի տեսական գրագիտությունը բարձրացնելու վրա։

Սակայն, սխալ կլիներ ակտիվի տեսական մակարդակը բարձրացնելու աշխատանքը կատարել, չկապելով նրան գործնա-

[1] Արտատպվում է 1926 թ. հունիսի 29-ի «Комсомольская Правда» *թերթից։*

կան աշխատանքի խնդիրների հետ։ Հարցն այդպես դնելու դեպքում տեսության և փորձի մեջ ընդհարում տեղի կունենար։

Ահա, թե ինչու յերիտասարդագիտության կաբինետների կազմակերպման, աշխատանքի և ընդարձակման խնդիրը մենք կապում ենք կոմյերիտական ակտիվի վորակավորումը բարձրացնելու հետ և այդ խնդիրը համարում ենք որվա չարիք և այժմեական խնդիր։

Ինչպե՞ս ենք մենք պատկերացնում մեզ յերիտասարդագիտության կաբինետը (յերիտասարդական շարժման, կոմյերիտական աշխատանքի կաբինետ խնդիրն անվան մեջ չե)։

Այդ այն զենքերից մեկն ե, վորն ամբողջ աշխատանքում ոգնում ե ՀամԼԿՅԵՄ-ի կոմիտեներին։ Այդ մի աշխատանոց ե (լաբորատորիա), վորտեղ հավաքվում ե կազմակերպության աշխատանքի ամբողջ փորձը, վորտեղ այդ փորձն ընդհանրացվում ե, մշակվում և ուսումնասիրվում։ Այդ կաբինետը կազմակերպության կոմիտեների աշխատանքի համար ոժանդակ միջոց ե։

Այդ այն վայրն ե, վորտեղ կոմյերիտմիությունն իրեն կըրթում ե թե կազմակերպվածության կարգով, թե ինքնավերապատրաստման միջոցով և թե անհատական յեղանակով իրեն կրթելու միջոցով։

Այդ այն վայրն ե, վորտեղ ակտիվիստը, սկսած նահանգային մասշտաբով աշխատողից և վերջացրած բջիջի աշխատողով, կաբինետ գալով կարողանում ե լըջորեն զբաղվել այս կամ այն խնդրով, և վոր ամենագլխավորն ե, ամեն բան ունի իր ձեռքի տակ։

Այդ այն վայրն ե, վորտեղ ամենայն լըջությամբ ուսումնասիրության են յենթարկվում բանվոր և գյուղացի յերիտասարդության պահանջներին վերաբերող խնդիրները, վորտեղ կոմյերիտականին ոգնության ե հասնում գիտությունը, տեխնիկան և այլն, և այլն։

Այդտեղ աշխատանքը պատահական չե, այլ սիստեմատիկ ե, կանոնավոր և կազմակերպված։

Յեվ մեզ թվում ե, վոր այդպիսի կաբինետներ պետք ե ունենալ ամենից առաջ կոմյերիտմիության նահանգային կազմակերպություններում։ Սակայն ինչպե՞ս կառուցել այդ կաբինետները և ինչից սկսել այդ կառուցումը։

Ակտիվի աշխատանքում պետք ե աճի կաբինետը։ Պետք ե առաջին հերթին այնպես անել, վոր կաբինետը կարողանա

կոմյերիտական ակտիվին «հոգեկան սնունդ» մատակարարել, կարողանա աշխատանքով նրան շահագրգռել, և այդ հիման վրա կառուցել ու զարգացնել կաբինետը։

Ակտիվի հետ աշխատանք կատարել, այդ ամենից առաջ կնշանակի, վոր կաբինետը բավականաչափ խորը կերպով պետք ե կոփի կոմյերիտմիության ժամանակակից աշխատանքի հիմնական խնդիրները մեկ կողմից, իսկ մյուս կողմից հասարակական գիտությունների բնագավառում ծառայի կոմյերիտմիության ակտիվի կարիքներին, բարձրացնելով նրա տեսական կրթությունը։

Յեվ մեզ թվում ե, վոր կաբինետների նյութն ամեն կողմից կսկսի աճել և նրանք կլրացվեն կոմյերիտմիության ակտիվի յերկու սեմինարներով. դրանցից մեկի նպատակը կլինի բարձրացնել տեսական մակարդակը, մյուսինը՝ մշակել կոմյերիտական աշխատանքի հիմնական խնդիրները։

Առաջին սեմինարն իր եյությամբ պետք ե հանդիսանա լենինիզմի սեմինար, լրացված վորոշ չափով պատմական մատերիալիզմի պրոբլեմներով (հասարակության տեսություն, արտադրողական ուժեր և արտադրական հարաբերություններ, դասակարգերի և դասակարգային պայքարի տեսություն, հիմքի վերնաշենքեր) մյուս սեմինարը պիտի նվիրված լինի կոմյերիտական աշխատանքի տեսականին ու գործնականին։ Նրա խնդիրը պետք ե լինի մշակել մի շարք պրոբլեմներ. որինակ, պրոլետարիատի կազմակերպությունների սիստեմում կոմյերիտմիության ունեցած տեղը, բոլշևիզմի կազմակերպչական սկզբունքները կոմյերիտմիության մեջ, գյուղացիական պրոբլեմը կոմյերիտմիության մեջ, բանվոր և գյուղացի յերիտասարդության պահանջների ուսումնասիրության մեթոդները, զանազան խնդիրների վերաբերյալ կոմյերիտմիության աշխատանքի բովանդակությունը, ձևն ու մեթոդը և այլն։ Յուրաքանչյուր թեմայի մշակումը պահանջելու յե գոյություն ունեցող, սակայն զանազան տեղերում ցրիվ յեկած նյութի պատրաստություն՝ ընտրության միջոցով և այդպիսի նոր նյութի ստեղծում։ Վերջին դեպքը վերաբերում ե միմիայն յերկրորդ սեմինարի աշխատանքին։

Այս յեղանակով ակտիվի հետ կազմակերպված աշխատանքը՝ հանդիսանալով կաբինետի աճման և ընդարձակման վողնաշարը, չի լուծում, սակայն, նրա ընթացիկ բոլոր խնդիրները։

Ինքնուրույն կերպով և անհատաորեն իրեն վրա պարապող ակտիվին ոգնություն հասցնելը, անշուշտ, կարևոր խնդիր ե, վորը

կաբինետի ուսերի վրա չէ ծանրանում։ Այդ աշխատանքը նույնպես պետք է օգտագործվի կաբինետն ընդարձակելու նպատակի համար. կոմյերիտական ակտիվի վորակավորումը յերեք հիմնական ուղղությամբ բարձրացնելու համար կազմել գրականության հանձնարարելի ցուցակ, ընթացիկ նյութերի ընտրություն կատարել թե ԽՍՀՄ-ի և թե հատկապես տեղական կազմակերպության կոմյերիտական կյանքից և այլն։ Ինքնավերապատրաստման աշխատանքը կարող է և պետք է օգտագործվի կաբինետը ընդարձակելու և նրան նյութեր մատակարարելու համար։ Կոմյերիտմիության ապարատում կամ նրանից դուրս գտնվող տեղական կազմակերպության այս կամ այն աշխատողը կարող է անկախ կերպով մշակել այս կամ խնդիրը և արդյունքը ներկայացնել կաբինետին։ Պետք է նկատի ունենալ, վոր կարելի չէ սկսել այդպիսի կաբինետ կառուցել, ունենալով փոքր նյութական բազա (գրականություն գնելու և մեկ աշխատավոր պահելու համար) և կաբինետի աշխատանքով խորապես հետաքրքրվող մարդկանց կադր։

Իբրև սկզբնական սարքավորում կաբինետների համար՝ առաջին հերթին հարկավոր են թե՛ հասարակական գիտություններից, և թե՛ կոմյերիտական աշխատանքի տեսության և փորձի վերաբերյալ գրքեր։ Կարիք չկա հասարակական-քաղաքական խնդիրների վերաբերյալ գրականություն հիմնել, յեթե հնարավորություն կա աշխատանքի համար մոտիկից ձեռք բերել այդ գրքերը։ Սակայն յերիտասարդական գրականությունն անպայման պետք է ստանա կաբինետը։

Սխալ կլինի յերիտասարդագիտության կաբինետներից կամ կոմյերիտական աշխատանքից առանձին ագիտպրոպ-աշխատանքի կաբինետ կառուցել (կրկնում ենք—խնդիրն անվան մեջ չէ)։ Պետք է գործն այնպես դնել, վոր կաբինետներն ընդգրկեն կոմյերիտմիության աշխատանքի բոլոր հիմնական ճյուղերը, վորոնց թվում նաև ագիտպրոպ աշխատանքը։

Այդ բնագավառում քիչ թե շատ փորձ կա։ Պետք է հավաքել այդ փորձը և հաղորդակից անել նրան կոմյերիտմիության բոլոր կազմակերպություններին։ Օրինակ, Մոսկվայում գոյություն ունեն կոմյերիտմիության ակտիվի տներ. այդ տների աշխատանքը մամուլով բոլորովին չի լուսաբանվել։ Պետք է մի հայտարարի բերել այդ կազմակերպությունների աշխատանքը և կապել նրան ակտիվի վորակավորումը բարձրացնելու բնագավառի ակնարկած բոլոր միջոցների հետ։

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 2

ՅԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ԿԱԲԻՆԵՏԻ ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ԿԱՆՈՆԱԴՐՈՒԹՅԱՆ ՆԱԽԱԳԻԾԸ

1. Ընդհանուր կանոններ

1. Յերիտասարդագիտության կաբինետի նպատակներն են՝

ա) ուսումնասիրել յերիտասարդության աշխատանքի, կրթության, կենցաղի և դաստիարակության խնդիրները.

բ) հավաքել և ընդհանրացման չենթարկել այդ բնագավառներում աշխատանք կատարող կազմակերպությունների և անձնավորությունների նյութերը.

գ) հավաքել և ուսումնասիրության չենթարկել թե՛ ԽՍՀՄ-ում և թե՛ արտասահմանում ունեցած յերիտասարդության շարժման գործունեյությանը վերաբերող նյութերը.

դ) քննության համար թե՛ կոմյերիտական և թե՛ գիտական-հետազոտական միջավայրում առաջադրել ուսումնասիրելի առանձին խնդիրներ.

յե) իր շուրջը համախմբել յերիտասարդական շարժման հետ կապված բնագավառներում հետազոտական աշխատանք կատարող աշխատողներին և կոմյերիտական աշխատանքի տեսության և փորձի պրոբլեմներով հետաքրքրվող անձնավորություններին։

2. Կաբինետների աշխատանքի կազմակերպումը

2. Դրված նպատակներն իրագործելու համար կաբինետն իրեն կից կազմակերպում է սեկցիաներ և հանձնաժողովներ, ինչպես և յերիտասարդագիտության գրադարան։

3. Սեկցիաներ և հանձնաժողովներ են կազմակերպվում թե՛ միմյանց նման պրոբլեմների բաժինների և թե՛ յերիտասարդական շարժման ընթացիկ աշխատանքի այս կամ այն խնդրի այժմեականության վերաբերյալ։

4. Գործնական հետազոտական աշխատանքը կատարում են սեկցիաներում և հանձնաժողովներում աշխատող աշխատակիցները։

Публичная Библиотека

ՑԱՆԿ

Հեղինակից 3
Ներածություն 5

I. Առարկայական խմբակի ծրագիրը

ՀամԼԿՅԵՄ-ի պատմության առարկայական խմբակ 7
Առարկայական խմբակի ծրագիրը 10
Կոմյերիտմիության նախորդները 11
Կոմյերիտմիության կազմակերպումն ու ձևավորումը 14
Կոմյերիտմիությունը քաղաքացիական պատերազմի շրջանում 16
Պատերազմից դեպի խաղաղություն 19
Միությունը նոր պայմաններում 21
Պայքար յերիտասարդության համար 23
Կոմյերիտմիությունը վերելքի ճանապարհին 26
Սոցիալիզմի կառուցման ճանապարհին 28
Դեպի վճռական հարձակումը 30
Կոմունիստական յերիտասարդական շարժում Անդրկովկասում 32
Պատմության հիմնական յեզրակացությունները և դասերը . 34

II. Բարձր տիպի խմբակի ծրագիր

Յերիտասարդական շարժման խնդիրների բարձր խմբակ . . 38
Բարձր տիպի խմբակի ծրագիրը 41
Արևմուտքի պրոլետարական յերիտասարդական շարժման զար-
գացման հիմնական մոմենտները 44
ՀամԼԿՅԵՄ-ի պատմական զարգացման հիմնական մոմենտները 49
Ներմիութենական դիսկուսիաներ յերիտասարդական շարժման
հիմնական խնդիրների վերաբերյալ 55
Կուսակցությունն ու կոմյերիտմիությունը 57
Բուրժուական և մանրբուրժուական յերիտասարդական շար-
ժումը Արևմուտքում և Ռուսաստանում 59

Պատանեկական և յերիտասարդական աշխատանքի պրոբլեմը 62
Պրոլետարական յերիտասարդության կուլտուր-կենցաղային վի-ճակը Ռուսաստանում կապիտալիզմի և պրոլետարիատի դիկտատուրայի ժամանակ 65
ԽՍՀՄ-ի յերիտասարդության պրոբլեմը 67
ԽՍՀՄ-ի գյուղացի յերիտասարդության վերապատրաստման պրոբլեմը 69
«Այլ» յերիտասարդության պրոբլեմը 71
Դպրոցի և ՀամԼԿՅԵՄ-ի փոխհարաբերությունների պրոբլեմը 73
ՀամԼԿՅԵՄ-ի ժամանակակից աշխատանքի խնդիրները . . . 75
Մանկական կոմունիստական շարժում 77

Հավելված

Կառուցեք յերիտասարդագիտության կաբինետներ 81
Յերիտասարդագիտության կաբինետի աշխատանքի կանոնա-դրության նախագիծը 85

ՀՀ Ազգային գրադարան
NL0195518